

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥΕΠΚΑ/01/2019

Έλεγχος Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και
Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Διοίκηση

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ

21 Φεβρουαρίου 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύνοψη.....	1
A. Εισαγωγή.....	4
B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	6
Γ. Ευρήματα.....	8
Γ1. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2015 ΚΑΙ 2016.....	8
1. Προϋπολογισμός- Νέα επιδοματική πολιτική.....	8
2. Έλεγχος παροχής του ΕΕΕ και άλλων κοινωνικών παροχών που διαχειρίζεται η ΥΔΕΠ.....	10
3. Άρθρο 04557.2 «Χορηγία στο Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων».....	10
4. Μηχανισμοί Ελέγχου στη Δημόσια Υπηρεσία/Σύσταση Μονάδας Ελέγχου.....	11
5. Παραχώρηση άδειας απουσίας χωρίς απολαβές στον Πρώτο Λειτουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Μονάδα Αναλογιστικών Μελετών) για υπηρεσία στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας και Μίσθωση Υπηρεσιών Αναλογιστικού Οίκου.....	12
6. Μη υλοποίηση της συμφωνίας που υπεγράφη με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) για παραχώρηση χορηγίας προς το ΥΕΠΚΑ για τη Δράση με τίτλο «Ενδυνάμωση της ικανότητας του ΥΕΠΚΑ να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα του συστήματος Κοινωνικής Προστασίας της Κύπρου» («Strengthening the capacities of the MLSI to monitor the social protection system of Cyprus»).....	16
7. Άρθρο 08957.3 «Άλλα Αναπτυξιακά Έργα και Προγράμματα».....	18
8. Τήρηση διαφόρων Μητρώων.....	19
9. Ενοικίαση κτηρίων για τη δημιουργία Τοπικού Γραφείου Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας Λακατάμιας και για τη στέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Εργασίας στην οδό Μουσείου στη Λευκωσία.....	20
Γ2. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΤΕΚΝΟΥ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015.....	24
1. Νομοθετικό πλαίσιο - Μεταφορά εργασιών της πρώην Υπηρεσίας Χορηγιών και Επιδομάτων (ΥΧΕ) του Υπουργείου Οικονομικών στο ΥΕΠΚΑ.....	24
2. Εφαρμογή του Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα.....	25
3. Πληρωμές – Άρθρα 04466.2, 04483.2 και 04323.2 του Κεφαλαίου 15.01 Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων-Διοίκηση.....	26
4. Επιβεβαίωση περιουσιακών στοιχείων/εισοδημάτων/δηλώσεων.....	26
5. Προκαταβολές επιδόματος τέκνου.....	33
6. Καθυστερημένα Έσοδα / Υπερπληρωμές.....	34
7. Μηχανογραφικά Συστήματα.....	35
Γ3. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΤΕΚΝΟΥ, ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΜΟΝΟΓΟΝΕΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ/ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017.....	36
1. Γενικά.....	36
2. Πληρωμές.....	37
3. Ευρήματα/Σχόλια/Παρατηρήσεις.....	37
4. Τομέας εφαρμογής του περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου.....	41
5. Τομέας αρμόδιος για την εφαρμογή του Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα.....	47

Σύνοψη.

Στα πλαίσια των προνοιών του άρθρου 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε οικονομικό έλεγχο και έλεγχο συμμόρφωσης στη Διοίκηση του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) για τα έτη 2015 και 2016. Διεξήγαγε επίσης έλεγχο για το έτος 2017 με σκοπό την αξιολόγηση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου για την παροχή συγκεκριμένων επιδομάτων/χορηγιών.

Τα σημαντικότερα ευρήματα των ελέγχων που καταγράφονται στα τρία μέρη της Έκθεσης, όπως αυτή χωρίστηκε, αφορούν στα ακόλουθα θέματα:

ΜΕΡΟΣ Γ1 - ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2015 ΚΑΙ 2016.

- Υπολειτουργία Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου
- Διεύρυνση αρμοδιοτήτων του ΥΕΠΚΑ / Αύξηση του Προϋπολογισμού και των δαπανών της Διοίκησης του Υπουργείου
- Αδυναμίες στην κάλυψη του κενού που δημιουργήθηκε για τη χρονική περίοδο απουσίας του Πρώτου Λειτουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Μονάδα Αναλογιστικών Μελετών) λόγω της κατ' εξαίρεση παραχώρησης άδειας απουσίας χωρίς απολαβές.

Μη επαρκής διαχείριση της Συμφωνίας που υπεγράφη με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) για παραχώρηση χορηγίας προς το ΥΕΠΚΑ για την υλοποίηση συγκεκριμένης Δράσης με αποτέλεσμα την επιστροφή της χορηγίας και τη μη υλοποίηση της Δράσης.

- Αδυναμίες στην τήρηση διαφόρων Μητρώων
- Κενά/αδυναμίες σε ενέργειες αρμοδίων οργάνων του Κράτους όσον αφορά στην εφαρμογή των προβλεπόμενων διαδικασιών διαχείρισης θεμάτων που αφορούν δύο συγκεκριμένες ενοικιάσεις κτηρίων και μη λήψη έγκαιρων και αναγκαίων ενεργειών για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου.

ΜΕΡΟΣ Γ2 - ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΤΕΚΝΟΥ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015.

- Ανάγκη ορθής διοικητικής λειτουργίας των Τομέων διαχείρισης άλλων κοινωνικών παροχών (κατά την έννοια του σχετικού Νόμου) καθώς και εξασφάλισης των αναγκαίων χώρων στέγασης του προσωπικού τους σε χώρους κατάλληλους/λειτουργικούς που να επιτρέπουν ή/και να διευκολύνουν τη λειτουργία τους και την εποπτεία/έλεγχό τους ως ΥΔΕΠ.
- Αδυναμίες/μη ύπαρξη μηχανισμών στην επιβεβαίωση περιουσιακών στοιχείων/εισοδημάτων και δηλώσεων των αιτητών/δικαιούχων για παροχή επιδόματος τέκνου.
- Διενεργήθηκαν προκαταβολικές πληρωμές του επιδόματος τέκνου σε οικογένειες για τα έτη 2012 μέχρι 2016, πριν την υποβολή της προβλεπόμενης από τον Νόμο αίτησης και εξέτασής της, που πληρούσαν κάποιες προϋποθέσεις στη βάση απόφασης/έγκρισης της Υπουργού, χωρίς αυτό να

προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η εφαρμογή της απόφασης αυτής είχε ως αποτέλεσμα να προκύψουν σε κάποιες περιπτώσεις υπερπληρωμές.

- Αδυναμίες στον έλεγχο και παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων/υπερπληρωμών και δυσκολίες στην ανάκτησή τους.
- Ανάγκη για ανάπτυξη ενιαίου Μηχανογραφημένου Συστήματος (ΜΣ) για την παροχή ΕΕΕ και άλλων κοινωνικών παροχών/επιδομάτων με στόχο την εξασφάλιση των πλεονεκτημάτων καλύτερης οργάνωσης και ασφάλειας των δεδομένων και ελαχιστοποίηση ενδεχομένως του κόστους συντήρησης κ.ά. (Ενιαία Βάση Δεδομένων).

ΜΕΡΟΣ Γ3 - ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΤΕΚΝΟΥ, ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΜΟΝΟΓΟΝΕΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ/ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017.

Γενικές παρατηρήσεις/ευρήματα για την παροχή επιδόματος τέκνου και χορηγίας/επιδόματος σε χαμηλοσυνταξιούχους.

- Μη εφαρμογή μιας συστηματικής διαδικασίας αξιολόγησης των κινδύνων έτσι ώστε η Διοίκηση (διάφορα ιεραρχικά επίπεδα των Τομέων για την παροχή επιδόματος τέκνου και χαμηλοσυνταξιούχων) να μπορεί να επιτύχει τους στόχους της. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε η απουσία συγκροτημένων/ενιαίων εγχειριδίων διαδικασιών με λεπτομερείς καταγεγραμμένες διαδικασίες που ακολουθούνται (σε όλα τα στάδια) και απουσία διαδικασίας συστηματικής επικαιροποίησής τους.
- Δεν υπάρχουν εγχειρίδια χρήσης και διαχείρισης των Πληροφοριακών Συστημάτων για την παροχή των υπό έλεγχο επιδομάτων.
- Το σύστημα αρχειοθέτησης των αιτήσεων και των σχετικών εγγράφων, όπως διαπιστώθηκε κατά τον επιτόπιο έλεγχο, δεν ήταν με επάρκεια προσδιορισμένο. Σε πολλές περιπτώσεις οι φυσικοί φάκελοι δεν ήταν ενημερωμένοι και οι αιτήσεις τοποθετούνταν - με χρονολογική σειρά - πρόχειρα σε χώρους εργασίας.
- Απουσία επίσημης, γραπτής και σαφούς/συγκεκριμένης ανάθεσης αρμοδιοτήτων/καθηκόντων/ρόλων (εκτός κάποιων εξαιρέσεων) σε κάθε λειτουργό ώστε να διασφαλίζεται η ορθή λειτουργία των Τομέων, αποτελεσματική εποπτεία και να διευκολύνεται η άσκηση συστηματικού ελέγχου των εργασιών κάθε λειτουργού σε σχέση με τους ρόλους/καθήκοντά του και τη καθημερινή εργασία και χρήση του Πληροφοριακού Συστήματος (ΠΣ).
- Μη επίτευξη διασύνδεσης με όλα τα Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα (ΑΠΙ) για τη λήψη ολοκληρωμένης πληροφόρησης ώστε να επιτευχθεί νομοθετική συμμόρφωση με αποτέλεσμα για αιτητές/δικαιούχους που διατηρούν λογαριασμούς σε ΑΠΙ, πέραν των όσων επιτεύχθηκε διασύνδεση, να μη λαμβάνονται στοιχεία και ως εκ τούτου να υπάρχει αδιαφάνεια και άνιση μεταχείριση των αιτητών και κίνδυνος να καθίστανται δικαιούχοι των υπό αναφορά επιδομάτων άτομα που ενδεχομένως δεν πληρούν τα κριτήρια.

Τομέας εφαρμογής του περί Παροχής επιδόματος τέκνου Νόμου.

- Αδυναμίες/κενά στην καταχώριση, έλεγχο/εξουσιοδότηση αιτήσεων στο Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣ) για την παροχή επιδόματος τέκνου/μονογονεϊκής οικογένειας, απουσία ασφαλιστικών δικλίδων συγκεκριμένων πεδίων (εισοδημάτων από εργασία ή άλλες πηγές) και διαχείρισης δικαιωμάτων πρόσβασης χρηστών στο ΠΣ (π.χ. δημιουργία, μη απενεργοποίηση αποχωρήσαντων χρηστών κ.ά).
- Αδυναμίες/κενά όσον αφορά στη διαδικασία λήψης πληροφόρησης είτε μέσω της υποβολής της αίτησης (απαιτούμενα πιστοποιητικά/βεβαιώσεις που πρέπει να συνοδεύουν την αίτηση καθώς και του ενημερωτικού εντύπου για τη συμπλήρωσή της) είτε μέσω της ανταλλαγής μηχανογραφημένων αρχείων/διασυνδέσεων, με στόχο την επιβεβαίωση των πληροφοριών της αίτησης και ικανοποίηση των προϋποθέσεων για την παροχή του επιδόματος.
- Μη ύπαρξη μηχανισμού παρακολούθησης και επαρκών ενεργειών για την ανάκτηση υπερπληρωμών.

Τομέας εφαρμογής του Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά εισοδήματα.

- Εντοπίστηκαν περιπτώσεις που δείχνουν μη ενημέρωση του πιο πάνω Τομέα με στοιχεία που διαθέτει ο Τομέας για την παροχή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ). Ενόψει και της ειδικής νομοθετικής ρύθμισης που συνδέει την παροχή του ΕΕΕ με τη συνέχιση παροχής του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχων, προκύπτει η ανάγκη ανάπτυξης/αναβάθμισης, χωρίς άλλη καθυστέρηση, του ΠΣ της ΥΔΕΠ για την παροχή ΕΕΕ και για την παροχή του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχων με στόχο την καλύτερη οργάνωση και περιορισμό κενών/αδυναμιών.
- Ανάγκη καταγραφής διαδικασιών καθώς και εξεύρεση μηχανισμών για επιβεβαίωση, παρακολούθηση, αναζήτηση και επικαιροποίηση των στοιχείων/δεδομένων των νοικοκυριών για διασφάλιση ότι το επίδομα χαμηλοσυνταξιούχου καταβάλλεται στους πραγματικά δικαιούχους.
- Δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε διαδικασία για την αναζήτηση, παρακολούθηση ή/και επιβεβαίωση των εισοδημάτων από μερίσματα και ενοίκια (όσον αφορά τα ενοίκια τουλάχιστον εκείνων των περιπτώσεων που δηλώνουν εισόδημα από ενοίκια στην αίτηση τους). Επιπρόσθετα δεν υπάρχει καταγεγραμμένη οποιαδήποτε διαδικασία παρακολούθησης και επικαιροποίησης κάθε έτος (αίτηση γίνεται μόνο μια φορά) των περιπτώσεων συνταξιούχων που λαμβάνουν συντάξεις από το εξωτερικό. Αναμένεται από τον ίδιο τον αιτητή να δηλώσει οποιαδήποτε αλλαγή στα δεδομένα.
- Δεν γίνεται οποιοσδήποτε άλλος έλεγχος στα στοιχεία/πληροφορίες που καταχωρίζονται στο ΠΣ από τους αρμόδιους λειτουργούς. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να αφορούν είτε στοιχεία από τις νέες αιτήσεις είτε αλλαγές στα στοιχεία παλαιότερων αιτήσεων (που δεν αφορούν στοιχεία για την αλλαγή των οποίων αρμόδιος είναι ο Διαχειριστής του ΠΣ). Ως εκ τούτου προκύπτει ανάγκη διασφάλισης της πληρότητας και ορθότητας των δεδομένων/στοιχείων που καταχωρίζονται στο ΠΣ, μέσω του οποίου γίνεται ο υπολογισμός του επιδόματος.

A. Εισαγωγή.

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) αποτελείται από τη Διοίκηση, στην οποία εντάσσεται και η Υπηρεσία Διαχείρισης επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ) που συστάθηκε τον Ιούλιο του 2014 καθώς και τα ακόλουθα:

- Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
- Τμήμα Εργασίας
- Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας
- Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων
- Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες
- Κέντρο Παραγωγικότητας
- Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου
- Μονάδα Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (αναφέρεται κατ' ευθείαν στον Γενικό Διευθυντή ΥΕΠΚΑ). Στη σφαίρα εποπτείας του ΥΕΠΚΑ εμπίπτει και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Σύμφωνα με το ΥΕΠΚΑ, αποστολή του είναι η υποστήριξη και ενίσχυση της απασχόλησης μέσω της πλήρους αξιοποίησης, της κατάρτισης και επανακατάρτισης του εργατικού δυναμικού σύμφωνα με τα δεδομένα της αγοράς εργασίας, η εφαρμογή μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής στρατηγικής κοινωνικής προστασίας και πρόνοιας, η προστασία του εισοδήματος, με την επέκταση και συνεχή εκσυγχρονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, η διαφύλαξη και διασφάλιση ασφαλών, υγιών και αρμονικών πρακτικών στο χώρο εργασίας.

Όραμά του η διασφάλιση πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης και ευημερίας των πολιτών μέσω της εφαρμογής αποτελεσματικών πολιτικών απασχόλησης, κοινωνικής ενσωμάτωσης και κοινωνικής προστασίας και πρόνοιας.

Οι κύριες δραστηριότητες του Υπουργείου επικεντρώνονται στην υποστήριξη και ενίσχυση της απασχόλησης μέσω της πλήρους αξιοποίησης, της κατάρτισης και επανακατάρτισης του εργατικού δυναμικού σύμφωνα με τα δεδομένα της αγοράς εργασίας και η εφαρμογή μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής στρατηγικής κοινωνικής προστασίας και πρόνοιας.

Η Διοίκηση του ΥΕΠΚΑ είναι αρμόδια για το συντονισμό της εφαρμογής της στρατηγικής του Υπουργείου, η οποία καθορίζεται κατά κύριο λόγο με βάση την κυβερνητική πολιτική. Το Υπουργείο είναι αποκεντρωμένο σε μεγάλο βαθμό, και τα Τμήματα/Υπηρεσίες κ.ά πέραν της Διοίκησης, αποτελούν τους εκτελεστικούς βραχίονες της πολιτικής του Υπουργείου. Η Διοίκηση έχει ως κύρια αρμοδιότητα την επικοινωνία με τα Τμήματα/Υπηρεσίες και την παρακολούθηση της υλοποίησης της στρατηγικής και των στόχων του Υπουργείου, ώστε να εφαρμόζεται η κυβερνητική πολιτική με αποτελεσματικό τρόπο. Στα πλαίσια της πιο πάνω αρμοδιότητας, παρακολουθούνται και συντονίζονται οι ενέργειες των Τμημάτων, ώστε να δημιουργείται συνέργεια και να αποφεύγονται αντιβαίνουσες ενέργειες.

Περαιτέρω, σημαντικό μέρος των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου αφορά τη συμμετοχή του σε ευρωπαϊκά και διεθνή σώματα με στόχο αφενός την ανάδειξη των εθνικών θέσεων σε θέματα που αφορούν τις αρμοδιότητες του Υπουργείου και

αφετέρου την ενημέρωση για διεθνείς εξελίξεις και τάσεις που θα λαμβάνονται υπόψη στην υλοποίηση των δράσεων όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Επιπρόσθετα, παρακολουθείται η διαδικασία θέσπισης νομοθεσιών (περιλαμβανομένης της μεταφοράς της κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο), καθώς επίσης και η ετοιμασία και η υλοποίηση του Προϋπολογισμού των Τμημάτων ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτή συμβαδίζει με τρόπο αποτελεσματικό με την πολιτική του Υπουργείου.

B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.

1. Σκοπός του ελέγχου.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στα πλαίσια των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου. Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται δια Νόμου.

2. Μεθοδολογία.

2.1 Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2.2 Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα
- ISSAI 200 - Θεμελιώδεις Αρχές Οικονομικού Ελέγχου
- ISSAI 300 - Θεμελιώδεις Αρχές Διαχειριστικού Ελέγχου
- ISSAI 400 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου συμμόρφωσης

2.3 Το ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 200, οι οικονομικοί έλεγχοι των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων στοχεύουν στη βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των χρηστών οικονομικών καταστάσεων σε αυτές τις καταστάσεις, μέσω της έκφρασης ελεγκτικής γνώμης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με ένα εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή παρέχουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα, σύμφωνα με το εν λόγω πλαίσιο.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσο οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

Οι έλεγχοι αυτοί, που εξετάζουν και την τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και στο πλαίσιο τους αξιολογούνται διάφορες πτυχές της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εισροών (τα οικονομικά, ανθρώπινα, υλικά, οργανωτικά ή κανονιστικά μέσα που είναι αναγκαία για την υλοποίηση), των υλοποιήσεων (τα παραδοτέα), των αποτελεσμάτων (οι επιδράσεις στους άμεσους παραλήπτες ή αποδέκτες) και του αντίκτυπου (μακροπρόθεσμες αλλαγές στην κοινωνία).

Το πλαίσιο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργούνται αξιολογώντας κατά πόσο οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις αρχές ή κανόνες που διέπουν την ελεγχόμενη οντότητα. Οι αρχές ή/και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις της νομοθεσίας, κανονισμών ή συμφωνιών, ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

2.3 Η λήψη των απαραίτητων, για τον έλεγχο, στοιχείων έγινε στη βάση των προνοιών του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν. 113(Ι)/2002), ο οποίος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Τα ευρήματα των ελέγχων διαβιβάστηκαν για σχόλια και οι απόψεις της Διοίκησης του Υπουργείου έχουν ενσωματωθεί, όπου ενδείκνυται, στην παρούσα έκθεση.

Γ. Ευρήματα.

Αναφέρεται ότι η Έκθεση μας χωρίζεται σε τρία μέρη, το μέρος Γ1 το οποίο αναφέρεται στον έλεγχο των Λογαριασμών της Διοίκησης - Κεντρικά Γραφεία για τα έτη 2015 και 2016, το μέρος Γ2 το οποίο αναφέρεται στον έλεγχο των Λογαριασμών της Διοίκησης - Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας - Τομείς παροχής Επιδόματος Τέκνου και Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά εισοδήματα για το έτος 2015 και το μέρος Γ3 που αναφέρεται στην αξιολόγηση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου για τη παροχή επιδόματος τέκνου, επιδόματος μονογονεϊκής οικογένειας και επιδόματος/χορηγίας για ενίσχυση των συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα για το έτος 2017.

Γ1. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2015 ΚΑΙ 2016.

1. Προϋπολογισμός- Νέα επιδοματική πολιτική.

Στο πλαίσιο της συνολικής μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας και του εκσυγχρονισμού/ανασχεδιασμού της επιδοματικής πολιτικής, καθώς και της διαχείρισής της από ένα ενιαίο φορέα, ως οι δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας που απόρρεαν από το Μνημόνιο Συναντίληψης με την Τρόικα, προωθήθηκε, από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) (στο οποίο δόθηκε η αρμοδιότητα για τον σχεδιασμό και διαχείριση της νέας επιδοματικής πολιτικής) και ψηφίστηκε ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος (Ν.109(Ι)/2014), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ με τη δημοσίευσή του στις 11.7.2014. Για την εφαρμογή του Ν.109(Ι)/2014 δημιουργήθηκε Φορέας Διαχείρισης, καλούμενος Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ) που, κατά την έννοια του υπό αναφορά Νόμου, σημαίνει τη Διεύθυνση Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας του ΥΕΠΚΑ. Αρμοδιότητα της ΥΔΕΠ είναι η εφαρμογή του Ν.109(Ι)/2014 όσον αφορά στην παροχή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) και άλλων παροχών καθώς και στη παροχή «άλλων Κοινωνικών Παροχών», μέσω των Τομέων που δημιουργήθηκαν και στους οποίους κατανεμήθηκαν οι εν λόγω παροχές για διαχείριση.

Ενόψει των πιο πάνω αλλαγών η αρμοδιότητα για την παραχώρηση των πλείστων επιδομάτων που προηγουμένως εξετάζονταν και παρέχονταν από την Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων (ΥΧΕ) του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρθηκε το 2014 στο ΥΕΠΚΑ με συμπερίληψη των σχετικών Κονδυλίων στον Προϋπολογισμό του ΥΕΠΚΑ - Διοίκηση (Κεφάλαιο 13 – Παροχές Κοινωνικής Προστασίας) για το 2014 και εντεύθεν. Στον Προϋπολογισμό του ΥΕΠΚΑ-Διοίκηση μεταφέρθηκε, επίσης από το 2014 και η πρόνοια για την παροχή δημόσιου βοηθήματος καθώς και κάποιες άλλες κοινωνικές παροχές που παραχωρούνταν από άλλες κυβερνητικές Υπηρεσίες/Τμήματα. Ως εκ τούτου, οι δαπάνες, με τη συμπερίληψη των σχετικών με την παραχώρηση παροχών και επιδομάτων Κονδυλίων, αυξήθηκαν κατά πολύ. Παρατίθενται πιο κάτω ενδεικτικοί Πίνακες σύμφωνα με τα τελικά αποτελέσματα στο FIMAS.

Πίνακας 1: Τελικός Προϋπολογισμός και Πραγματική Δαπάνη ΥΕΠΚΑ - Διοίκηση για τα έτη 2016-2013.

ΕΤΟΣ	ΤΕΛΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ
	€	€
2016	454.983.709	451.748.253
2015	442.175.887	415.826.923
2014	495.861.695	469.201.176
2013	7.526.787	6.800.775

Πίνακας 2: Δαπάνη για παροχές κοινωνικής προστασίας (επιδόματα, χορηγίες κ.ά.) για τα έτη 2016-2013.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ			
		2016	2015	2014	2013
		€	€	€	€
0401213323	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΧΟΡΗΓΙΕΣ	2.843.198	2.942.213	3.942.413	-
0401213412	ΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΣΤΕΓΑΣΗΣ	-	-	260.046	-
0401213453	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΣΕ ΔΥΣΠΡΑΓΟΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΕΣ(Δημόσιο Βοήθημα)	-	-	172.782.819	-
0401213455	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΣΕ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	-	-	2.315.179	-
0401213457	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ Η/ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥΣ	-	-	18.841	-
0401213464	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	-	-	67.292.047	-
0401213466	ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΤΕΚΝΟΥ	114.276.668	106.967.491	118.539.824	-
0401213483	ΧΟΡΗΓΙΑ ΣΕ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ	45.358.121	57.112.698	75.023.233	-
0401213485	ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	258.185.286	220.570.442	0*	-
0401213504	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	81.000	-	-	-
0401213516	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ	0**	-	-	-
0401213557	ΧΟΡΗΓΙΑ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ	17.399.205	17.439.660	17.538.939	-
0201213602	ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΤΑ ΧΑΡΗ ΣΕ ΠΟΛΙΤΕΣ ΠΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΤΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ	900.000	1.036.320	1.152.115	-

* Στον Προϋπολογισμό συμβολική πρόνοια €10. Κάποιες πληρωμές που έγιναν για ΕΕΕ, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών χρεώθηκαν στον Λογαριασμό 0401213483 «Χορηγία σε Συνταξιούχους».

** Στον Προϋπολογισμό για το έτος 2016 υπήρχε εγκεκριμένη πρόνοια €200.000.

2. Έλεγχος παροχής του ΕΕΕ και άλλων κοινωνικών παροχών που διαχειρίζεται η ΥΔΕΠ.

Η Υπηρεσία μας διεξήγαγε για το 2015, ως μέρος του ετήσιου οικονομικού ελέγχου, και έλεγχο συμμόρφωσης για σημαντικές παροχές που διαχειρίζεται η ΥΔΕΠ. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης αποσκοπούσαν, μεταξύ άλλων, στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου συνάδουν με τις διατάξεις της νομοθεσίας, κανονισμών ή οδηγιών/συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης.

Συγκεκριμένα ο έλεγχος αφορούσε στον έλεγχο εφαρμογής των διατάξεων του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου (Ν.109(Ι)/2014) όσον αφορά στην παροχή του ΕΕΕ και άλλων παροχών (οτιδήποτε άλλο παρέχεται με βάση τον εν λόγω Νόμο και δεν περιλαμβάνει το ΕΕΕ) καθώς επίσης και στον έλεγχο της παροχής από τον αρμόδιο Τομέα της ΥΔΕΠ του Επιδόματος Τέκνου και του Σχεδίου Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα. Για τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που αφορούσε στο ΕΕΕ αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα μας η Ειδική Έκθεση αρ. ΥΕΠΚΑ-ΥΔΕΠ/01/2017, ενώ τα ευρήματα/θέματα που προέκυψαν σε σχέση με το Επίδομα Τέκνου και το Σχέδιο Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα καταγράφονται στο μέρος Γ2 της παρούσας Έκθεσής μας.

3. Άρθρο 04557.2 «Χορηγία στο Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων».

Η πιο πάνω Χορηγία προορίζεται για να καλύψει τις δαπάνες παροχής ειδικών μηνιαίων συντάξεων και άλλων ωφελημάτων που παρέχονται από το Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων βάσει των περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών. Κατά τα έτη 2016 και 2015 εκταμιεύθηκαν από το πιο πάνω Άρθρο και εμβάστηκαν στο Ταμείο ποσά ύψους €17.399.206 και €17.439.660, αντίστοιχα. Συστήσαμε όπως το Υπουργείο ως αρμόδιο για την παραχώρηση της εν λόγω χορηγίας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 7 και 24-28 του περί Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Έλεγχου της Δημοκρατίας Νόμου. Στα εν λόγω άρθρα προβλέπονται, μεταξύ άλλων, ότι ο Προϋπολογισμός υλοποιείται στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (Άρθρο 7(1)(α)) και ότι αναπτύσσονται και εφαρμόζονται κατάλληλες δομές ώστε να εφαρμόζονται διαδικασίες ελέγχου που να διασφαλίζουν την πληρωμή των δαπανών (Άρθρο 7(1)(ζ)). Επιπρόσθετα πρέπει να διασφαλίζει την εφαρμογή των αρχών που διέπουν την παραχώρηση χορηγιών και κατά χάριν δωρεών, καθώς επίσης και τις υποχρεώσεις των νομικών ή/και φυσικών προσώπων που τις λαμβάνουν, μεταξύ των οποίων, να διασφαλίζουν την εφαρμογή αποδοτικού και αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου και να εφαρμόζουν κανόνες και διαδικασίες ώστε να διασφαλίζεται και να αποδεικνύεται η ορθολογιστική διαχείριση της κρατικής χορηγίας (Άρθρο 24-28). Η Υπηρεσία μας έχει προβεί στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του υπό αναφορά Ταμείου για τα έτη 2015 και 2016, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3(7) των περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμων. Τα ευρήματα/θέματα της Υπηρεσίας μας όσον αφορά στον οικονομικό έλεγχο, έλεγχο συμμόρφωσης και διαχειριστικής φύσης έλεγχο του Ταμείου Ανακουφίσεως Παθόντων για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2015 και 31.12.2016, περιλαμβάνονται στην Ειδική Έκθεση αρ. ΤΑΠ 01/2018 που αναρτήθηκε πρόσφατα στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας μας.

4. Μηχανισμοί Ελέγχου στη Δημόσια Υπηρεσία/Σύσταση Μονάδας Ελέγχου.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των σχετικών με το πιο πάνω θέμα Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου του 2013 (Αρ. 75.481 και 76.025 ημερ. 10.7.2013 και 6.11.2013, αντίστοιχα), η Υπηρεσία μας αντάλλαξε με τη Διοίκηση του Υπουργείου σχετικές επιστολές, ώστε να διευκρινιστεί κατά πόσο συστάθηκε και λειτουργούσε Ομάδα Εσωτερικού Ελέγχου στο Υπουργείο καθότι σύμφωνα με ενημέρωση που έτυχε το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 30.9.2014, συστάθηκε Ομάδα Εσωτερικού Ελέγχου στο ΥΕΠΚΑ, στη βάση των κατευθυντήριων γραμμών των πιο πάνω Αποφάσεων, η οποία στελεχώθηκε με δύο άτομα. Όπως διαπιστώσαμε, λόγω υποστελέχωσης του ΥΕΠΚΑ και της ανάγκης μετακίνησης ή/και ανάθεσης στα μέλη της εν λόγω Ομάδας και άλλων καθηκόντων, η Ομάδα τελικά κατέστη μονομελής και δεν λειτουργούσε επαρκώς και όπως διαφάνηκε δεν άσκησε οποιεσδήποτε δραστηριότητες συνυφασμένες με τον συγκεκριμένο ρόλο της.

Σύμφωνα με το άρθρο 80 του Ν.20(Ι)/2014, κάθε οικονομικός φορέας προβαίνει στις απαραίτητες διευθετήσεις για εφαρμογή συστήματος εσωτερικού ελέγχου που είναι υπό την ευθύνη του και τα Υπουργεία συστήνουν μονάδες ελέγχου, οι οποίες επιλαμβάνονται θέματα εσωτερικού ελέγχου, ερευνών και επαληθεύσεων στο επίπεδο της διοίκησης.

Με σκοπό την αποσαφήνιση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των Μονάδων Ελέγχου, το Υπουργικό Συμβούλιο εξετάζοντας και πάλι το θέμα, με την Απόφασή του αρ. 81.770B, ημερ. 12.12.2016, ενέκρινε την αναθεώρηση του πλαισίου που διέπει τη σύσταση και τη λειτουργία των Μονάδων Ελέγχου σε όλα τα Υπουργεία, μέσω της υιοθέτησης του «Μοντέλου των Τριών Γραμμών Άμυνας», όπως αυτό επεξηγείται στο Παράρτημα Α της σχετικής Πρότασης, έτσι ώστε ο ρόλος, οι αρμοδιότητες και η λειτουργία των υπό αναφορά Μονάδων να είναι αυτές που περιγράφονται στα Παραρτήματα Β και Γ. Εξουσιοδότησε επίσης όλους τους Υπουργούς να προβούν σε όλες τις δέουσες ενέργειες για υλοποίηση της πιο πάνω Απόφασης.

Όπως διαπιστώσαμε, για την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης, ο Γενικός Διευθυντής ΥΕΠΚΑ ενημέρωσε στις 22.3.2017 δύο συγκεκριμένους λειτουργούς για την απόφαση της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να οριστούν ως μέλη της Μονάδας Ελέγχου με άμεση ισχύ. Παράλληλα τους αποστάληκε αντίγραφο της Πρότασης της Απόφασης για ενημέρωσή τους αναφορικά με τον ρόλο και τα καθήκοντά τους και τις βασικές ευθύνες, την οργάνωση και τη λειτουργία της Μονάδας Ελέγχου. Την ίδια ημερομηνία ο Γενικός Διευθυντής ενημέρωσε τους Διευθυντές/Προϊσταμένους των Τμημάτων/Υπηρεσιών του για την σύσταση της Μονάδας και τα μέλη της αναφέροντας ότι αναμένει την απρόσκοπτη συνεργασία τους μαζί με τους λειτουργούς της Μονάδας, αποστέλλοντάς τους για ενημέρωση τα Παραρτήματα Β και Γ της πιο πάνω Απόφασης.

Ωστόσο, όπως επίσης διαπιστώσαμε η Μονάδα εξακολουθούσε και πάλι να μην λειτουργεί, η σύστασή της είναι υποτυπώδης, ενώ κάποιες από τις κύριες προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Γ της Απόφασης ως απαραίτητες για την επιτυχή, αποτελεσματική, αποδοτική και οικονομική λειτουργία της Μονάδας δεν τηρούνταν (π.χ. το ένα από τα δύο μέλη της Μονάδας είναι Ανώτερος Λειτουργός Παραγωγικότητας που υπηρετεί ακόμη στο Κέντρο Παραγωγικότητας - συνεπώς η προϋπόθεση όπως η τοποθέτηση των μελών στη Μονάδα να είναι με καθεστώς πλήρους απασχόλησης με τα συγκεκριμένα καθήκοντα και αρμοδιότητες και ότι αυτή δεν θα έχει κάποια λειτουργική εξουσία ή ευθύνη επί της δραστηριότητας που

πιθανόν να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου δεν τηρείται). Επίσης δεν καθορίστηκαν όροι εντολής για την Μονάδα στη βάση των οποίων θα λειτουργεί μέσα στα πλαίσια του ρόλου της.

Σύμφωνα με το Παράρτημα Α της Πρότασης με τίτλο «Σύστημα διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Υπηρεσία», στην πρώτη γραμμή άμυνας ανήκουν τα διάφορα ιεραρχικά επίπεδα του κάθε Οργανισμού (στη δική σας περίπτωση η Διοίκηση του Υπουργείου σας και οι Υπηρεσίες/Τμήματά του). Στο ίδιο Παράρτημα αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι σήμερα παρατηρείται αδυναμία στην εφαρμογή μιας συστηματικής διαδικασίας αξιολόγησης των κινδύνων, έτσι ώστε η Διοίκηση των Τμημάτων/Υπηρεσιών να μπορεί να επιτύχει τους στόχους της. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι διαπιστώνεται η απουσία εγχειριδίων διαδικασιών με καταγεγραμμένες τις διαδικασίες που ακολουθούν τα Τμήματα/Υπηρεσίες και γίνεται σύσταση για την εισαγωγή διαδικασίας αξιολόγησης κινδύνων και για την ετοιμασία εγχειριδίων διαδικασιών με λεπτομερή καταγραφή των διαδικασιών που ακολουθούνται.

Το άρθρο 7 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Έλεγχου της Δημοκρατίας Νόμου καθορίζει την ευθύνη κάθε ελέγχοντα λειτουργού να αναπτύσσει και εφαρμόζει κατάλληλες δομές ώστε να εφαρμόζονται διαδικασίες ελέγχου που να διασφαλίζουν την ορθότητα και άμεση είσπραξη των εσόδων και την πληρωμή των δαπανών. Το άρθρο 8 του ίδιου Νόμου προβλέπει ότι ο Προϋπολογισμός υλοποιείται με την παράλληλη εφαρμογή αποτελεσματικού και αποδοτικού συστήματος εσωτερικού ελεγχου, υπό την ευθύνη του ελέγχοντα λειτουργού.

Συναφώς αναφέραμε ότι σε σχετική με το θέμα επιστολή του προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 8.1.2018, ο Γενικός Διευθυντής ΥΕΠΚΑ εξέφρασε την άποψη ότι η εφαρμογή της υπό αναφορά Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου είναι μεν δεσμευτική νοουμένου όμως ότι παρέχονται τα αναγκαία μέσα για την υλοποίησή της και γι' αυτό θεώρησε ότι θα πρέπει να γίνουν σχετικές διαβουλεύσεις για να διαπιστωθούν τυχόν αδυναμίες και ενδεχόμενες αναγκαίες τροποποιήσεις ώστε η Απόφαση να καταστεί εφαρμόσιμη και αποτελεσματική. Όπως επίσης ανέφερε, την ευθύνη συντονισμού υλοποίησης των συστάσεων μας θα συνεχίσει να έχει η Διοίκηση του ΥΕΠΚΑ.

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως προωθηθούν ενέργειες για την ορθή και πλήρη υλοποίηση των όσων αναφέρονται στην πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και διασφάλιση των όσων απαιτούνται από το άρθρο 7 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το ΥΕΠΚΑ μελετά τρόπους για ορθή και πλήρη υλοποίηση της πιο πάνω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου καθώς και για διασφάλιση των όσων απαιτούνται από το άρθρο 7 ως αναφέρεται πιο πάνω.

5. Παραχώρηση άδειας απουσίας χωρίς απολαβές στον Πρώτο Λειτουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Μονάδα Αναλογιστικών Μελετών) για υπηρεσία στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας και Μίσθωση Υπηρεσιών Αναλογιστικού Οίκου.

(α) **Έγκριση για την παραχώρηση άδειας.** Με την Απόφαση του αρ. 79.138, ημερ. 14.7.2015, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, για τους λόγους που αναφέρονται στην Πρόταση, την παραχώρηση άδειας απουσίας χωρίς απολαβές στον πιο πάνω Λειτουργό

(εξής Αναλογιστής) για υπηρεσία στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ΔΓΕ) για την περίοδο 20.7.2015-19.7.2017, χωρίς τη δυνατότητα παράτασης, κατ' εξαίρεση των ισχυουσών διατάξεων για την παραχώρηση άδειας απουσίας άνευ απολαβών στους Δημόσιους Υπαλλήλους.

Στην παράγραφο 6 της σχετικής Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο παρατίθενται οι τρόποι που το ΥΕΠΚΑ θα κάλυπτε το κενό που θα δημιουργείτο από την διετή απουσία του εν λόγω Λειτουργού και συγκεκριμένα με:

- (i) Την αποδοχή προσφοράς από το ΔΓΕ (επισυναπτόταν σχετική επιστολή από το ΔΓΕ προς την Υπουργό, ημερ. 2.7.2015) για την παροχή αναλογιστικών υπηρεσιών στο ΥΕΠΚΑ, χωρίς χρέωση.
- (ii) Τη μίσθωση υπηρεσιών εμπειρογνώμονα για περίοδο δύο ετών, με κόστος το οποίο θα είναι συγκρίσιμο με το σημερινό κόστος μισθοδοσίας του Λειτουργού. Ο εν λόγω εμπειρογνώμονας θα κάλυπτε τις υποχρεώσεις του ΥΕΠΚΑ και των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) αναφορικά με την εργασία αναλογιστικής και στατιστικής φύσης ή/εργασία που συναρτάται με δημοσιονομικές πολιτικές και αφορά το σύστημα κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ασφάλισης.
- (iii) Την απόσπαση Λειτουργού στις ΥΚΑ για την κάλυψη θεμάτων που αφορούν στις Ευρωπαϊκές υποχρεώσεις που διαχειριζόταν ο εν λόγω Λειτουργός – Αναλογιστής.

(β) Ενέργειες για την κάλυψη του κενού της απουσίας του Αναλογιστή.

- (i) Όπως διαπιστώσαμε στην επιστολή–προσφορά του ΔΓΕ για την οποία γίνεται αναφορά στο σημείο **α(i)** πιο πάνω, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι για να μη παρατηρηθεί οποιοδήποτε πρόβλημα/αποδιοργάνωση στο ΥΕΠΚΑ λόγω της απουσίας του Αναλογιστή, οι αναλογιστικές υπηρεσίες/τεχνική υποστήριξη που παρέχει το ΔΓΕ στο ΥΕΠΚΑ βάσει σχετικής συμφωνίας θα συνεχίσουν να παρέχονται και η συμφωνία θα μπορούσε να επεκταθεί πέραν των πιο πάνω και να αναπροσαρμοστεί ώστε να καλύψει και την παροχή άλλων σημαντικών αναλογιστικών υπηρεσιών (key actuarial services) που συγκεκριμένα αναφέρονται στην πιο πάνω επιστολή.

Συναφώς αναφέρεται ότι, η συμφωνία (CYP/13/01/CYP) που υπογράφηκε τον Ιούλιο του 2013 είχε διάρκεια 29 μήνες με εκτιμώμενο συνολικό ποσό US\$ 41.810. Για την υλοποίηση της καταβλήθηκε προκαταβολικά ποσό ύψους US\$ 41.693. Το κόστος των αναλογιστικών εργασιών που εκτελέστηκαν και χρεώθηκαν από το ΔΓΕ ήταν US\$ 11.268 και ως εκ τούτου μετά την ημερομηνία λήξης της συμφωνίας επιστράφηκε από το ΔΓΕ προς την Κυπριακή Δημοκρατία το ποσό των US\$ 30.425.

Για τις εργασίες που ανέλαβε το ΔΓΕ να διεκπεραιώσει στα πλαίσια της νέας συνεργασίας (μετά τη λήξη της προηγούμενης συμφωνίας) με τίτλο “Actuarial Support Services” (CYP/16/01/MUL) υπογράφηκαν με το ΔΓΕ δύο επί μέρους συμφωνίες, συνολικού ποσού US\$83.200, η μια με τον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) που αφορούσε τη διεκπεραίωση των εργασιών που αφορούσαν τις ΥΚΑ (US\$52.000) και η άλλη με τον Γενικό Διευθυντή ΥΕΠΚΑ (US\$31.200) για εργασίες που αφορούσαν το ΥΕΠΚΑ, με ημερομηνία έναρξης ισχύος τις 15.7.2016 και διάρκεια 14 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος.

- (ii) Όσον αφορά στο σημείο **α(ii)** πιο πάνω, το ΥΕΠΚΑ προχώρησε στην μίσθωση υπηρεσιών αναλογιστικού οίκου στα πλαίσια Διαγωνισμού που διενεργήθηκε με αριθμό ΥΕΠΚΑ 1/2016. Στις 4.5.2016 υπογράφηκε συμφωνία με τον επιτυχόντα αναλογιστικό οίκο (Ανάδοχος) στην οποία προβλέπεται συμβατική αξία €115 πλέον ΦΠΑ ανά ανθρωπόωρα και μέγιστο συνολικό ποσό €92.000 πλέον ΦΠΑ και διάρκεια εκτέλεσης τις 4.5.2016-18.7.2017. Όπως διαπιστώσαμε, άρχισαν να ανατίθενται εργασίες στον Ανάδοχο τον Ιούλιο του 2016, οι οποίες αφορούσαν σε εργασίες του Εφόρου Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών ενώ λίγο πριν τη λήξη του συμβολαίου η διάρκεια της Σύμβασης παρατάθηκε μέχρι τις 30.11.2017, ενόψει όπως αναφέρεται, της εκκρεμότητας που υπήρχε στην υλοποίηση μέρους του αντικειμένου της σύμβασης και συγκεκριμένα στην εργασία που ανατέθηκε στον Ανάδοχο και αφορούσε στα τεστ αντοχής Ταμείων Σύνταξης και τα χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν για την ολοκλήρωσή της από την Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ).

Στους Ειδικούς Στόχους της Σύμβασης όπως αναφέρονται στο Παράρτημα II: Όροι Εντολής-Τεχνικές Προδιαγραφές, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Σύμβασης περιλήφθηκαν όλα τα ειδικά καθήκοντα που προβλέπονται στο Σχέδιο Υπηρεσίας του Πρώτου Λειτουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Μονάδα Αναλογιστικών Μελετών) με αναφορά ότι ο Αναλογιστής (Ανάδοχος) δεν θα κληθεί να προβεί σε αναλογιστική ανασκόπηση της όλης εφαρμογής του Νόμου και της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως ορίζεται στο Άρθρο 76(1) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, αφού η εν λόγω μελέτη έχει ανατεθεί στο ΔΓΕ. Τέθηκαν όμως και επιπρόσθετοι όροι εντολής, όπως διενέργεια αναλογιστικών μελετών σε σχέση με παροχές που καταβάλλονται από την ΥΔΕΠ και την εξέταση σχεδίων ανάκαμψης που υποβάλλονται από τα Ταμεία Συντάξεων.

- (iii) Όσον αφορά στο σημείο **α(iii)** πιο πάνω, σημειώνεται ότι Λειτουργός του ΚΕΠΑ αποσπάστηκε στις ΥΚΑ στις 15.9.2015.

(γ) Διαπιστώσεις/ευρήματα/προβληματισμοί.

- (i) Παρατηρήσαμε σημαντική καθυστέρηση στην υπογραφή των πιο πάνω συμβολαίων/συμφωνιών σε σχέση με την ημερομηνία έναρξης της άδειας άνευ απολαβών του Αναλογιστή (20.7.2015). Δηλαδή το ΥΕΠΚΑ για 9 περίπου μήνες δεν διέθετε πλήρη τεχνική αναλογιστική υποστήριξη για διεκπεραίωση όλων των σχετικών αναγκών του.
- (ii) Παρόλη την ευρύτητα των όρων εντολής του Ανάδοχου στα πλαίσια της συμφωνίας που υπεγράφη στις 4.5.2016, οι μόνες εργασίες που ανατέθηκαν και ολοκληρώθηκαν αφορούσαν εργασίες του Εφόρου Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών. Και αυτό γιατί παρόλο που κάποιες εργασίες ενέπιπταν στους όρους εντολής του πιο πάνω Ανάδοχου περιλήφθηκαν στις εργασίες που ανατέθηκαν στο ΔΓΕ στα πλαίσια του συμβολαίου CYP/16/01/MUL που υπογράφηκε, όπως αναφέρεται στην παρ. **β(i)**, στις 15.7.2016, ενώ κάποιες άλλες που αφορούσαν στον έλεγχο/βεβαίωση από αναλογιστή (Άρθρο 33 του Ν.208(I)/2012) αναλογιστικών μελετών/εκτιμήσεων που υποβλήθηκαν από διάφορα Ταμεία και οι οποίες θα μπορούσαν να ανατεθούν στα πλαίσια

των Ειδικών στόχων της εν λόγω συμφωνίας δεν ανατέθηκαν γιατί όπως πληροφορηθήκαμε δεν είχε ολοκληρωθεί η εγγραφή των εν λόγω Ταμείων και συνεπώς αυτά δεν ήταν υπό την εποπτεία του Εφόρου. Επίσης, ενόψει του ότι προέκυψε θέμα «ασυμβίβαστου», δεν έγινε η αξιολόγηση της αναλογιστικής μελέτης του Ταμείου Συντάξεων της ΑΗΚ με ημερ. αναφοράς 31.12.2015 (έγινε μόνο για το 2014), αφού αυτή είχε εκπονηθεί από τον Ανάδοχο (Αναλογιστικό Οίκο). Συναφώς αναφέρεται ότι, παρόλο που το εν λόγω Ταμείο δεν έχει ακόμα εγγραφεί στο Μητρώο του Εφόρου, η αξιολόγηση θεωρήθηκε από τους αρμόδιους αναγκαία λόγω της σημαντικότητάς του.

Με αφορμή την πιο πάνω διαπίστωση, ζητήσαμε όπως ο Έφορος Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών, μας πληροφορήσει σχετικά με την εκκρεμότητα μη εγγραφής στο προβλεπόμενο από το Ν.208(Ι)/2012 Μητρώο. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις ανησυχίες της σχετικά με το εν λόγω θέμα, αφού όπως πληροφορηθήκαμε φαίνεται ότι η μη εγγραφή τους οφείλεται στη μη ενσωμάτωση των διατάξεων του πιο πάνω Νόμου στους κανόνες λειτουργίας τους (ΚΔΠ που διέπουν την ίδρυση και λειτουργία τους), γεγονός που φαίνεται να περιορίζει τον Έφορο στην άσκηση εποπτείας σε αυτά.

Συναφώς αναφέρεται ότι το ποσό που τελικά πληρώθηκε ο εν λόγω Οίκος ανήλθε στις €14.145 πλέον ΦΠΑ και αντιστοιχεί σε εργασία 123 ανθρωποωρών.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι κατά την περίοδο των 9 μηνών μέχρι τις 15.7.2016, ημερομηνία σύναψης της νέας συμφωνίας με το ΔΓΕ, το ΔΓΕ παρείχε αναλογιστική υποστήριξη προς το ΥΕΠΚΑ, με κύρια δράση την εκπόνηση της τριετούς αναλογιστικής ανασκόπησης του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2014. Διευκρίνισε επίσης ότι παρόλο που το Υπουργείο είχε την πιο πάνω τεχνική υποστήριξη από το ΔΓΕ κατά τη πιο πάνω περίοδο, αυτή δεν μπορούσε να καλύψει πλήρως τις ανάγκες του, οι οποίες καθορίστηκαν με λεπτομέρεια στη νέα συμφωνία.

Όσον αφορά στην παράγραφο Γ1.5.(γ)(ii) μας ανέφερε ότι σύμφωνα με τους Όρους Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές, η αξιολόγηση αναλογιστικών μελετών από τον Ανάδοχο δεν συνδέεται με το γεγονός ότι ένα Ταμείο είναι εγγεγραμμένο ή όχι και ότι δεν δόθηκε οποιαδήποτε πληροφόρηση από τον Έφορο στην Υπηρεσία μας ότι κατά την περίοδο της σύμβασης υποβλήθηκαν αναλογιστικές μελέτες από μη εγγεγραμμένα Ταμεία. Επιπρόσθετα μας ανέφερε ως βασικότερο λόγο για τη καθυστέρηση στην εγγραφή των Ταμείων για την περίοδο από τον Ιανουάριο του 2013 και μετά, την ψήφιση του περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμου τον Δεκέμβριο του 2012, με βάση τον οποίο προέκυψαν επιπρόσθετες τροποποιήσεις που έπρεπε να γίνουν στους Κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία των υπό αναφορά Ταμείων. Σημείωσε επίσης ότι εν τω μεταξύ έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία τροποποίησης των Κανονισμών αριθμού Ταμείων και έχουν εγγραφεί στο Μητρώο.

6. Μη υλοποίηση της συμφωνίας που υπεγράφη με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) για παραχώρηση χορηγίας προς το ΥΕΠΚΑ για τη Δράση με τίτλο «Ενδυνάμωση της ικανότητας του ΥΕΠΚΑ να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα του συστήματος Κοινωνικής Προστασίας της Κύπρου» («Strengthening the capacities of the MLSI to monitor the social protection system of Cyprus»).

(α) Η πιο πάνω συμφωνία με αρ. VS/2014/175 υπογράφηκε στις 3.11.2014 με την ΕΕ και συγκεκριμένα με τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης και προέβλεπε μέγιστη χορηγία ύψους €304.642 (χορηγία 80% των επιλέξιμων δαπανών, οι οποίες υπολογίστηκαν σε €380.802) και την καταβολή του 30% της μέγιστης χορηγίας ως προκαταβολή (€91.392). Η εν λόγω συμφωνία προέβλεπε υλοποίηση της Δράσης μέσα σε περίοδο 24 μηνών με ημερομηνία έναρξης τις 14.7.2014. Το ποσό της προκαταβολής, ύψους περίπου €91.392, εμβάσθηκε στο Υπουργείο μέσα στον ίδιο μήνα υπογραφής της συμφωνίας (Νοέμβριος του 2014) και καταχωρίστηκε στο Λογαριασμό Εσόδων με Κωδικό 01.01.1.00.772 - «Ανάκτηση Εξόδων από Ευρωπαϊκή Ένωση».

(β) Η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, με επιστολή της, ημερ. 22.9.2017, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή ότι η υπό αναφορά Συμφωνία τερματίζεται από 11.11.2016. Όπως αναφέρεται στην επιστολή, σύμφωνα με το άρθρο II.16.2.1(b) της Συμφωνίας η Επιτροπή δύναται να την τερματίσει εάν ο δικαιούχος δεν υλοποιήσει τη Δράση όπως καθορίζεται στους Γενικούς Όρους (Παράρτημα Ι) της Συμφωνίας ή δεν συμμορφωθεί με άλλη ουσιαστική υποχρέωση που αυτός υπέχει βάσει των όρων της Συμφωνίας. Συναφώς αναφέρεται ότι στις 17.8.2016 η πιο πάνω Διεύθυνση ζήτησε από το ΥΕΠΚΑ την Τελική Έκθεση για το έργο για να διευθετηθεί η πληρωμή του υπόλοιπου ποσού, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας. Τέτοια στοιχεία δεν στάληκαν, οπότε και επανήλθε με νέα επιστολή για τον τερματισμό της.

(γ) Σύμφωνα με αναφορές σε αλληλογραφία/σημειώματα στους σχετικούς φακέλους του Αρχείου, η σύσταση Μονάδας παρακολούθησης των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της μεταρρύθμισης στις πολιτικές κοινωνικών παροχών του ΥΕΠΚΑ αποτελούσε μνημονιακή υποχρέωση της Δημοκρατίας και για σκοπούς ενδυνάμωσης της ικανότητας του Υπουργείου να εποπτεύει την αποτελεσματικότητα του συστήματος κοινωνικής προστασίας υποβλήθηκε τον Οκτώβριο του 2013 αίτηση για χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του Προγράμματος «Progress», η οποία και εγκρίθηκε. Η εν λόγω χρηματοδότηση για την εξασφάλιση της οποίας θα έπρεπε να υποβληθεί σχετική αίτηση από κοινού με ένα Διεθνή Οργανισμό (co-applicant) παρείχε τη δυνατότητα στα κράτη-μέλη να έχουν πρόσβαση σε διεθνή εμπειρία και εμπειρογνωμοσύνη από Διεθνείς Οργανισμούς για υποστήριξη του σχεδιασμού στρατηγικών μεταρρύθμισης για πιο αποτελεσματικά συστήματα κοινωνικής προστασίας. Η υποβολή της αίτησης/πρότασης έγινε με τη βοήθεια του ΔΓΕ και σύμφωνα με τον Συντονιστή του Έργου (που ήταν ο Αναλογιστής του ΥΕΠΚΑ), κατόπιν συνεννόησης με την αρμόδια Διεύθυνση της ΕΕ, η αίτηση δεν υποβλήθηκε με το ΔΓΕ ως co-applicant (γιατί αυτό δεν μπορούσε να γίνει σύμφωνα με τις εσωτερικές οδηγίες που διέπουν τη λειτουργία του) αλλά ως υπεργολάβου, στη βάση συγκεκριμένης πληροφόρησης που περιλήφθηκε σε σχετικό Πίνακα στην αίτηση/πρόταση που υποβλήθηκε. Ο εν λόγω Οργανισμός, όπως αναφέρεται σε σχετικό σημείωμα, έχει εκτεταμένη διεθνή εμπειρία στο θέμα αυτό και παρέχει επί σειρά ετών σχετική τεχνική υποστήριξη στο ΥΕΠΚΑ και ο οποίος, στη βάση σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου τον Ιούνιο του 2013, μετείχε

στην υλοποίηση Δράσεων με κύριο στόχο την υλοποίηση των σχετικών μνημονιακών δεσμεύσεων με την παροχή τεχνικής βοήθειας και εμπειρογνωμοσύνης στον σχεδιασμό της πρόσφατης μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας από το ΥΕΠΚΑ.

Σκοπός της συγκεκριμένης Δράσης/Έργου όπως αναφέρεται στη Συμφωνία που υπεγράφη είναι, μεταξύ άλλων, η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου μεθοδολογίας και λειτουργίας των αναλογιστικών και άλλων συναφών μοντέλων, βασισμένου στα υφιστάμενα εργαλεία που έχουν ήδη αναπτυχθεί στην Κύπρο και συγκεκριμένα στα αναλογιστικά μοντέλα και μοντέλα κοινωνικού προϋπολογισμού του ΔΓΕ, που ήδη εφαρμόζονται στην Κύπρο, με το οποίο θα αξιολογούνται οι διάφορες πολιτικές κοινωνικής προστασίας για τυχόν μεταρρύθμιση τους καθώς επίσης και θα αναλύεται ο αντίκτυπος του εθνικού συστήματος κοινωνικής προστασίας τόσο σε σχέση με την οικονομική και δημοσιονομική πτυχή όσο και με την πτυχή της απασχόλησης και βασικών κοινωνικών ζητημάτων, όπως τον κίνδυνο φτώχειας και τις εισοδηματικές ανισότητες.

(δ) Όπως διαπιστώσαμε, το ΥΕΠΚΑ δεν μπόρεσε να διασφαλίσει την υλοποίηση του Έργου και να επωφεληθεί το χρηματοδοτούμενο ποσό και κατ' επέκταση τη συμμόρφωση με τη μνημονιακή υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πιο κάτω παρατίθενται οι διαπιστώσεις και προβληματισμοί της Υπηρεσίας μας που προέκυψαν από μελέτη των στοιχείων και της αλληλογραφίας που συλλέγηκαν από τους σχετικούς με το θέμα φακέλους του Αρχείου.

- (i)** Για την υλοποίηση της Δράσης αυτής και την εμπλοκή του ΔΓΕ, το ΥΕΠΚΑ, για τους λόγους και με τον τρόπο που αναφέρονται πιο πάνω, θα έπρεπε να προχωρήσει στη σύναψη σχετικού συμβολαίου εργασίας (για την υλοποίηση της Συμφωνίας). Το ΥΕΠΚΑ ετοίμασε σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για την απευθείας ανάθεση στο ΔΓΕ ετοιμασίας σχετικής μελέτης, κατ' εξαίρεση των ισχυουσών προνοιών του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμων του 2006, με επίκληση του άρθρου 11. Ωστόσο η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ), της οποίας ζητήθηκε η άποψη στις 25.11.2014, σε επιστολή της ημερ. 4.12.2014 διατύπωσε την άποψη ότι η επίκληση του άρθρου 11 δεν τεκμηριώνεται με βάση τα στοιχεία που δόθηκαν και ως εκ τούτου δεν δικαιολογείται.
- (ii)** Μετά την πιο πάνω εξέλιξη δεν φαίνεται να προωθήθηκε ο πιο πάνω σχεδιασμός, αφού όπως μας ενημέρωσε ο τότε Συντονιστής του Έργου, παρόλες τις προσπάθειες/ενέργειες και επαφές που έγιναν με αρμόδιους φορείς (Γενική Λογίστρια, ΑΑΔΣ και αρμόδιο νομικό τμήμα της ΕΕ) δεν κατέστη δυνατή η υιοθέτηση άλλων εναλλακτικών λύσεων για την προώθηση της υλοποίησης της Δράσης. Όταν ο Συντονιστής (Πρώτος Λειτουργός ΥΕΠΚΑ – Αναλογιστής) που ορίστηκε για την υλοποίηση της Συμφωνίας με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου έλαβε άδεια χωρίς απολαβές για την περίοδο 20.7.2015-19.7.2017 για να εργαστεί στο ΔΓΕ, όπως αναφέρεται στη παρ. 5(α), η αρμοδιότητα του Συντονιστή δεν ανατέθηκε επίσημα σε άλλο λειτουργό. Και αυτό διαφάνηκε πιο έντονα όταν με τη λήξη ισχύος της Συμφωνίας έπρεπε να υποβληθούν τα προβλεπόμενα από τη Συμφωνία στοιχεία που ζητήθηκαν με σχετικές επιστολές της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης. Για τον χειρισμό του θέματος

οι λειτουργοί που ανέλαβαν να ξεκαθαρίσουν το ζήτημα ζήτησαν τη συνδρομή/άποψη του Λειτουργού-Συντονιστή που απουσίαζε με άδεια άνευ απολαβών, στον οποίο ανατέθηκε η βολιδοσκόπηση με αρμόδια γνωστά σε αυτόν άτομα για το ενδεχόμενο το ΥΕΠΚΑ να λάβει παράταση για την υλοποίηση/ολοκλήρωση του Έργου. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα δεν έτυχε έγκαιρου και κατάλληλου χειρισμού με αποτέλεσμα στις 14.6.2017 να επιστραφεί στην ΕΕ το ποσό της προκαταβολής ύψους €91.392 πλέον τόκοι/επιβαρύνσεις ύψους €411 για την περίοδο από 29.4.2017 μέχρι την ημερομηνία εξόφλησης, λόγω καθυστέρησης από μέρους του ΥΕΠΚΑ να επιστρέψει το ποσό την καταληκτική ημερομηνία επιστροφής που ήταν η 28.4.2017, σύμφωνα με τη χρεωστική σημείωση της ΕΕ, με αρ. 3241704155, ημερ. 16.3.2017.

(iii) Ενόψει των πιο πάνω εξελίξεων ζητήσαμε να πληροφορηθούμε:

- Κατά πόσο πέραν των πιο πάνω επιπτώσεων υπήρξαν οποιεσδήποτε άλλες επιπτώσεις που διαλαμβάνονται στη Συμφωνία (π.χ. οποιαδήποτε άλλη χρηματική ποινή ή τυχόν αποκλεισμός από μελλοντική υποβολή ανταγωνιστικών Προτάσεων για κάποια περίοδο).
- Κατά πόσο η Διοίκηση του ΥΕΠΚΑ προέβη σε διερεύνηση των λόγων αποτυχίας για την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων της ή/και για να αποδώσει ενδεχόμενες ευθύνες που πιθανόν να προκύπτουν. Επιπρόσθετα, έχοντας υπόψη τους λόγους που αποφασίστηκε η υλοποίηση του πιο πάνω Έργου, η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί για το πως η Διοίκηση του ΥΕΠΚΑ προτίθεται να εκτελέσει άλλο παρόμοιο έργο ή αν διασφάλισε με την υιοθέτηση άλλων εναλλακτικών λύσεων την ενδυνάμωση της ικανότητας της να εποπτεύει την αποτελεσματικότητα του συστήματος κοινωνικής προστασίας που εφαρμόζει (παρακολούθηση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της μεταρρύθμισης στις πολιτικές κοινωνικών παροχών του ΥΕΠΚΑ).

Ο Γενικός Διευθυντής στην απαντητική επιστολή του μας ενημέρωσε ότι δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε άλλες επιπτώσεις. Η Διοίκηση του Υπουργείου θεωρεί ότι ο βασικός λόγος μη υλοποίησης της υπό αναφορά Συμφωνίας ήταν η μη έγκριση από τη Γενική Λογίστρια του αιτήματος για απευθείας ανάθεση στο ΔΓΕ. Επιπρόσθετα μάς πληροφόρησε ότι η Διοίκηση βρίσκεται στη διαδικασία υποβολής νέας πρότασης έργου για χρηματοδότηση από την ΕΕ, με κύριο σκοπό την ενδυνάμωση της δυνατότητας του ΥΕΠΚΑ για συστηματική παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του εθνικού συστήματος κοινωνικής προστασίας.

7. Άρθρο 08957.3 «Άλλα Αναπτυξιακά Έργα και Προγράμματα».

Σύμφωνα με το επεξηγηματικό υπόμνημα για τους Προϋπολογισμούς του 2015 και του 2016 οι προτεινόμενες πιστώσεις στο πιο πάνω άρθρο ύψους €320.000 για κάθε ένα χρόνο, προορίζονται να καλύψουν διάφορες έκτακτες δαπάνες που αποφασίζονται (για ποσά μέχρι €10.000) από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τη στήριξη ευάλωτων ομάδων ή και ατόμων του πληθυσμού ή και οργανώσεων με κοινωνική δραστηριότητα. Για μεγαλύτερα ποσά θα εξασφαλίζεται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Από τη πρόνοια των €320.000 για κάθε ένα από τα έτη 2015 και 2016 δαπανήθηκε ποσό ύψους €145.141 και €275.217, αντίστοιχα. Οι δαπάνες αφορούσαν στην

παροχή οικονομικής βοήθειας σε άτομα που αποτάθηκαν για οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη αναγκών που προέκυψαν λόγω ειδικών προσωπικών περιστάσεων ή απροσδόκητης ή έκτακτης κατάστασης στις οποίες περιήλθαν (π.χ. θέματα υγείας, οφειλές στην ΑΗΚ και πληρωμή για επανασύνδεση ή για βελτίωση των υποδομών στην οικία τους), καθώς επίσης και κατά χάριν χορηγίες σε διάφορες οργανώσεις/φορείς με κοινωνική δραστηριότητα.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας παρατηρήσαμε ότι οι δαπάνες αυτές γίνονται μετά από έγκριση της Υπουργού στη βάση συνήθως έκθεσης την οποία συντάσσουν αρμόδιοι προς τούτο λειτουργοί για κάθε περίπτωση, μετά από διερεύνηση κάποιων στοιχείων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως ετοιμαστεί κατάλογος ελέγχου των στοιχείων που ετοιμάζουν οι λειτουργοί (check list), ο οποίος θα συμπληρώνεται και θα υποβάλλεται στην Υπουργό προτού λάβει την απόφασή της. Η κοινωνική πολιτική του Κράτους θα πρέπει να ασκείται με τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει, κατά το δυνατό, διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των πολιτών/φορέων και της διαφάνειας και ότι αυτή δεν τυγχάνει κατάχρησης από πρόσωπα/φορείς, που δεν έχουν ανάγκη της αρωγής του Κράτους.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ενημέρωσε ότι το Υπουργείο μελετά την ετοιμασία καταλόγου ελέγχου των στοιχείων που ετοιμάζουν οι λειτουργοί (check list), ο οποίος θα συμπληρώνεται ανάλογα με τα δεδομένα και τα χαρακτηριστικά της κάθε περίπτωσης και θα υποβάλλεται στην Υπουργό για λήψη σχετικής απόφασης.

8. Τήρηση διαφόρων Μητρώων.

(α) Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης και ελέγχου των προσφορών που προκηρύσσονται καθώς και των συμβολαίων που υπογράφονται και των σχετικών πληρωμών που γίνονται υποδείξαμε ότι είναι απαραίτητη η τήρηση ή/και ορθή ενημέρωση των σχετικών Μητρώων που τηρούνται (εισηγηθήκαμε την καταχώριση συγκεκριμένων πληροφοριών).

(β) Σε σχέση με τα Μητρώα Κινητής Περιουσίας διαπιστώσαμε μη τήρηση των απαιτούμενων από τους Κανονισμούς Αποθηκών Μητρώων για τα Έπιπλα και τον Εξοπλισμό καθώς και αδυναμίες στην τήρηση Μητρώων για τον Μηχανογραφικό Εξοπλισμό και τα Λογισμικά. Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε ότι σε αντίθεση με τον Κανονισμό Αποθηκών 108, εκκρεμούσε η καταχώριση των περιουσιακών στοιχείων της ΥΔΕΠ (που στεγάζεται σε άλλους ενοικιαζόμενους χώρους), η οποία, όπως ήδη αναφέρθηκε, συστάθηκε από τον Ιούλιο του 2014.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συνέστησε όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την δημιουργία και τήρηση κατάλληλων μητρώων περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς και τις εισηγήσεις μας ώστε να διασφαλίζεται καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχός τους καθώς και συμμόρφωση με τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, το Υπουργείο έχει προχωρήσει σε ορισμένες αναπροσαρμογές των πιο πάνω Μητρώων και θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη δημιουργία των απαιτούμενων Μητρώων στην ΥΔΕΠ.

9. Ενοικίαση κτηρίων για τη δημιουργία Τοπικού Γραφείου Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας Λακατάμιας και για τη στέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Εργασίας στην οδό Μουσείου στη Λευκωσία.

(α) Δημιουργία Τοπικού Γραφείου Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας Λακατάμιας στη Λεωφόρο Κέννεντυ στη Λακατάμια. Το ιστορικό του θέματος παρατίθεται εκτενώς στην προηγούμενη Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Στη συνέχεια, τον Ιούνιο 2016, με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) εισηγηθήκαμε όπως γίνει διαπραγμάτευση με τον Ιδιοκτήτη του κτηρίου στο οποίο στεγάζεται το Τοπικό Γραφείο Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) Λακατάμιας, για μείωση του ενοικίου, στο επίπεδο του μηνιαίου ενοικίου των Γραφείων της Πολιτικής Άμυνας στο ίδιο κτήριο και, σε περίπτωση μη επιτυχούς κατάληξης, θα έπρεπε να αναζητηθεί άλλος κατάλληλος χώρος για στέγαση με χαμηλότερο ενοίκιο.

Τον Οκτώβριο 2016, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ μας πληροφόρησε ότι τριμελής διαπραγματευτική ομάδα του Επαρχιακού Γραφείου ΥΚΕ Λευκωσίας έχει προβεί σε διαπραγμάτευση με τον Ιδιοκτήτη του κτηρίου, με σκοπό την μείωση του ενοικίου στο ύψος του ενοικίου που καταβάλλει το Γραφείο της Πολιτικής Άμυνας (€5,49/τ.μ.) το οποίο στεγάζεται στο ίδιο κτήριο, σύμφωνα με την εισήγηση της Υπηρεσίας μας.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο Ιδιοκτήτης του κτηρίου ενημέρωσε την διαπραγματευτική ομάδα ότι ήταν πρόθυμος να διαπραγματευτεί μόνο μικρή μείωση του ενοικίου και ότι τελικά το θέμα θα παραπεμπόταν στο ΚΦΣΚΥ για λήψη απόφασης.

Τον ίδιο μήνα, με νέα επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του ΥΕΠΚΑ εισηγηθήκαμε όπως, στα πλαίσια της διαπραγμάτευσης, υποδειχθούν στον Ιδιοκτήτη παρόμοιες συμβάσεις με ενοίκια χαμηλότερα του μηνιαίου ενοικίου που καταβάλλεται για στέγαση του Τοπικού Γραφείου Λακατάμιας (€8,80/τ.μ.). Ως τέτοια παραδείγματα υποδείξαμε ορισμένα γραφεία που ενοικιάζει το δημόσιο (π.χ. στον Στρόβολο) με μηνιαίο ενοίκιο που κυμαίνονταν από €4,63/τ.μ. μέχρι €6,55/τ.μ.

Τέλος, ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως σε περίπτωση που ο Ιδιοκτήτης δεν αποδεχτεί μείωση του μηνιαίου ενοικίου στο επίπεδο του ενοικίου των Γραφείων της Πολιτικής Άμυνας (€5,49/τ.μ.), ληφθεί απόφαση για τερματισμό της σύμβασης ενοικίασης – αφού δοθεί στον Ιδιοκτήτη η σχετική προειδοποίηση με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 1(ii) της σύμβασης – και, παράλληλα το ΥΕΠΚΑ να προβεί σε ενέργειες για αναζήτηση άλλου κατάλληλου κτηρίου για ενοικίαση για τη στέγαση του Τοπικού Γραφείου Λακατάμιας.

Τον Δεκέμβριο 2016, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ μας πληροφόρησε ότι τον Νοέμβριο 2016, είχε αποστείλει επιστολή προς τον Πρόεδρο του ΚΦΣΚΥ, με την οποία τον ενημέρωσε σχετικά με τα πιο πάνω θέματα, ζητώντας τη λήψη αποφάσεων. Σημειώνεται ότι με την εν λόγω επιστολή του ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ υπέδειξε – μεταξύ άλλων – στον Πρόεδρο του ΚΦΣΚΥ ότι δεν συμμερίζεται τον τρόπο προσέγγισης του θέματος από την Υπηρεσία μας, θεωρώντας ότι η πιο πάνω εισήγησή μας θα έπρεπε να εφαρμοστεί σε κάθε περίπτωση κτηρίου που ενοικιάζεται από το κράτος για τη στέγαση της δημόσιας υπηρεσίας, οποτεδήποτε διασφαλιζόταν ενοίκιο χαμηλότερου οποιουδήποτε άλλου ισχύει εκάστοτε. Περαιτέρω υπέδειξε ότι θεωρεί την εν λόγω προσέγγιση αβάσιμη και μη σύμφωνη με τον τρόπο

λειτουργίας της αγοράς ακινήτων ή και τη μέχρι σήμερα ακολουθούμενη πρακτική για ενοικίαση κτηρίων.

Τον ίδιο μήνα, με επιστολή μας προς Πρόεδρο του ΚΦΣΚΥ, ζητήσαμε όπως έχουμε τις απόψεις/σχόλια του επί των θεμάτων που ηγέρθηκαν στην πιο πάνω επιστολή του Γενικού Διευθυντή του ΥΕΠΚΑ.

Τέλος, με την εν λόγω επιστολή μας επισημάναμε ότι η πιο πάνω εισήγηση μας για μείωση του ενοικίου, είχε γίνει λαμβάνοντας υπόψη ότι το δημόσιο ενοικιάζει 2 τμήματα του ιδίου κτηρίου, με διαφορετικό ενοίκιο το καθένα και, συγκεκριμένα καταβάλλονταν €5,49/τ.μ. τον μήνα για το ένα τμήμα που αφορούσε τα Γραφεία της Πολιτικής Άμυνας και €8,80/τ.μ. τον μήνα για το άλλο τμήμα που αφορούσε το τοπικό Γραφείο ΥΚΕ Λακατάμιας.

Στις 20.2.2017, ο Πρόεδρος του ΚΦΣΚΥ με επιστολή του μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – ότι ο ΚΦΣΚΥ, αφού εντόπισε τη διαφορά στην τιμή ενοικίου των δύο τμημάτων του κτηρίου, κατέβαλε προσπάθεια, μέσω διαπραγμάτευσης με τον Ιδιοκτήτη, για μείωση του μηνιαίου ενοικίου του Τοπικού Γραφείου ΥΚΕ Λακατάμιας, χωρίς ωστόσο αυτό να καταστεί δυνατό. Ως εκ τούτου, ο ΚΦΣΚΥ επανεξέτασε το θέμα και αποφάσισε τελικά να παραχωρήσει έγκριση για παραμονή του εν λόγω Γραφείου στο συγκεκριμένο κτήριο, μέχρι την ημερομηνία λήξης του υφιστάμενου συμβολαίου, δηλαδή μέχρι τις 30.10.2018 – με ετήσιο ενοίκιο ύψους €56.900 (μηνιαίο €8,80/τ.μ.) – με δεδομένο ότι διαθέτει όλες τις απαιτούμενες Άδειες και Πιστοποιητικά, ενώ παράλληλα παραχώρησε έγκριση για μεταστέγαση του, μετά την πιο πάνω ημερομηνία, με διαδικασία ανοικτού διαγωνισμού.

Στις 10.3.2017, με νέα επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του ΚΦΣΚΥ, παρατηρήσαμε ότι παρά το γεγονός ότι ο ΚΦΣΚΥ είχε εντοπίσει τη διαφορά στην τιμή ενοικίου μεταξύ των δύο συμβάσεων του δημόσιου για το ίδιο κτήριο, εντούτοις ο ΚΦΣΚΥ έσπευσε με απόφαση του, που λήφθηκε στις 18.12.2015, και μάλιστα χωρίς να υποβληθεί προηγουμένως σχετικό αίτημα από τη Διευθύντρια ΥΚΕ, να εγκρίνει την ανανέωση της σύμβασης ενοικίασης μέχρι τις 30.10.2020.

Η Διευθύντρια ΥΚΕ με επιστολή της ημερ. 9.2.2016 προς τον ΚΦΣΚΥ, αναφέρθηκε στην πιο πάνω απόφαση του ΚΦΣΚΥ και, αφού επισήμανε ότι ουδέποτε είχε υποβάλει αίτηση για ανανέωση του συμβολαίου στέγασης στο πιο πάνω κτήριο για την εν λόγω περίοδο, ζήτησε όπως επανεξεταστεί η περίοδος ανανέωσης της σύμβασης ενοικίασης, που εγκρίθηκε (μειωθεί).

Ως εκ τούτου, ο ΚΦΣΚΥ αφού επανεξέτασε το θέμα αποφάσισε τελικά να εγκρίνει την ανανέωση της σύμβασης ενοικίασης μέχρι τη λήξη του υφιστάμενου συμβολαίου, δηλαδή τις 30.10.2018, με ετήσιο ενοίκιο €56.900 (μηνιαίο ενοίκιο €8,80/τ.μ.).

Ενόψει των πιο πάνω, με την εν λόγω επιστολή μας παρατηρήσαμε ότι ενώ αναμενόταν να δοθούν οδηγίες για εξεύρεση άλλου κτηρίου, εφόσον ο Ιδιοκτήτης δεν συμφωνούσε στην παραχώρηση έκπτωσης, ο ΚΦΣΚΥ, στις 18.12.2015, δηλαδή αρκετούς μήνες προτού λήξει η σύμβαση και, ενώ παρείχεται ικανοποιητικός χρόνος για εξεύρεση άλλου κτηρίου, εντούτοις αποφάσισε να εγκρίνει την ανανέωση της σύμβασης για επιπρόσθετο χρονικό διάστημα 2 χρόνων, επιβραβεύοντας έτσι τον ιδιοκτήτη για το ψηλότερο ενοίκιο που ζητούσε, με την ανανέωση της σύμβασης μέχρι το 2020. Αντί δηλαδή να υποδειχθεί στο Τμήμα να προβεί σε ενέργειες για εξεύρεση άλλου κτηρίου και τερματισμό της σύμβασης, ο ΚΦΣΚΥ προχώρησε αρχικά σε έγκριση της συνέχισης στέγασης του Τοπικού Γραφείου ΥΚΕ Λακατάμιας στο συγκεκριμένο κτήριο μέχρι τις 30.10.2020 και, στη συνέχεια, κατόπιν επανεξέτασης

του θέματος, λόγω των παρατηρήσεων μας και της επιστολής της Διευθύντριας της ΥΚΕ ημερ. 9.2.2016 που αναφέρεται πιο πάνω, αποφάσισε να εγκρίνει τη παραμονή της Υπηρεσίας στο κτήριο μέχρι τη λήξη της σύμβασης στις 30.10.2018, με το πολύ ψηλό ενοίκιο που υφίστατο.

Στις 22.5.2017, ο Πρόεδρος του ΚΦΣΚΥ με επιστολή του μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η αρχική έγκριση του ΚΦΣΚΥ για ανανέωση της σύμβασης ενοικίασης μέχρι τις 30.10.2020, δόθηκε στις 18.12.2015, αφού λήφθηκε υπόψη σχετικό αίτημα της Διευθύντριας ΥΚΕ ημερ. 8.6.2015, με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης ενοικίασης για ανανέωση του συμβολαίου για 1 διετία, καθώς και σχετικής επιστολής του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 14.10.2013, με την οποία δόθηκε έγκριση για μείωση του ετήσιου ενοικίου – που ήταν ακόμα πιο ψηλό – σε €56.900 (μηνιαίο €8,80/τ.μ.), με δικαίωμα παράτασης της ενοικίασης μέχρι τις 30.10.2020.

Στις 30.5.2017, με επιστολή μας προς τη Διευθύντρια ΥΚΕ, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Το εν λόγω κτήριο ενοικιάστηκε από την ΥΚΕ την 1.11.2011 για περίοδο επτά ετών, δηλαδή μέχρι τις 31.10.2018, με δικαίωμα ανανέωσης για μια διετία.

Στις 28.6.2016, ο ΚΦΣΚΥ αποφάσισε να εγκρίνει την παραμονή του Τοπικού Γραφείου ΥΚΕ Λακατάμιας στο πιο πάνω κτήριο, μέχρι την ημερομηνία λήξης της σύμβασης, δηλαδή μέχρι τις 30.10.2018. Παράλληλα, ο ΚΦΣΚΥ αποφάσισε να παραχωρήσει έγκριση στην ΥΚΕ για μεταστέγαση του εν λόγω Τοπικού Γραφείου σε άλλο κτήριο με τη διαδικασία προκήρυξης Πρόσκλησης Δήλωσης Ενδιαφέροντος.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τις ενέργειες της ΥΚΕ για μεταστέγαση του Τοπικού Γραφείου Λακατάμιας, δεδομένου ότι η υφιστάμενη σύμβαση λήγει στις 30.10.2018.

Στις 12.7.2017, η Διευθύντρια ΥΚΕ μας πληροφόρησε ότι έχει εγκρίνει τη σύσταση τριμελούς επιτροπής, η οποία θα συναντήσει τον Ιδιοκτήτη του κτηρίου για να του διαβιβάσει την απόφαση του ΚΦΣΚΥ που λήφθηκε στις 28.6.2016 για τη μεταστέγαση του Τοπικού Γραφείου Λακατάμιας με τη λήξη του ενοικιαστήριου συμβολαίου στις 30.10.2018, λόγω της άρνησης του για μείωση του ενοικίου.

Τέλος, μας πληροφόρησε ότι έχει ήδη περιληφθεί πρόνοια στον προϋπολογισμό του 2018 για τη δαπάνη σχετικού ποσού για μετακόμιση του Τοπικού Γραφείου Λακατάμιας σε άλλο κτήριο.

Τον Δεκέμβριο 2017, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ μας πληροφόρησε ότι δεν είχε οποιοδήποτε σχόλιο αναφορικά με το περιεχόμενο της έκθεσης μας.

Μέχρι τις 31.12.2018, η ΥΚΕ δεν είχε προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για προκήρυξη Πρόσκλησης Δήλωσης Ενδιαφέροντος, με σκοπό τη μεταστέγαση του Τοπικού Γραφείου Λακατάμιας σε άλλο κτήριο, παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας.

Ως αποτέλεσμα, το εν λόγω Γραφείο εξακολουθεί να στεγάζεται στο συγκεκριμένο κτήριο, χωρίς να υφίσταται εν ισχύ ενοικιαστήριο συμβόλαιο, το οποίο σημειώνεται έχει ήδη λήξει από τις 30.10.2018.

Σύσταση: Τα αρμόδια όργανα του Κράτους θα πρέπει να ακολουθούν τις προβλεπόμενες διαδικασίες διαχείρισης θεμάτων που αφορούν ενοικιάσεις κτηρίων και να προβαίνουν έγκαιρα στις απαραίτητες ενέργειες, για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου.

(β) Ενοικίαση κτηρίου για στέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Εργασίας Λευκωσίας στην οδό Μουσειού στη Λευκωσία. Τον Ιούνιο 2017, με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ), ζητήσαμε όπως στα πλαίσια έρευνας που διεξαγόταν από την Υπηρεσία μας για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την ενοικίαση του κτηρίου στο οποίο στεγάζεται το Επαρχιακό Γραφείο Εργασίας Λευκωσίας στην οδό Μουσειού στη Λευκωσία, αποστείλει στην Υπηρεσία μας όλα τα σχετικά με το θέμα έγγραφα/αλληλογραφία.

Τον Αύγουστο 2017, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τα σχετικά με το θέμα έγγραφα, τα οποία όπως μας πληροφόρησε του είχε αποστείλει – κατόπιν οδηγιών του – ο Διευθυντής Τμήματος Εργασίας (ΤΕ).

Κατόπιν μελέτης των πιο πάνω εγγράφων, τον Σεπτέμβριο 2017, με νέα επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του ΥΕΠΚΑ, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Η περίοδος ενοικίασης του συγκεκριμένου κτηρίου είχε λήξει στις 20.3.2017. Ως εκ τούτου, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει για τις ενέργειες στις οποίες είχε προβεί, είτε για την ανανέωση του ενοικιαστηρίου συμβολαίου του εν λόγω κτηρίου, είτε για τη μεταστέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Εργασίας Λευκωσίας σε άλλο κατάλληλο κτήριο.

Τέλος, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i) Κατά πόσο το συγκεκριμένο κτήριο διαθέτει Πιστοποιητικό Έγκρισης.
- (ii) Τον αριθμό των ατόμων που εργάζονται στο εν λόγω Γραφείο.
- (iii) Τον αριθμό των χώρων στάθμευσης που παραχωρήθηκαν στο εν λόγω Γραφείο, σημειώνοντας ότι στο Έγγραφο Ανάληψης Υποχρέωσης που υπογράφηκε με τον Ιδιοκτήτη του κτηρίου στις 2.3.2007, και το οποίο αποτελούσε μέρος του ενοικιαστηρίου συμβολαίου που υπογράφηκε στις 22.6.2007, αναφέρεται ότι θα παραχωρηθούν 6 χώροι στάθμευσης.
- (iv) Κατά πόσο οι υφιστάμενοι σήμερα χώροι στάθμευσης είναι ικανοποιητικοί, τόσο για το προσωπικό όσο και για τους πολίτες που επισκέπτονται το Γραφείο.

Τον Οκτώβριο 2017, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ, με επιστολή του προς την Υπηρεσία μας, επισύναψε επιστολή του Διευθυντή ΤΕ ημερ. 28.9.2017, στην οποία αναφέρονταν – μεταξύ άλλων – τα ακόλουθα:

- Στις 6.7.2017, το ΤΕ με επιστολή του προς τον Κεντρικό Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών (ΚΦΣΚΥ) είχε ζητήσει την έγκριση του για ανανέωση της σύμβασης ενοικίασης.
- Ο Ιδιοκτήτης είχε υποβάλει στο Τμήμα Πιστοποιητικό Εγγραφής Ακίνητης Ιδιοκτησίας και, ως εκ τούτου, το Τμήμα συμπεραίνει ότι το εν λόγω κτήριο διαθέτει Πιστοποιητικό Έγκρισης.
- Στο συγκεκριμένο Γραφείο εργάζονται 17 άτομα.
- Ο αριθμός των χώρων στάθμευσης που παραχωρήθηκαν από τον Ιδιοκτήτη ήταν σύμφωνα με τις υποδείξεις του Τμήματος Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ).
- Οι εν λόγω χώροι στάθμευσης δεν είναι ικανοποιητικοί, τόσο για το προσωπικό όσο και για τους επισκέπτες του Γραφείου.

Στις 12.9.2017, ο ΚΦΣΚΥ ενημέρωσε το Διευθυντή του ΤΕ ότι ενέκρινε την ανανέωση της πιο πάνω σύμβασης ενοικίασης μέχρι τις 30.6.2018.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι η επιστολή/αίτημα του Διευθυντή του ΤΕ προς τον ΚΦΣΚΥ για έγκριση ανανέωσης της σύμβασης ενοικίασης, στάληκε 3,5 μήνες μετά τη λήξη της περιόδου ενοικίασης. Επίσης, παρατηρήσαμε ότι είχε ζητηθεί η ανανέωση της σύμβασης, παρά το γεγονός ότι το συγκεκριμένο κτήριο κρίνεται ότι δεν ικανοποιεί τις ανάγκες σε χώρους στάθμευσης, τόσο του προσωπικού του Τμήματος όσο και των επισκεπτών.

Τον Δεκέμβριο 2017, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ μας πληροφόρησε ότι δεν είχε οποιοδήποτε σχόλιο αναφορικά με το περιεχόμενο της έκθεσης μας.

Στις 12.9.2018, δηλαδή 2,5 μήνες μετά τη λήξη της ημερομηνίας ανανέωσης του ενοικιαστήριου συμβολαίου (30.6.2018), ο Διευθυντής του ΤΕ με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών (ΥΟ), ζήτησε την ανανέωση της πιο πάνω σύμβασης ενοικίασης για ακόμα δύο χρόνια.

Στις 19.12.2018, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΟ με απαντητική επιστολή του προς το Διευθυντή του ΤΕ, τον πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι με βάση τη νέα διαδικασία που εφαρμόζεται από τις 2.1.2018 για την ενοικίαση κτηρίων από το Κράτος, το ΤΕ θα πρέπει να αποταθεί στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) για εκτίμηση της λογικότητας του ύψους του ενοικίου. Στη συνέχεια, το ΥΟ αφού λάβει υπόψη του την εν λόγω εκτίμηση του ΤΚΧ, θα αξιολογήσει το σχετικό αίτημα του ΤΕ σε συνεργασία με το ΤΔΕ.

Λόγω των μη έγκαιρων ενεργειών του ΤΕ για εξασφάλιση των απαραίτητων εγκρίσεων, το εν λόγω Γραφείο εξακολουθεί να στεγάζεται στο συγκεκριμένο κτήριο, χωρίς να υφίσταται εν ισχύ ενοικιαστήριο συμβόλαιο, το οποίο σημειώνεται έχει ήδη λήξει από τις 30.06.2018.

Σύσταση: Τα αρμόδια όργανα του Κράτους θα πρέπει να ακολουθούν τις προβλεπόμενες διαδικασίες διαχείρισης θεμάτων που αφορούν ενοικιάσεις κτηρίων και να προβαίνουν έγκαιρα στις απαραίτητες ενέργειες, για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου.

Γ2. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΤΕΚΝΟΥ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015.

1. Νομοθετικό πλαίσιο - Μεταφορά εργασιών της πρώην Υπηρεσίας Χορηγιών και Επιδομάτων (ΥΧΕ) του Υπουργείου Οικονομικών στο ΥΕΠΚΑ.

Ενόψει των αλλαγών που αναφέρονται στο Μέρος Γ, παράγραφο 1, μεγάλο μέρος του προσωπικού της ΥΧΕ, είτε μετατέθηκε είτε αποσπάστηκε στο ΥΕΠΚΑ (παραμένοντας όμως στον ίδιο χώρο που στεγαζόταν προηγουμένως), και μέσω αυτής της διαδικασίας στελεχώθηκαν και λειτουργούσαν κατά τον ουσιώδη χρόνο διεξαγωγής του ελέγχου, στον χώρο αυτό (σε κτίριο κοντά στο κτίριο που στεγάζεται η ΥΔΕΠ) δύο Τομείς. Η εποπτεία των δύο Τομέων και η διαχείριση των σχετικών επιδομάτων που κατανεμήθηκαν σε αυτούς, ανατέθηκε σε αρμόδιους λειτουργούς, οι οποίοι σύμφωνα με σχετικές γραπτές οδηγίες του Γενικού Διευθυντή ΥΕΠΚΑ αναφέρονται ο καθένας, όπως και η Προϊστάμενη της ΥΔΕΠ, κατευθείαν στον Γενικό Διευθυντή ΥΕΠΚΑ για την επίλυση οποιουδήποτε υπηρεσιακού ζητήματος κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι αρμόδιοι λειτουργοί των Τομέων που χειρίζονται τα εν λόγω επιδόματα θα έπρεπε να υπάγονται ιεραρχικά στην ΥΔΕΠ και στην Προϊσταμένη της ΥΔΕΠ, ως ο αρμόδιος φορέας και Διεύθυνση για την εφαρμογή του Ν.109(Ι)/2014 και όχι να αναφέρονται κατευθείαν στον Γενικό Διευθυντή ΥΕΠΚΑ, αφού θεωρούμε ότι, σύμφωνα με την έννοια/ερμηνεία που αποδίδεται από το άρθρο 2 του Ν.109(Ι)/2014 στον όρο «άλλες κοινωνικές παροχές», τα επιδόματα που κατανεμήθηκαν στους εν λόγω Τομείς εμπίπτουν στον όρο αυτό, άρα και στις διατάξεις του υπό αναφορά Νόμου.

Το θέμα ξεκαθαρίστηκε πλήρως, αφού με τον περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου (Τροποποιητικό) Νόμο αρ. 118(Ι)/2017 (με ισχύ από 1.1.2018) περιλήφθηκαν πρόνοιες, οι οποίες δίνουν την εν λόγω αρμοδιότητα στην Προϊσταμένη της ΥΔΕΠ. Επιπρόσθετα ο Γενικός Διευθυντής ΥΕΠΚΑ με σχετικό σημείωμά του προς την Αν. Προϊσταμένη ΥΔΕΠ, ημερ. 13.6.2017, την ενημέρωσε ότι από την εν λόγω ημερομηνία η διαχείριση του Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα, μεταφέρεται κάτω από τη δική της αρμοδιότητα. Ενόψει αυτού η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θεωρεί ότι προβάλλει η ανάγκη ορθής διοικητικής λειτουργίας των εν λόγω Τομέων καθώς και εξασφάλισης των αναγκαίων χώρων στέγασης του προσωπικού τους σε χώρους κατάλληλους/λειτουργικούς που να επιτρέπουν ή/και να διευκολύνουν τη λειτουργία τους και την εποπτεία/έλεγχό τους ως ΥΔΕΠ.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με μεταγενέστερη πληροφόρηση που είχαμε ο Τομέας διαχείρισης του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα έχει μεταφερθεί και στεγάζεται στο κτίριο που στεγάζεται η ΥΔΕΠ.

Σε απαντητική επιστολή ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι το ΥΕΠΚΑ συμφωνεί με τις συστάσεις μας όσον αφορά στη διοικητική οργάνωση και δομή της ΥΔΕΠ καθώς και στη στέγαση. Επιπρόσθετα εξέφρασε την άποψη ότι λόγω των πιο πάνω αλλαγών (διαχωρισμός επιδομάτων και προσωπικού) ο Τομέας του Επιδόματος Τέκνου δεν είχε πλέον στην διάθεσή του το γραμματειακό προσωπικό που είχε προηγουμένως, το οποίο παράλληλα με την εμπλοκή του στη φοιτητική χορηγία στα πλαίσια της πρώην ΥΧΕ είχε και εμπλοκή στην καταχώριση των αιτήσεων για την παροχή του επιδόματος τέκνου, ενώ κατά το 2013 και 2014 το προσωπικό του Τομέα μειώθηκε σημαντικά λόγω μετακινήσεων ή αφυπηρητήσεων χωρίς αντικατάσταση. Σημείωσε επίσης ότι το 2015 ο όγκος εργασίας, λόγω των αυξημένων και ουσιαστικών ελέγχων που διενεργούνται αυξήθηκε σημαντικά.

2. Εφαρμογή του Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα.

Το επίδομα χαμηλοσυνταξιούχου παραχωρείται στα πλαίσια Σχεδίου και σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις/εγκρίσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Σημειώνεται ότι στον περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμο (Ν.109(Ι)/2014) περιλήφθηκε ειδική ρύθμιση (άρθρο 35) όσον αφορά στους χαμηλοσυνταξιούχους. Με την ειδική αυτή ρύθμιση ουσιαστικά η παροχή ή η συνέχιση παροχής του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου συνδέεται με την παροχή ΕΕΕ αφού με την υποβολή της αίτησης ΕΕΕ.5 και την εξέτασή της για παροχή ΕΕΕ ή επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου, σε περίπτωση που ο αιτητής καθίσταται δικαιούχος, τότε του καταβάλλεται το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ του υπολογιζόμενου ΕΕΕ και του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου που λαμβάνει. Επιπρόσθετα προβλέπεται ότι στην περίπτωση που ο χαμηλοσυνταξιούχος δεν καθίσταται δικαιούχος ΕΕΕ, τότε εφαρμόζεται το Σχέδιο Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα μέχρι την αναθεώρησή του.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τυχόν εξελίξεις όσον αφορά στην αναθεώρηση του πιο πάνω Σχεδίου.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως, εάν υπάρχει πρόθεση συνέχισης του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου και έχοντας υπόψη ότι το εν λόγω Σχέδιο λειτουργεί με διαφορετικά κριτήρια/προϋποθέσεις από εκείνα που προβλέπονται για την παροχή του ΕΕΕ καθώς και τη σωρεία αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, το εν λόγω Σχέδιο ρυθμιστεί με σχετικές νομοθετικές/κανονιστικές διατάξεις.

Στην απαντητική επιστολή του ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι το όλο θέμα θα μελετηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

3. Πληρωμές – Άρθρα 04466.2, 04483.2 και 04323.2 του Κεφαλαίου 15.01 Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων-Διοίκηση.

Το ύψος του επιδόματος τέκνου και μονογονεϊκής οικογένειας καθώς και του επιδόματος σε Συνταξιούχους με Χαμηλά Εισοδήματα που πληρώθηκε από την ΥΔΕΠ και βάρυνε τα πιο πάνω άρθρα κατά το 2015 και 2014, καθώς και ο αριθμός των δικαιούχων παρουσιάζονται αναλυτικά στον πιο κάτω Πίνακα:

Άρθρο	Περιγραφή	2015		2014	
		Δικαιούχοι*	Δαπάνη	Δικαιούχοι*	Δαπάνη
			€		€
04466.2	«Παροχή Επιδόματος Τέκνου»	57.599	106.967.491	67.361	118.539.824
04483.2	«Χορηγία σε Συνταξιούχους»	42.844	57.112.699	59.894	75.023.234
04323.2	«Έκτακτες χορηγίες» (Πασχαλινό επίδομα)	15.305	2.907.950	19.874	3.776.060

* Οικογενειακές μονάδες/νοικοκυριά

4. Επιβεβαίωση περιουσιακών στοιχείων/εισοδημάτων/δηλώσεων.

Ένα πολύ σημαντικό θέμα που αποτέλεσε αντικείμενο προηγούμενων ελέγχων της Υπηρεσίας μας, αφορούσε την επιβεβαίωση/ελέγχους των στοιχείων και δηλώσεων που υποβάλλουν οι αιτητές με βάση τα οποία διεκδικούν επιδόματα. Ωστόσο, όπως παρατηρήθηκε κατά τον έλεγχο, παρά τη βελτίωση που υπήρξε με τη διασύνδεση της πρώην ΥΧΕ (τώρα των Τομέων, υπό την διαχείριση των οποίων βρίσκονται τα εν λόγω επιδόματα) με αρχεία άλλων Υπηρεσιών/Τμημάτων/Οργανισμών, εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες, με κίνδυνο να καταβάλλονται επιδόματα σε μη δικαιούχους αφού τα εν λόγω στοιχεία/δηλώσεις που υποβάλλονται δεν επιβεβαιώνονται/ελέγχονται επαρκώς ως ενδείκνυται για διάφορους λόγους. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

(α) Περιουσιακά Στοιχεία. Σύμφωνα με τον περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμο, μέχρι και την έκδοση του Τροποποιητικού Νόμου 118(Ι)/2017 (με ισχύ από 1.1.2018), ανεξαρτήτως των εισοδηματικών κριτηρίων, τα επιδόματα τέκνου και μονογονεϊκής οικογένειας δεν παραχωρούνται εάν η συνολική αξία, σε τρέχουσες τιμές (δική μας υπογράμμιση), των περιουσιακών στοιχείων της οικογένειας, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, στα οποία περιλαμβάνονται ακίνητα, καταθέσεις, μετοχές, χρεόγραφα και ομόλογα, υπερβαίνει το €1,2 εκ. Όπως αναφέρθηκε και στην έκθεση ελέγχου για το προηγούμενο έτος, υπήρχαν αδυναμίες στον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που αφορούσαν σε ακίνητη περιουσία.

Με τη διενέργεια της νέας γενικής επανεκτίμησης με τιμές 1.1.2013 από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και τη διασύνδεση των αρχείων των δύο Τμημάτων, το πιο πάνω πρόβλημα της αδυναμίας ελέγχου είχε κατά κάποιον τρόπο επιλυθεί αφού η ΥΧΕ προχώρησε στον υπολογισμό της ακίνητης περιουσίας των δικαιούχων επιδομάτων στη βάση της νέας γενικής εκτίμησης και ξεκίνησε διαδικασία αποστολής επιστολών απόρριψης και απαίτησης επιστροφής όσων επιδομάτων παραχωρήθηκαν χωρίς να πληρείται το κριτήριο των περιουσιακών στοιχείων με τιμές 1.1.2013. Στη συνέχεια όμως, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 78.137, ημερ. 23.12.2014, αποφάσισε όπως ανακληθεί η απόφαση για αναδρομική επιστροφή όσων επιδομάτων τέκνου παραχωρήθηκαν σε δικαιούχους για το 2014 και συνεχισθεί η καταβολή τους, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εκτιμήσεις αξιών ακινήτων με τιμές 1.1.2013. Το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφασή του αρ. 78.815, ημερ. 6.5.2015, συνέχισε την ίδια τακτική για το έτος 2015 και έδωσε οδηγίες όπως οι νέες εκτιμημένες αξίες ληφθούν υπόψη για την αξιολόγηση των αιτήσεων που θα αφορούν στο 2016. Στην ίδια απόφαση το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως δεν λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία που αποστέλλονται από Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα (ΑΠΙ) αναφορικά με τα κινητά περιουσιακά στοιχεία των αιτητών (Καταθέσεις). Τα στοιχεία αυτά θα ληφθούν υπόψη για τις αιτήσεις που αφορούν στο 2016. Ωστόσο, με νέα απόφαση του αρ. 79.661, ημερ. 29.10.2015, το Υπουργικό Συμβούλιο τροποποίησε την προηγούμενη απόφαση, ώστε να λαμβάνονται υπόψη ως οικογενειακό εισόδημα τα στοιχεία που λαμβάνονται από τα ΑΠΙ που αφορούν σε τόκους. Με βάση αυτή την απόφαση για το 2015 ο Τομέας δεν έλαβε υπόψη τις καταθέσεις ως περιουσιακό στοιχείο.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε σοβαρές αμφιβολίες για τη νομιμότητα των πιο πάνω Αποφάσεων. Στην σχετική απαντητική επιστολή με αρ. Φακ. 5.22.01.10, ημερ. 15.10.2015, αναφέρεται ότι το Υπουργείο θεωρεί, για τους λόγους που παρατίθενται πιο κάτω, ότι δεν δικαιολογείται η χρήση των εκτιμήσεων 1.1.2013 για σκοπούς ελέγχου των αιτήσεων για το επίδομα τέκνου για το 2015. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις εκτιμήσεις αξιών ακίνητης περιουσίας του 2013, αναφέρεται ότι έχει διαπιστωθεί ότι υπάρχουν πράγματι εκτεταμένα λάθη και υπερβολές στο ύψος των εκτιμήσεων και ως αποτέλεσμα της παραδοχής αυτού του γεγονότος, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, προχώρησε αυτεπάγγελτα σε μαζικές επανεκτιμήσεις πολυάριθμων ιδιοκτησιών και πάλι με συνοπτικές διαδικασίες. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι πολυάριθμες ενστάσεις που υποβλήθηκαν μέχρι το τέλος 2015 δεν έχουν εξεταστεί ακόμα, με αποτέλεσμα να υπάρχουν εκκρεμότητες ακόμα σε ότι αφορά το τελικό ύψος των εκτιμήσεων. Όπως επίσης αναφέρεται, η παραδοχή αυτή, οδήγησε και στη αναστολή της χρήσης των εκτιμήσεων 1.1.2013 για σκοπούς επιβολής φορολόγησης ακίνητης ιδιοκτησίας και κατά το 2015. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην απαντητική επιστολή της ΥΧΕ, ημερ. 15.9.2014, που αφορούσε στον έλεγχο λογαριασμών για το έτος 2013, αναφέρεται ότι η ΥΧΕ χρησιμοποιούσε για τον υπολογισμό της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας την τελευταία διαθέσιμη εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με τιμές 1.1.1980, χρησιμοποιώντας φόρμουλα μετατροπής των τιμών σε τρέχουσες τιμές (1:3,12), αξία που όπως οι ΥΧΕ ανέφεραν, δεν φαίνεται να ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα.

Ωστόσο η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι οι διατάξεις του περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου απαιτούν τον υπολογισμό της συνολικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων, σε τρέχουσες τιμές και από την 1.1.2018, ο υπολογισμός της αξίας της ακίνητης περιουσίας, σύμφωνα με τον Τροποποιητικό Νόμο αρ. 118(Ι)/2017, θα γίνεται με βάση την εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Ενόψει των πιο πάνω η Υπηρεσία μας με επιστολή της, ημερ. 23.11.2017, ζήτησε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας κατά πόσο το Υπουργικό Συμβούλιο είχε την αρμοδιότητα να παρέμβει και να λάβει αποφάσεις για τη ρύθμιση θεμάτων που ρητά ορίζονται στον περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμο (Ν. 167(Ι)/2002), καθώς και καθοδήγηση, σε περίπτωση που το Υπουργικό Συμβούλιο ήταν αναρμόδιο, για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος. Συναφώς αναφέρεται ότι η Υπουργός Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων απέστειλε στις 10.1.2018 προς τον Γενικό Εισαγγελέα σχετική επιστολή αναφερόμενη στην πιο πάνω επιστολή της Υπηρεσίας μας, ενημερώνοντάς τον σχετικά με το υπό αναφορά θέμα.

Στις γνωματεύσεις που μάς δόθηκαν, ημερ. 23.2.2018 και 30.10.2018, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i) Οι Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ήταν ευνοϊκές για τους διοικούμενους, αφού στην ουσία οι αιτητές που θα έπρεπε στη βάση της αξίας της περιουσίας τους να απορρίπτονταν, τελικά εγκρίνονταν για τα έτη που αφορούσαν οι Αποφάσεις. Υποδεικνύεται επίσης οι εν λόγω Αποφάσεις, εννοείται, ότι δεν αποτελούν τροποποίηση ή κατάργηση των διατάξεων του Νόμου, αλλά απλά κατεύθυνση προς τη διοίκηση για τον τρόπο υπολογισμού των περιουσιακών στοιχείων της οικογένειας για συγκεκριμένη χρονιά, για τους πρακτικούς λόγους που καταγράφονται στις σχετικές Αποφάσεις και στην επιστολή της Υπουργού ημερ. 10.1.2018.
- (ii) Οι Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως και κάθε οργάνου φέρουν το τεκμήριο της νομιμότητας και το μόνο αρμόδιο όργανο να τις ακυρώσει είναι το Δικαστήριο στα πλαίσια του ακυρωτικού ελέγχου στη βάση του άρθρου 146 του Συντάγματος.
- (iii) Από τη μελέτη της επιστολής της Υπουργού και όλου του άλλου υλικού προκύπτει ότι οι Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου στηρίζονται στις αρχές του διοικητικού δικαίου και ειδικότερα, στις αρχές της χρηστής διοίκησης και στην αρχή της καλής πίστης, αλλά και της αναλογικότητας.
- (iv) Καταληκτικά αναφέρεται ότι ακόμα και αν υποθέσουμε ότι οι Αποφάσεις δεν ήταν νόμιμες, κατά την άποψη της Νομικής Υπηρεσίας, δεν θα ήταν νομικά επιτρεπτό να ανακληθούν αφού έχει παρέλθει ο εύλογος χρόνος και η οποιαδήποτε ανάκληση θα θεωρείται παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης, αφού δημιούργησαν δικαιώματα και γενικά ευνοϊκές για το διοικούμενο καταστάσεις, ειδικά όσων έλαβαν επιδόματα. Ούτε δε πρόκειται, όπως επίσης αναφέρεται για οποιαδήποτε δόλια ή απατηλή ενέργεια εκ μέρους των διοικούμενων για να επιτρέπεται η ανάκληση μετά την πάροδο του εύλογου χρόνου, ούτε οι ενδιαφερόμενοι αιτητές ήταν ενήμεροι της παρανομίας της πράξης κατά τον χρόνο έκδοσης της ή υπάρχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος.

Όσον αφορά στα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία (μετοχές, χρεόγραφα και ομόλογα) παρατηρήσαμε ότι ενώ η νομοθεσία προβλέπει υπολογισμό της αξίας τους με βάση τις τρέχουσες τιμές, στην αίτηση ζητείται να δηλωθεί ο αριθμός τους και η ονομαστική τους αξία, ενώ δεν φαίνεται να έχει καθοριστεί διαδικασία/τρόπος ελέγχου των στοιχείων που δηλώνονται από τον αιτητή και διαδικασία λήψης σχετικής, πληροφόρησης από άλλα αρμόδια Τμήματα/Οργανισμούς που τα διαθέτουν για σκοπούς επιβεβαίωσης.

Υποδείξαμε επίσης ότι δεν φαίνεται να υπάρχει μηχανισμός επιβεβαίωσης των περιουσιακών στοιχείων που έχουν στην κατοχή τους οι αιτητές/δικαιούχοι στο εξωτερικό, στοιχεία που τους ζητούνται να δηλωθούν στην αίτηση.

Θέση του ΥΕΠΚΑ, όσον αφορά στις μετοχές, χρεόγραφα και ομόλογα είναι όπως η ΥΔΕΠ βασίζεται στις υπεύθυνες δηλώσεις των αιτητών που υποβάλλουν στο πλαίσιο υποβολής της αίτησής τους και ότι λαμβάνεται υπόψη η ονομαστική αξία, καθώς δεν είναι δυνατή ή εφικτή η καθημερινή παρακολούθηση της διακύμανσης των τιμών τους, όπου αυτό εφαρμόζεται. Το ίδιο ισχύει και με την Ακίνητη Ιδιοκτησία στο εξωτερικό για την οποία λαμβάνεται υπόψη η αξία που δηλώνεται στο πλαίσιο της υποβολής της αίτησης και υπέθυνης δήλωσης.

(β) Εισοδήματα. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενους ελέγχους, σε αρκετές περιπτώσεις παρουσιάζονται αδυναμίες στην επιβεβαίωση των εισοδημάτων από εργασία/απασχόληση των αιτητών, ειδικά στις περιπτώσεις που τα άτομα αυτά είναι αυτοτελώς εργαζόμενοι.

Όπως διαπιστώσαμε για την εξέταση των αιτήσεων για την παροχή του επιδόματος τέκνου, παρόλο που υπάρχει διασύνδεση με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) για την άντληση της πληροφόρησης σχετικά με τα εισοδήματα από εργασία αυτοτελώς εργαζομένων και μισθωτών, εντούτοις δεν φαίνεται να γίνεται χρήση/αντιπαραβολή των στοιχείων αυτών με τα δηλωθέντα ποσά στην αίτηση ή/και τα αποδεικτικά στοιχεία (βεβαιώσεις/καταστάσεις) που οι αιτητές υποχρεούνται να υποβάλουν μαζί με την αίτηση. Το Μηχανογραφημένο Σύστημα (ΜΣ) ενημερώνεται μόνο με τα ποσά που δηλώνονται στην αίτηση και τα σχετικά συνοδευτικά έγγραφα ή στη βάση στοιχείων που ζητούνται να προσκομιστούν μετά την υποβολή της αίτησης σε περίπτωση που κρίνεται σκόπιμη η υποβολή τους (πρόσθετη τεκμηρίωση ή σχετικές διευκρινίσεις).

Συναφώς αναφέρεται ότι η ΥΔΕΠ για την εφαρμογή του Νόμου για την παροχή Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος έχει θεσμοθετήσει διαδικασία με την επιλογή από το ΜΣ του μεγαλύτερου ποσού εισοδήματος μεταξύ της αίτησης και της διασύνδεσης. Κατά την συζήτηση του θέματος με τον Γενικό Διευθυντή ΥΕΠΚΑ και άλλα αρμόδια άτομα, μας πληροφόρησαν ότι τέτοια διαδικασία δεν μπορεί να θεσμοθετηθεί λόγω τεχνικών δυσκολιών του υφιστάμενου ΜΣ που αφορά στην παροχή επιδόματος τέκνου, το οποίο δεν μπορεί να δεχθεί και να επεξεργαστεί τη συγκεκριμένη πληροφόρηση λόγω του μεγάλου όγκου της, καθώς και άλλων δυσκολιών. Ωστόσο η Υπηρεσία μας συστήνει την περαιτέρω εξέταση του θέματος στα πλαίσια και των υποδείξεων/εισηγήσεών μας στην παράγραφο Γ2.7. (β).

Όσον αφορά στο επίδομα που παραχωρείται μέσω του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα δεν φαίνεται να υπάρχει μηχανισμός επιβεβαίωσης τυχόν αλλαγών που μπορεί να υπάρχουν στα εισοδήματα (π.χ. ενοίκια, μερίσματα ή συντάξεις) από το εξωτερικό.

Το ΥΕΠΚΑ συμφωνεί με τα πιο πάνω σχόλια και τις εισηγήσεις μας και όπως μας ανέφερε θα καταβληθεί προσπάθεια ώστε να εφαρμοστούν κατ' αναλογία τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που αναπτύχθηκαν για την παροχή του ΕΕΕ.

(γ) Ψευδείς ένορκες δηλώσεις για εξασφάλιση επιδόματος τέκνου σε μονογονεϊκές οικογένειες. Αναφορά για το εν λόγω θέμα έγινε εκτενώς σε σχετική επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή ΥΕΠΚΑ ημερ. 20.1.2016, με αφορμή κάποιες καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας.

Στην απαντητική επιστολή, ημερ. 16.6.2017, ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε τη διαδικασία που ακολουθείται από τον αρμόδιο Τομέα της ΥΔΕΠ, για σκοπούς εξακρίβωσης κατά πόσο τα άτομα που αιτούνται επίδομα τέκνου, ως μονογονεϊκή οικογένεια, διαβιούν μόνοι τους χωρίς σύζυγο/συμβίο, ειδικά μετά τον τερματισμό της τακτικής που ακολουθείτο για διεξαγωγή της αναγκαίας έρευνας από την Αστυνομία, διαδικασία η οποία διαμορφώθηκε στη βάση σχετικής γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών (για την ΥΧΕ) τον Ιούλιο του 2013. Συγκεκριμένα στο ερώτημα που τέθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο η ΥΧΕ (τώρα ΥΔΕΠ) είναι νομικά εξασφαλισμένη να εγκρίνει αιτήσεις μονογονιών που έχουν υπογράψει την υπεύθυνη δήλωση στο έντυπο της σχετικής αίτησης ότι ζούν μόνοι με τα εξαρτώμενα τέκνα χωρίς σύζυγο ή συμβίο, ο Γενικός Εισαγγελέας απάντησε ότι η δήλωση αυτή είναι επαρκής, τονίζοντας όμως ότι η υπεύθυνη δήλωση γίνεται ενώπιον του Πρωτοκολλητή του Δικαστηρίου και σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι η δήλωση είναι ψευδής, το πρόσωπο αυτό είναι ένοχο με βάση το άρθρο 117 του Ποινικού Κώδικα. Όπως αναφέρεται όμως στην πιο πάνω επιστολή, η εν λόγω δήλωση ζητείται μόνο στις περιπτώσεις όπου υπάρχει καταγγελία ή εύλογη υποψία ότι ο λήπτης επιδόματος μονογονεϊκής οικογένειας συμβιώνει.

Εισηγηθήκαμε όπως στις περιπτώσεις που υπάρχει εύλογη υποψία ή καταγγελία (που όπως διαφαίνεται υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχουν καταγγελίες ή περιπτώσεις ψευδών δηλώσεων που είχαν επιβεβαιωθεί από την Αστυνομία όταν ασκούσε τον έλεγχο), η ΥΔΕΠ να μην αρκείται στην ύπαρξη μόνο αυτών των δηλώσεων επειδή δεν έχει εξεύρει τρόπους/μηχανισμούς διερεύνησης ή αντιμετώπισης των δυσκολιών που υπάρχουν για επιβεβαίωσή τους. Και αυτό γιατί, αν δεν εφαρμόσει τέτοιους μηχανισμούς ουδέποτε θα μπορεί να αποδείξει ότι οι δηλώσεις είναι ψευδείς και ως εκ τούτου δεν μπορούν να ενεργοποιηθούν οι πρόνοιες των σχετικών Νόμων για λήψη μέτρων ή άσκηση ποινικής δίωξης.

Στην επιστολή μας, ημερ. 20.1.2016, είχαμε αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι θεωρούμε αναγκαίο όπως μελετηθεί, το συντομότερο δυνατόν, σε βάθος, σε συνεννόηση ενδεχομένως με άλλους αρμόδιους φορείς, συνεκτιμώντας τα δεδομένα που το Υπουργείο έχει ενώπιον του αλλά και λαμβάνοντας υπόψη, αν κριθεί σκόπιμο, και πρακτικές που ακολουθούνται σε άλλες χώρες, με στόχο την εξεύρεση πρακτικών τρόπων αντιμετώπισης των αδυναμιών που εντοπίζονται στο υπό αναφορά θέμα, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που υπάρχουν εμφανή στοιχεία αναληθούς δήλωσης, χωρίς βέβαια τούτο να σημαίνει την εισαγωγή γραφειοκρατικών διαδικασιών που θα ταλαιπωρούν τους πολίτες.

Στην απαντητική επιστολή, ημερ. 16.6.2017 το ΥΕΠΚΑ μάς ανέφερε ότι στα πλαίσια της διαδικασίας για τροποποίηση της νομοθεσίας για το επίδομα τέκνου, μελετά και τα πιο πάνω ζητήματα. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τυχόν σχετικές εξελίξεις.

Ο Γενικός Διευθυντής ΥΕΠΚΑ τον Φεβρουάριο του 2018 μάς πληροφόρησε ότι παρόλο που το θέμα απασχολεί έντονα το Υπουργείο δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε εξελίξεις εφόσον αυτό είναι ιδιαίτερα σύνθετο ως και περίπλοκο και αφορά και το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του απαραβίαστου της κατοικίας (ακόμη και με τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων είναι εκ των πραγμάτων δύσκολη η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων). Μας πληροφόρησε επίσης ότι από τον Φεβρουάριο του 2017, δόθηκαν οδηγίες όπου υπάρχει καταγγελία συμβίωσης λήπτη, ο Τομέας τη διαβιβάζει, όπου αυτό είναι δυνατό για περαιτέρω έρευνα.

(δ) Έλεγχοι για διαπίστωση της συνήθους διαμονής. Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου, μέχρι και το έτος 2017 (οπότε και τροποποιήθηκε με ισχύ από 1.1.2018) «... κάθε οικογένεια που έχει τη συνήθη διαμονή της στις περιοχές που ελέγχονται από τη Δημοκρατία για τρία (3) τουλάχιστον συνεχή έτη, δικαιούται σε βασικό επίδομα τέκνου για τα εξαρτώμενα τέκνα της που ζούν κάτω από την ίδια στέγη...». Στον εν λόγω Νόμο δεν υπάρχει ορισμός για την έννοια της «συνήθους διαμονής» ούτε και καθορίζεται ακριβώς ποια τρία (3) συνεχή έτη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Για το τι σημαίνει «συνήθους διαμονή» χρειάστηκε να ζητηθούν και να ληφθούν διαχρονικά νομικές συμβουλές και καθοδήγηση. Εντούτοις, όπως εξάλλου καταγράφεται και στις νομικές γνωματεύσεις κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται ξεχωριστά και ο αρμόδιος λειτουργός να σχηματίζει άποψη κατά πόσο η υπό εξέταση οικογένεια έχει πρόθεση συνήθους διαμονής στην Κύπρο, στη βάση κάποιων κριτηρίων τα οποία υποδείχθηκαν ενδεικτικά.

Η πιο πάνω διάταξη τροποποιήθηκε με τον Τροποποιητικό Νόμο αρ. 118(I)/2017, με ισχύ από 1.1.2018 και προβλέπει ότι «...κάθε οικογένεια που έχει νόμιμη και συνεχή διαμονή στις περιοχές όπου η Δημοκρατία ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, κατά πέντε (5), τουλάχιστον, έτη που προηγούνται της υποβολής της αίτησης δικαιούται σε βασικό επίδομα τέκνου για τα εξαρτώμενα τέκνα της που ζούν κάτω από την ίδια στέγη.....».

Παρόλο που φαίνεται ότι με την τροποποίηση του περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου ρυθμίστηκαν κάποια ζητήματα που προέκυπταν σε σχέση με το κριτήριο της διαμονής (από 1.1.2018 απαιτείται νόμιμη και συνεχής διαμονή και υπάρχει ρητή αναφορά ποια περίοδο αφορούν τα απαιτούμενα 5 (αντί 3) χρόνια που προηγούνται της υποβολής της αίτησης), εντούτοις η Υπηρεσία μας εκτιμά ότι κατά τη πρακτική εφαρμογή των νέων διατάξεων θα προκύψουν προβλήματα αφού αρκετές οικογένειες (όλη ή μέλη της) που θα απουσιάζουν προσωρινά από την Κύπρο για μικρό διάστημα ή για λόγους υγείας θα παύουν αυτόματα να πληρούν το κριτήριο της συνεχούς διαμονής, αφού δεν έχουν περιληφθεί σχετικές διατάξεις στην νομοθεσία που να ρυθμίζουν το εν λόγω θέμα.

Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας εντόπισε την περίπτωση με αρ. φακ. 5525 που αφορούσε οικογένεια που μετοίκησε στο εξωτερικό (Σεπτέμβριο 2015-Ιούνιος 2016), χωρίς να δηλώσει το γεγονός αυτό στον Τομέα, και η οποία μετά από 9 μήνες επέστρεψε/επανεγκαταστάθηκε στην Κύπρο. Η εν λόγω περίπτωση, διερευνήθηκε από τον Τομέα, κατόπιν καταγγελίας ότι η εν λόγω οικογένεια επωφελείτο επιδόματα και χορηγίες ενώ δεν διέμενε στην Κύπρο. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Γενικού Διευθυντή ΥΕΠΚΑ, η εν λόγω περίπτωση θεωρήθηκε ότι δεν απώλεσε την συνήθη διαμονή της στην Κύπρο, έχασε όμως το δικαίωμα για επίδομα τέκνου για το χρονικό διάστημα που απουσίαζε στο εξωτερικό (υπολογίστηκε υπερπληρωμή για ανάκτηση του επιδόματος που της πληρώθηκε και δεν της καταβλήθηκε επίδομα για την υπόλοιπη περίοδο), χωρίς οποιαδήποτε άλλη επίπτωση για την απόκρυψη του γεγονότος αυτού. Υποδεικνύουμε ότι η εν λόγω περίπτωση με τις αναθεωρημένες πρόνοιες, που θα ισχύσουν από 1.1.2018 (ως αναφέρεται πιο πάνω), δεν θα πληροί το κριτήριο της νόμιμης και συνεχούς διαμονής για πέντε (5), τουλάχιστον, έτη που προηγούνται της υποβολής της αίτησης, πριν τον Ιούλιο του 2021 (5 χρόνια από τον Ιούλιο 2016 - μήνα επανεγκατάστασης).

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο υπάρχει οποιαδήποτε θεσμοθετημένη διαδικασία/πρακτική/οδηγίες που να διασφαλίζει τόσο κατά το στάδιο

της εξέτασης των αιτήσεων αλλά και για σκοπούς παρακολούθησης ότι η δικαιούχος οικογένεια πληροί και συνεχίζει να πληροί το κριτήριο της διαμονής. Όπως αναφέραμε σε σχετική με το θέμα επιστολή μας, για περιορισμό των κινδύνων καταβολής επιδομάτων σε μη δικαιούχους ή/και εκούσιας εξαπάτησης του κράτους, με την υποβολή αιτήσεων με αναληθή στοιχεία/δηλώσεις, επιβάλλεται όπως το θέμα της επιβεβαίωσης των στοιχείων/δηλώσεων που υποβάλλονται, εξεταστεί εις βάθος σε συνεργασία με όλες τις αρμόδιες Υπηρεσίες/Τμήματα που εμπλέκονται με στόχο την εξεύρεση πρακτικών τρόπων αντιμετώπισης των προβλημάτων σε κάθε περίπτωση.

Για παράδειγμα, επιβάλλεται να επιτευχθεί διασύνδεση και με αρχεία άλλων Υπηρεσιών/Τμημάτων του Δημοσίου για να επιβεβαιώνονται/ελέγχονται τα στοιχεία/οι δηλώσεις και ο υπολογισμός των εισοδημάτων των εκάστοτε αιτητών, για περιορισμό του κινδύνου διενέργειας υπερπληρωμών/εξαπάτησης του κράτους. Στο μεσοδιάστημα θα μπορούσε να ζητείται οι αιτητές να προσκομίζουν σχετικές βεβαιώσεις από τις Υπηρεσίες/Τμήματα οι οποίες να υποβάλλονται με την αίτησή τους.

Εν πάση περιπτώσει, όπου διαπιστώνεται ότι δίνονται ψευδή/αναληθή στοιχεία, επιβάλλεται για το αδίκημα να λαμβάνονται παραδειγματικά άμεσα αυστηρά/νομικά μέτρα για παραπλάνηση/πλαστογραφία/απάτη (και όχι απλώς να ζητείται να επιστρέφεται/αποκόπτεται η χορηγία στο επίδομα), έτσι ώστε να αποφεύγονται παρόμοια περιστατικά στο μέλλον.

Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της νομοθεσίας, ώστε άτομα που με ψευδή στοιχεία παραπλανούν την ΥΔΕΠ, να έχουν επιπτώσεις αναφορικά και με μελλοντικά αιτήματα/επιδόματα.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι ο καθορισμός συγκεκριμένης περιόδου απουσίας για σκοπούς αξιολόγησης του συνεχούς της διαμονής και άλλων επιμέρους ζητημάτων που ενδεχομένως προκύπτουν κατά την εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης, ρυθμίστηκαν με εσωτερικές οδηγίες για κατ' αναλογία εφαρμογή των όσων ισχύουν για το ίδιο θέμα αναφορικά με το ΕΕΕ. Υπέδειξε επίσης ότι περιπτώσεις που εμπίπτουν στις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, η περίοδος διαμονής σε κράτος μέλος της ΕΕ συνυπολογίζεται με τη περίοδο διαμονής στην Κύπρο.

Η Υπηρεσία μας, ωστόσο θεωρεί ότι το θέμα πρέπει να ρυθμιστεί νομοθετικά όπως ρυθμίζεται και για την εφαρμογή της παροχής ΕΕΕ για να αποφευχθούν οποιεσδήποτε αμφισβητήσεις, ενόψει και του γεγονότος ότι υποβάλλεται αίτηση κάθε χρόνο αλλά και για σκοπούς διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης ιδιαίτερα μάλιστα στις περιπτώσεις απουσίας σε τρίτες χώρες.

Επιπρόσθετα μας πληροφόρησε ότι κατά την εξέταση των αιτήσεων, για σκοπούς διαπίστωσης της διαμονής, επιβεβαίωσης της νομιμότητας της παραμονής καθώς και για σκοπούς διαπίστωσης της συνέχισης καταβολής του επιδόματος ζητούνται, ανάλογα με την περίπτωση, σχετικά αποδεικτικά στοιχεία ενώ σε περιπτώσεις όπου υπάρχει καταγγελία ή ενδείξεις για προσπάθεια εξαπάτησης διενεργείται περαιτέρω έλεγχος και ζητείται η προσκόμιση πρόσθετων εγγράφων.

Επίσης μάς ενημέρωσε ότι μελετάτο το ενδεχόμενο να αποκτηθεί πρόσβαση, με την εξασφάλιση άδειας διασύνδεσης με το αρμόδιο Τμήμα, στο σύστημα αφιξοαναχωρήσεων της Αστυνομίας για τους αλλοδαπούς και ότι για αριθμό περιπτώσεων όπου έχουν προβεί σε ψευδείς δηλώσεις ή απόκρυψη στοιχείων δόθηκαν οδηγίες ώστε να προχωρήσει η διαδικασία άσκησης ποινικής δίωξης.

Ωστόσο η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η Διοίκηση θα πρέπει να προβεί, το συντομότερο δυνατό, σε ενέργειες για την εισαγωγή μιας συστηματικής διαδικασίας αξιολόγησης των κινδύνων και στην ετοιμασία συγκροτημένων/ενιαίων εγχειριδίων με λεπτομερή καταγραφή των διαδικασιών που ακολουθούνται (σε όλα τα στάδια) έτσι ώστε να μπορεί να επιτύχει τους στόχους της.

5. Προκαταβολές επιδόματος τέκνου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου, απαραίτητη προϋπόθεση για την παραχώρηση επιδόματος τέκνου, είναι η ετήσια υποβολή αίτησης. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία το επίδομα σε μονογονεϊκές, τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες, καταβάλλεται σε μηνιαία βάση. Για αυτές τις περιπτώσεις ο αρμόδιος Τομέας έχει το δικαίωμα να προβεί στην καταβολή των μηνιαίων επιδομάτων μετά την παρέλευση του πρώτου τετραμήνου του έτους που αφορά η αίτηση, νοουμένου ότι έχει ολοκληρωθεί η εξέταση της αίτησης τους για παροχή επιδόματος (άρθρο 5(1)(α)).

Όπως αναφέρθηκε σε επιστολές της Υπηρεσίας μας που αφορούσαν στους ελέγχους προηγούμενων χρόνων, διενεργήθηκαν από την πρώην ΥΧΕ και από τον αρμόδιο Τομέα, με την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών και της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντίστοιχα, προκαταβολικές πληρωμές του επιδόματος τέκνου στις πιο πάνω οικογένειες με βάση τα εισοδηματικά στοιχεία του αμέσως προηγούμενου έτους, νοουμένου ότι δεν υπερέβαιναν το όριο του ετήσιου ακαθάριστου οικογενειακού εισοδήματος, ύψους €39.000, και πριν εξεταστεί η αίτηση, με αποτέλεσμα να προκύψουν υπερπληρωμές.

Η ίδια πρακτική εφαρμόστηκε και για το 2015 (πληρωμές μέχρι και τον Μάιο του 2015). Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους αρμόδιους λειτουργούς στις αρχές Οκτωβρίου του 2016, από τις περιπτώσεις που καταβλήθηκε επίδομα τέκνου κατά το 2015 στη βάση της πιο πάνω πρακτικής, 929 περιπτώσεις στις οποίες καταβλήθηκε για την περίοδο αυτή συνολικό ποσό €617.251 δεν υπέβαλαν τελικά αίτηση για το 2015, ενώ 881 περιπτώσεις από αυτές δεν υπέβαλαν αίτηση ούτε το 2016 (οι 508 περιπτώσεις λόγω ενηλικίωσης των παιδιών τους μέχρι τις 31.12.2015) και σημαντικό ποσό που προέκυψε ως υπερπληρωμή για το 2015, δεν ήταν δυνατό να παρακρατηθεί από επόμενες πληρωμές του επιδόματος κατά το 2015, 2016 και ενδεχομένως και το 2017 (αφού δεν υπέβαλαν αίτηση ή/και δεν δικαιούνταν επίδομα). Επίσης άλλες 134 περιπτώσεις που δεν υπέβαλαν τελικά αίτηση για το 2015 και υπολογίστηκε υπερπληρωμή, υπέβαλαν αίτηση κατά το 2016 και το ποσό της υπερπληρωμής άρχισε να παρακρατείται από τα δικαιώματα/επιδόματά τους για το έτος 2016.

Η πιο πάνω πρακτική, όπως διαπιστώσαμε, εφαρμόστηκε και κατά τα έτη 2016 και 2017. Από την 1.1.2018 με την τροποποίηση του Νόμου, η καταβολή επιδόματος πριν από την υποβολή ή εξέταση της αίτησης δύναται να γίνει, λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία της αίτησης του προηγούμενου έτους, με απόφαση της Υπουργού για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, όταν αυτό κριθεί αναγκαίο και δικαιολογείται από τις περιστάσεις.

Σύσταση: Υποδείξαμε όπως οι οποιοσδήποτε πληρωμές διενεργούνται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και τα χρονοδιαγράμματα που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία δεδομένων των προβλημάτων που προέκυψαν και εξακολουθούν να υπάρχουν με την ανάκτηση των ποσών που πληρώθηκαν σε μη δικαιούχους ή που έπαυσαν να είναι δικαιούχοι.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, η διενέργεια αυτόματης καταβολής του επιδόματος τέκνου για τους πρώτους μήνες κάθε έτους στις οικογένειες με χαμηλότερο οικογενειακό εισόδημα, είναι διαδικασία που ακολουθείται από το 2012 με σχετική έγκριση του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού. Η εν λόγω διαδικασία που ακολουθείται από το 2012, παρέχει το χρονικό περιθώριο στην Υπηρεσία να κυκλοφορήσει το νέο έντυπο αίτησης και στους δικαιούχους να υποβάλουν τις αιτήσεις τους, μειώνοντας ταυτόχρονα τις οποιεσδήποτε κοινωνικές επιπτώσεις αλλά και τις αντιδράσεις, κυρίως από τις ευάλωτες ομάδες των μονογονιών και πολυτέκνων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι οι όποιες υπερπληρωμές δημιουργούνται, ανακτώνται με την παρακράτηση ποσού από τις επόμενες πληρωμές και ότι με τον περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου (Τροποποιητικό) Νόμο του 2017, με ισχύ από 1.1.2018, παρέχεται πλέον και βάσει του Νόμου η πιο πάνω εξουσία στον Υπουργό να αποφασίζει για την καταβολή του επιδόματος για περιορισμένο χρονικό διάστημα στη βάση των στοιχείων του προηγούμενου έτους, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η πιο πάνω νομοθετική ρύθμιση του θέματος δεν επιλύει τα προβλήματα που προέκυψαν και εξακολουθούν να υπάρχουν με την ανάκτηση των ποσών που πληρώθηκαν από αυτούς που έπαυσαν, μεταγενέστερα να είναι δικαιούχοι.

6. Καθυστερημένα Έσοδα / Υπερπληρωμές.

Σύμφωνα με την Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων που εκτυπώθηκε από το ΜΣ, τα καθυστερημένα έσοδα, τα οποία αφορούσαν σε υπερπληρωμές των υπό αναφορά επιδομάτων, στις 31.12.2015 ανέρχονταν συνολικά σε €11.262.480 όπως αναλύονται πιο κάτω:

	Αρ. Δικαιούχων	Ποσό €
Συνταξιούχοι με χαμηλά εισοδήματα	19.633	9.662.237
Επίδομα τέκνου και μονογονεϊκής οικογένειας	2.866	1.600.243

Παρόλο που στην Έκθεση Καθυστερημένων εσόδων (Έντυπο Γ.Λ. 20) που υποβλήθηκε για κάθε ένα από τα πιο πάνω επιδόματα, τα έσοδα διαχωρίζονται σε καθυστερήσεις προηγούμενων περιόδων και καθυστερήσεις για τη περίοδο (2015), ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας, ο εν λόγω διαχωρισμός δεν είναι ορθός (λανθασμένοι παράμετροι εξαγωγής από το μηχανογραμημένο σύστημα). Γενικά διαπιστώθηκε ότι η παρουσίαση των καθυστερημένων εσόδων δεν ήταν σύμφωνη με τις οδηγίες συμπλήρωσης του πιο πάνω Εντύπου όπως καταγράφονται στην Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου αρ. 1733, ημερ. 2.12.2014. Όσον αφορά στο θέμα των ενεργειών για την είσπραξη των πιο πάνω οφειλών, διαπιστώσαμε ότι, δεν λαμβάνονται όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την είσπραξή τους. Παρατηρήσαμε ότι με τον υπολογισμό υπερπληρωμής που αφορά στο επίδομα Τέκνου και Μονογονεϊκής οικογένειας αποστέλλεται πάντοτε επιστολή και απαιτείται η επιστροφή της υπερπληρωμής ενώ για υπερπληρωμές επιδόματος σε συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα δεν αποστέλλεται. Και για τα δύο πιο πάνω επιδόματα σε περίπτωση που οι αιτητές συνεχίζουν να είναι δικαιούχοι αποκόπτεται το οφειλόμενο ποσό (όλο ή με δόσεις από επόμενες πληρωμές ανάλογα με τα δεδομένα). Όπως αναφέρθηκε και στην επιστολή μας για το προηγούμενο έτος ελέγχου για τις περιπτώσεις που, βάσει των κριτηρίων, οι αιτητές δεν είναι πια δικαιούχοι τότε είναι δύσκολη η ανάκτηση οποιουδήποτε ποσού, γεγονός που δημιουργεί άλλες

στρεβλώσεις, αν λάβουμε υπόψη ότι οι δικαιούχοι που τους αποκόπτεται η υπερπληρωμή, είναι άτομα με χαμηλά εισοδήματα.

Συστάσεις:

Εισηγηθήκαμε:

(α) Όπως δρομολογηθούν, οι ενδεδειγμένες διορθωτικές ενέργειες που να διασφαλίζουν την εξαγωγή των ορθών στοιχείων σε σχέση με τις υπερπληρωμές/καθυστερήσεις εσόδων και την υποβολή της απαιτούμενης Έκθεσης Καθυστερημένων Εσόδων το συντομότερο δυνατό.

(β) Εξέταση των λόγων δημιουργίας υπερπληρωμών και λήψη κατάλληλων διορθωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση των αδυναμιών/προβλημάτων καθώς και την εισαγωγή επαρκών μηχανισμών που να αποτρέπουν τη δημιουργία τους.

(γ) Υιοθέτηση κατάλληλων μηχανισμών παρακολούθησης των υπερπληρωμών και λήψη έγκαιρων και αποτελεσματικών μέτρων για την ανάκτησή τους, ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν περιπτώσεις που δεν είναι πια δικαιούχες των υπό αναφορά επιδομάτων. Επαναλάβαμε την εισήγησή μας για την τήρηση σχετικού μητρώου για σκοπούς καλύτερης εποπτείας και παρακολούθησης των οφειλόμενων ποσών, στο οποίο να καταγράφονται οι λόγοι και τα μέτρα, στοιχεία για τις εισπράξεις που διενεργούνται και το υπόλοιπο ανά πάσα στιγμή.

(δ) Να εξεταστεί το ενδεχόμενο συμψηφισμού των οφειλόμενων ποσών με άλλες παροχές ή πληρωμές από το Κράτος στα πλαίσια των προνοιών του άρθρου 13 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (αρ. 38(Ι)/2014).

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι έχουν ήδη ληφθεί όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα για εξαγωγή των ορθών στοιχείων από το μηχανογραφημένο σύστημα και τη συμπλήρωση του Εντύπου Γ.Λ. 20. Επίσης μας ανέφερε ότι το Υπουργείο προβληματίζεται ιδιαίτερα για τον τρόπο ανάκτησης υπερπληρωμών από άτομα τα οποία δεν διατηρούν πλέον δικαίωμα σε επιδόματα και ότι, σε πρώτη φάση, αποστάληκε επιστολή σε 455 Χαμηλοσυνταξιούχους, για τους οποίους διαπιστώθηκε υπερπληρωμή για το 2015 και οι οποίοι δεν λαμβάνουν πλέον το επίδομα χαμηλοσυνταξιούχου και τους ζητήθηκε επιστροφή του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου που αντικανονικά τους παραχωρήθηκε και μέχρι σήμερα έχει ανακτηθεί το ποσό των €461.510.

7. Μηχανογραφικά Συστήματα (ΜΣ).

(α) Ασφάλεια. Η Υπηρεσία μας εντόπισε κάποιες αδυναμίες στα ΜΣ της ΥΔΕΠ και προέβηκε στις απαραίτητες συστάσεις.

(β) Ανάπτυξη Ενιαίου Μηχανογραφικού Συστήματος.

Ενόψει των όσων αναφέρονται στην παράγραφο Γ.2.2. της Έκθεσής μας και πιο συγκεκριμένα στην αναφορά μας ότι η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι προβάλλει η ανάγκη ορθής διοικητικής λειτουργίας των δύο Τομέων, εξασφάλισης των αναγκαίων χώρων στέγασης του προσωπικού τους σε χώρους κατάλληλους/λειτουργικούς που να επιτρέπουν ή/και να διευκολύνουν τη λειτουργία τους και την εποπτεία/έλεγχό τους ως ΥΔΕΠ, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάπτυξης/αναβάθμισης του ΜΣ της ΥΔΕΠ που έχει αναπτυχθεί για την παροχή του ΕΕΕ, και για την παροχή των επιδομάτων των υπό αναφορά Τομέων (Ενιαία Βάση Δεδομένων) με στόχο την εξασφάλιση των πλεονεκτημάτων καλύτερης οργάνωσης και ασφάλειας των

δεδομένων, κοινή χρήση από πολλές εφαρμογές και ελαχιστοποίηση ενδεχομένων του κόστους συντήρησης κ.ά.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η ανάπτυξη ενός ενιαίου μηχανογραφικού συστήματος είναι ζήτημα που απασχολεί το ΥΕΠΚΑ γι' αυτό και η Μονάδα Πληροφορικής του Υπουργείου έχει ήδη αρχίσει τη μελέτη αναβάθμισης του μηχανογραφημένου συστήματος του ΕΕΕ για την μεταφορά/ προσθήκη του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχων και ακολούθως των υπόλοιπων επιδομάτων της ΥΔΕΠ.

Μάς πληροφόρησε επίσης ότι στην Στρατηγική του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) έχει καταγραφεί ως έργο για μελέτη σε μεταγενέστερο στάδιο η δημιουργία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας.

Γ3. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΤΕΚΝΟΥ, ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΜΟΝΟΓΟΝΕΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ/ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017.

1. Γενικά.

Στο άρθρο 80 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), όπως αυτός έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα, αναφέρεται ότι:

«Κάθε οικονομικός φορέας προβαίνει στις απαραίτητες διευθετήσεις για εφαρμογή και λειτουργία συστήματος εσωτερικού ελέγχου για τις δραστηριότητες που είναι υπό την ευθύνη του, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014)».

«Τα υπουργεία συστήνουν μονάδες ελέγχου, οι οποίες δύνανται να επιλαμβάνονται θεμάτων εσωτερικού ελέγχου, ερευνών και επαληθεύσεων, στο επίπεδο της διοίκησης, οι οποίες υπάγονται και λογοδοτούν στον προϊστάμενο οικονομικού φορέα».

Το άρθρο 7 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου καθορίζει την ευθύνη κάθε ελέγχοντα λειτουργού να αναπτύσσει και εφαρμόζει κατάλληλες δομές ώστε να εφαρμόζονται διαδικασίες ελέγχου, όπως αναλυτικά αναφέρεται στο Μέρος Γ1 παράγραφο 4 της παρούσας Έκθεσής μας.

Όσον αφορά στη σύσταση Μονάδων Ελέγχου, όπως επίσης αναφέρεται στο Μέρος Γ1 παράγραφο 4 της Έκθεσής μας, το Υπουργικό Συμβούλιο με σκοπό τη αποσαφήνιση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των Μονάδων Ελέγχου, εξετάζοντας και πάλι το θέμα με την Απόφασή του αρ. 81.770Β, ημερ. 12.12.2016, ενέκρινε την αναθεώρηση του πλαισίου που διέπει τη σύσταση και τη λειτουργία των Μονάδων Ελέγχου σε όλα τα Υπουργεία. Στην ίδια πιο πάνω παράγραφο αναφέρεται επίσης ότι, σύμφωνα με το Παράρτημα Α με τίτλο «Σύστημα διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Υπηρεσία» της Πρότασης, στην πρώτη γραμμή άμυνας ανήκουν τα διάφορα ιεραρχικά επίπεδα του κάθε Οργανισμού (στη δική σας περίπτωση της Διοίκησης του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) (περιλαμβανομένης και της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ) που έχει την αρμοδιότητα διαχείρισης, μεταξύ άλλων, και των πιο πάνω παροχών) και των

Υπηρεσιών/Τμημάτων του). Στο ίδιο Παράρτημα αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι σήμερα παρατηρείται αδυναμία στην εφαρμογή μιας συστηματικής διαδικασίας αξιολόγησης των κινδύνων, έτσι ώστε η Διοίκηση των Τμημάτων/Υπηρεσιών να μπορεί να επιτύχει τους στόχους της. Αναφέρεται επίσης ότι διαπιστώνεται η απουσία εγχειριδίων διαδικασιών με καταγεγραμμένες τις διαδικασίες που ακολουθούν τα Τμήματα/Υπηρεσίες και γίνεται σύσταση για την εισαγωγή διαδικασίας αξιολόγησης κινδύνων και την ετοιμασία εγχειριδίων διαδικασιών με λεπτομερή καταγραφή των διαδικασιών που ακολουθούνται.

Η Υπηρεσία μας στα πλαίσια της διαμόρφωσης ελεγκτικής γνώμης επί των οικονομικών καταστάσεων της κεντρικής κυβέρνησης αξιολογεί την εφαρμογή/λειτουργία των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Στα πλαίσια αυτά επέλεξε τα πιο πάνω επιδόματα/χορηγία, που αφορούν σημαντικές πληρωμές του Προϋπολογισμού της Διοίκησης του ΥΕΠΚΑ όπως φαίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί (παρ. 2) για μια προκαταρκτική διερεύνηση για να διαπιστώσει την ύπαρξη και την εφαρμογή κατάλληλων και αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου συμπεριλαμβανομένων σχετικών δικλίδων ασφαλείας για αντιμετώπιση των πιθανών κινδύνων για τις καθημερινές εργασίες καθώς και την εφαρμογή έγκαιρων και επαρκών διορθωτικών ενεργειών, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο με στόχο την εύρυθμη λειτουργία των διαδικασιών και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για τη διενέργεια πληρωμών σε μη δικαιούχα άτομα.

Τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου αφορούν όλες τις διαδικασίες, πρακτικές και πολιτικές, τις οποίες εφαρμόζει η διοίκηση και το προσωπικό μιας οντότητας και έχουν σκοπό την αντιμετώπιση των κινδύνων και την παροχή εύλογης διασφάλισης ότι επιτυγχάνεται η αποστολή και οι γενικοί στόχοι της οντότητας.

2. Πληρωμές.

Στον πιο κάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα σχετικά άρθρα δαπανών και οι πραγματικές δαπάνες για τα έτη 2016 και 2017, σύμφωνα με τα αποτελέσματα στο FIMAS (Κεφ. 15.01 - Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων – Διοίκηση) καθώς και ο αριθμός των δικαιούχων*:

Άρθρο	Επίδομα/Χορηγία	2017		2016	
		Δικαιούχοι*	Δαπάνη	Δικαιούχοι*	Δαπάνη
			€		€
04466.2	«Παροχή Επιδόματος Τέκνου»	64.517	113.173.678	63.477	114.276.668
04483.2	«Χορηγία σε Συνταξιούχους»	33.252	47.199.912	34.490	45.358.121
04323.2	«Έκτακτες χορηγίες» (Πασχαλινό επίδομα σε χαμηλοσυνταξιούχους	13.485	2.565.190	13.856	2.632.640

* Οικογενειακές μονάδες/νοικοκυριά

3. Ευρήματα/Σχόλια/Παρατηρήσεις.

Ο περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμος προνοεί την παροχή επιδόματος τέκνου και επιδόματος μονογονεϊκής οικογένειας σε οικογένειες με εξαρτώμενα τέκνα που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, στη βάση εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων.

Το επίδομα χαμηλοσυνταξιούχων παραχωρείται στα πλαίσια του Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα, σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις/εγκρίσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για την ενίσχυση των νοικοκυριών συνταξιούχων στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων. Για την παροχή των πιο πάνω σε δικαιούχους έχουν

αναπτυχθεί ξεχωριστά Πληροφοριακά Συστήματα (ΠΣ) στα οποία καταχωρίζονται τα απαραίτητα στοιχεία της οικογενειακής μονάδας/νοικοκυριού και μέσω αυτών υπολογίζονται, εγκρίνονται και καταβάλλονται τα εν λόγω επιδόματα. Αναφορικά και με τα δύο εν λόγω επιδόματα έχουν εντοπιστεί οι πιο κάτω αδυναμίες:

(α) Γραπτές διαδικασίες. Παρατηρήσαμε ότι δεν υπάρχει εφαρμογή μιας συστηματικής διαδικασίας αξιολόγησης των κινδύνων έτσι ώστε η Διοίκηση (διάφορα ιεραρχικά επίπεδα των Τομέων) να μπορεί να επιτύχει τους στόχους της. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε η απουσία συγκροτημένων/ενιαίων εγχειριδίων διαδικασιών με λεπτομερείς καταγεγραμμένες διαδικασίες που ακολουθούνται (σε όλα τα στάδια) και διαδικασία συστηματικής επικαιροποίησής τους. Παρόλο που εντοπίστηκαν αποσπασματικά κείμενα, έγγραφα με οδηγίες χειρισμού από τους αρμόδιους/προϊστάμενους ή από τον Γενικό Διευθυντή ΥΕΠΚΑ για κάποια ζητήματα (περιλαμβανομένων και οδηγιών παραλαβής αιτήσεων από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕ.ΠΟ.)), νομικές γνωματεύσεις ή/και σημειώματα προς τους αρμόδιους για λήψη απόφασης για χειρισμό διαφόρων ζητημάτων που προέκυπταν διαχρονικά, (κάποια χωρίς υπογραφή και ημερομηνία), εντούτοις τα στοιχεία αυτά αφορούσαν έγγραφα που ετοιμάστηκαν (π.χ. το 2010 για χρήση στα πλαίσια σχετικής παρουσίασης/σεμιναρίου ή πρακτικής εκπαίδευσης λειτουργών (π.χ. ΚΕ.ΠΟ.)) και τα οποία είτε δεν καταχωρίστηκαν επίσημα σε σχετικό φάκελο του Αρχείου ούτε και επικαιροποιήθηκαν είτε ήταν καταχωρισμένα σε φάκελο του Αρχείου (φάκελο πολιτικής), χωρίς όμως να φαίνεται πάντοτε αν αυτά κοινοποιήθηκαν στο προσωπικό για γνώση και εφαρμογή τους (π.χ. μέσω εγκυκλίου ή γραπτών οδηγιών).

Ενδεικτικά όσον αφορά στη διαδικασία παραλαβής αιτήσεων, αναφέρεται ότι πέραν του νομοθετικού ή άλλου πλαισίου που διέπει την παροχή των υπό αναφορά επιδομάτων και του ενημερωτικού εντύπου ή των οδηγιών στα έντυπα αίτησης που συνοδεύουν τα έντυπα αίτησης δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε άλλες γραπτές οδηγίες. Οι οδηγίες που έχουν δοθεί είναι προφορικές ή ακολουθούνται κατόπιν εμπειριών και πρακτικών. Επιπρόσθετα, δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε οδηγίες για να σφραγίζονται όλα τα παραστατικά/πιστοποιητικά που επισυνάπτονται στην κάθε αίτηση.

Υποδείξαμε ότι με τη μη ύπαρξη καταγεγραμμένων διαδικασιών:

- Δεν είναι εφικτή η επισκόπηση και η εξέταση των εν λόγω διαδικασιών και συνεπώς η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των διαφόρων λειτουργιών και δραστηριοτήτων του κάθε Τομέα (Επιδόματος Τέκνου και Επιδόματος Χαμηλοσυνταξιούχων).
- Δεν διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τον ισχύοντα Νόμο, Σχέδιο ή άλλη απαίτηση.
- Δεν διασφαλίζεται η ύπαρξη μηχανισμού ομοιόμορφης επίλυσης προβλημάτων.
- Δεν διασφαλίζεται η μεταβίβαση των γνώσεων σε νέους λειτουργούς.
- Ενθαρρύνεται ο αυτοσχεδιασμός στην εκτέλεση των καθηκόντων του προσωπικού.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε ότι θα πρέπει να εκπονηθούν εγχειρίδια διαδικασιών όπου θα είναι καταγεγραμμένες με λεπτομέρεια όλες οι διαδικασίες (παραλαβή, εξέταση, καταχώριση, έλεγχος, πληρωμή κ.τλ.) που πρέπει να ακολουθούνται από τους λειτουργούς, με στόχο τόσο την εύρυθμη λειτουργία των δύο Τομέων όσο και τη διασφάλιση ότι οι διαδικασίες που εκτελούνται είναι σύμφωνες με τον σχετικό Νόμο,

Σχέδιο ή άλλων σχετικών Οδηγιών. Σημειώσαμε ότι το εγχειρίδιο διαδικασιών θα πρέπει να κοινοποιείται σε όλο το προσωπικό, να ελέγχεται η εφαρμογή των εν λόγω διαδικασιών και να επικαιροποιείται.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής ΥΕΠΚΑ, θα γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για εκπόνηση αναλυτικών εγχειριδίων. Μας πληροφόρησε επίσης έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία εκπόνησης εγχειριδίου για την παροχή του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχων.

(β) Εγχειρίδια χρήσης/διαχείρισης των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΠΣ).
Δεν υπάρχουν εγχειρίδια χρήσης και διαχείρισης των Πληροφοριακών Συστημάτων.

Σύσταση: Τα εγχειρίδια χρήσης και διαχείρισης του Συστήματος αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο τόσο για την ασφάλεια του συστήματος όσο και για σκοπούς εκπαίδευσης των χρηστών και διαχειριστών στο Σύστημα αυτό.

Υποδείξαμε ότι θα πρέπει να εκπονηθούν αναλυτικά εγχειρίδια χρήσης και διαχείρισης των Πληροφοριακών Συστημάτων, τα οποία να περιγράφουν με κατανοητό τρόπο την χρήση και διαχείρισή τους. Επιπλέον, τα εγχειρίδια χρήσης θα πρέπει να είναι διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή και να παρέχουν τις εξής πληροφορίες όπως:

- (i) Σύντομη περιγραφή των εφαρμογών και λειτουργιών των Συστημάτων.
- (ii) Οδηγίες εισαγωγής στοιχείων με παραδείγματα και
- (iii) Αναλυτική λίστα των αναφορών που δύναται να παρέχουν τα Συστήματα με παραδείγματα.

Τα εγχειρίδια αυτά θα πρέπει στη συνέχεια να ενημερώνονται με τυχόν αλλαγές.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ενημέρωσε ότι στο παρόν στάδιο έχει εκπονηθεί εγχειρίδιο χρήσης για τους διαχειριστές του ΠΣ για το επίδομα τέκνου μόνο. Μας ενημέρωσε επίσης ότι θα γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την ολοκλήρωση της εκπόνησης όλων των εγχειριδίων, επικαιροποίησης και κοινοποίησής τους στους χρήστες καθώς και εκπαίδευσής των χρηστών ώστε να υπάρχει ομοιόμορφη γνώση και χειρισμός.

Σύμφωνα με πρόσθετη πληροφόρηση που πήραμε διαφάνηκε ότι υπάρχουν εγχειρίδια χρήσης για τους διαχειριστές και για άλλα επιδόματα, όμως αυτά, όπως διαπιστώθηκε δεν είναι ολοκληρωμένα δηλαδή δεν έχουν την αναμενόμενη μορφή που απαιτείται να έχουν τέτοια εγχειρίδια.

(γ) Αρχειοθέτηση εγγράφων στους φυσικούς φακέλους. Το σύστημα αρχειοθέτησης των αιτήσεων και των σχετικών εγγράφων, όπως διαπιστώθηκε κατά τον επιτόπιο έλεγχο δεν ήταν με επάρκεια προσδιορισμένο. Σε πολλές περιπτώσεις οι φυσικοί φάκελοι δεν ήταν ενημερωμένοι και οι αιτήσεις τοποθετούνταν - με χρονολογική σειρά - πρόχειρα σε χώρους εργασίας. Παρόλο που οι πληροφορίες της κάθε αίτησης ήταν καταχωρισμένες στα αντίστοιχα για κάθε επίδομα ΠΣ, τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τα οποία συνόδευαν και επιβεβαίωναν τις πληροφορίες της κάθε αίτησης, δεν αρχειοθετούνταν σε ψηφιακή μορφή, μέσω σάρωσης, αλλά φυλάγονταν σε έντυπη μορφή με τον τρόπο που αναφέρεται πιο πάνω.

Η έντυπη μορφή φύλαξης εγγράφων μπορεί να οδηγήσει σε διάφορα προβλήματα όπως:

- Καθυστέρηση στην ανεύρεση φακέλων και αιτήσεων.
- Λανθασμένη τοποθέτηση/ταξινόμηση εγγράφων σε φακέλους.
- Κίνδυνο απώλειας σημαντικών πληροφοριών.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο επιστολή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ημερ. 27.6.2012, με την οποία κοινοποιείται το Εγχειρίδιο Οργάνωσης και Λειτουργίας των Αρχείων στη Δημόσια Υπηρεσία, η ορθή διεκπεραίωση της αρχειοθέτησης και η διαφύλαξη των πληροφοριών αποτελεί ένα ουσιαστικό στοιχείο της εύρυθμης λειτουργίας και οργάνωσης ενός Οργανισμού.

Συναφώς αναφέρεται ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η υλοποίηση της Σύμβασης με τίτλο «Ψηφιοποίηση, Αποθήκευση, Φύλαξη και Διαχείριση Φακέλων Αιτήσεων της ΥΔΕΠ» που υπογράφηκε με ιδιωτική εταιρεία τον Φεβρουάριο του 2018. Καθ'όσον αφορά στη διαχείριση των φακέλων του Τομέα παροχής του επιδόματος τέκνου, όπως πληροφορηθήκαμε τον Αύγουστο του 2018, η πιο πάνω εταιρεία ανέλαβε τη φυσική ενημέρωση των φυσικών φακέλων. Δεν διενεργήθηκε οποιοσδήποτε έλεγχος για τη νέα αυτή διευθέτηση.

Σύσταση: Ολοκλήρωση της νέας διαδικασίας το συντομότερο δυνατό, ώστε να διασφαλιστεί η πληρότητα των διαθέσιμων πληροφοριών/στοιχείων για κάθε περίπτωση.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι στα πλαίσια της πιο πάνω Σύμβασης προβλέπεται η παραλαβή και φύλαξη των φακέλων ή θυλάκων (rocket files) για το ΕΕΕ σε χώρο του Ανάδοχου. Ψηφιοποίηση του περιεχομένου τους προβλέπεται μόνο για τους ενεργούς φακέλους αιτήσεων για την παροχή του ΕΕΕ. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η αρχειοθέτηση όλων των λυτών/σκόρπιων εγγράφων/αιτήσεων (loose documents) αρχειοθετούνται από τον Ανάδοχο όταν ζητηθεί ο σχετικός φάκελος από την ΥΔΕΠ. Φάκελοι δηλαδή που έχουν παραληφθεί και δεικτοδοτηθεί από τον Ανάδοχο, όταν ζητηθούν από την ΥΔΕΠ, προσκομίζονται ολοκληρωμένοι περιλαμβανομένων και των λυτών εγγράφων/αιτήσεων που ενδέχεται να υπάρχουν.

Μας ενημέρωσε επίσης ότι καταβάλλονται προσπάθειες βελτίωσης της κατάστασης με την εισαγωγή στην ΥΔΕΠ του ηλεκτρονικού συστήματος αρχειοθέτησης (e-Oasis), της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης για την παροχή του επιδόματος τέκνου και της λήψης σχετικής πληροφόρησης από άλλες αρχές της Δημοκρατίας μέσω της Κεντρικής Αποθήκης Πληροφοριών (ΚΑΠ), ώστε να διευκολύνεται ο πολίτης.

(δ) Καθορισμός αρμοδιοτήτων - Διαχωρισμός καθηκόντων. Με την έναρξη του ελέγχου ζητήθηκε να μας δοθεί Κατάσταση με τις αρμοδιότητες/καθήκοντα του προσωπικού που απασχολείται για τη διεκπεραίωση των εργασιών στους δύο Τομείς. Η Κατάσταση αυτή ετοιμάστηκε και μας δόθηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου χωρίς υπογραφή και χωρίς την απαραίτητη τεκμηρίωση (έγγραφα γραπτής ανάθεσης/κατανομής καθηκόντων). Όπως διαπιστώθηκε γραπτή ανάθεση αρμοδιοτήτων και σαφές καθηκοντολόγιο υπήρχε αναφορικά με τον Τομέα του Επιδόματος Τέκνου (για τον εκάστοτε υπεύθυνο του Τομέα, μια Διοικητικό Λειτουργό και μια Οικονομικό Λειτουργό). Επιπρόσθετα, εντοπίστηκαν εξουσιοδοτήσεις που δόθηκαν σε λειτουργούς παλαιότερα (πρώην ΥΧΕ) για την εξέταση των αιτήσεων για παραχώρηση επιδόματος τέκνου σύμφωνα με το άρθρο 8 του Νόμου. Θεωρούμε ότι ο προσδιορισμός των καθηκόντων πρέπει να είναι, όσο το δυνατόν, πιο συγκεκριμένος με σαφή προσδιορισμό των εξουσιών και των υπευθυνοτήτων για όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Σύσταση: Συστήσαμε επίσημη, γραπτή και σαφή/συγκεκριμένη ανάθεση αρμοδιοτήτων/καθηκόντων/ρόλων σε κάθε λειτουργό ώστε να διασφαλίζεται η ορθή λειτουργία των Τομέων, αποτελεσματική εποπτεία και να διευκολύνεται η άσκηση συστηματικού

ελέγχου των εργασιών κάθε λειτουργού σε σχέση με τους ρόλους/καθήκοντά του και τη καθημερινή εργασία και χρήση του ΠΣ.

Όπως μας ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής η ΥΔΕΠ βρίσκεται στη διαδικασία ανάθεσης σαφών καθηκόντων στους λειτουργούς της και αναθεώρησης των εξουσιοδοτήσεων που διαχρονικά παρασχέθηκαν.

(ε) Διαδικασία ανταλλαγής αρχείων με Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα (ΑΠΙ). Για σκοπούς λήψης πληροφόρησης που απαιτείται από το νομοθετικό πλαίσιο για την παροχή επιδόματος τέκνου και τη παραχώρηση επιδόματος σε χαμηλοσυνταξιούχους αποστέλλονται, σύμφωνα με τη καθορισμένη/συμφωνημένη διαδικασία, σε ΑΠΙ, κρυπτογραφημένα αρχεία με τα απαιτούμενα στοιχεία αιτητών/δικαιούχων. Τα ΑΠΙ αποστέλλουν απαντητικά αρχεία με τη σχετική πληροφόρηση σχετικά με τα τραπεζικά δεδομένα των αιτητών (π.χ. αρ. λογαριασμών, καταθέσεις, τόκοι που εισπράχθηκαν κ.ά).

Έχει παρατηρηθεί ότι η ανταλλαγή αρχείων γινόταν μέχρι τον Φεβρουάριο 2018 μόνο με 11 ΑΠΙ για το επίδομα τέκνου και 12 για τους χαμηλοσυνταξιούχους (ο Τομέας χαμηλοσυνταξιούχων λαμβάνει επιπρόσθετα πληροφόρηση από ένα άλλο ΑΠΙ). Με βάση το Μητρώο των Πιστωτικών Ιδρυμάτων το οποίο δημοσιεύει η Κεντρική Τράπεζα στην Ιστοσελίδα της, υπάρχουν στην Κύπρο πολύ περισσότερα ΑΠΙ (εγχώρια, υποκαταστήματα ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων από χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή εκτός ΕΕ. Συνεπώς για αιτητές/δικαιούχους που διατηρούν λογαριασμούς σε ΑΠΙ, πέραν των 11 ή 12 που αναφέρονται πιο πάνω, δεν λαμβάνονται στοιχεία με αποτέλεσμα να υπάρχει αδιαφάνεια και άνιση μεταχείριση των αιτητών και κίνδυνος να καθίστανται δικαιούχοι του επιδόματος άτομα που ενδεχομένως δεν πληρούν τα κριτήρια.

Όπως πληροφορηθήκαμε, τον Απρίλιο/Μάιο 2018 έχει επιτευχθεί διασύνδεση με ακόμη ένα ΑΠΙ. Ο Τομέας του επιδόματος τέκνου εξακολουθεί μέχρι σήμερα να μην λαμβάνει δεδομένα από το συγκεκριμένο ΑΠΙ που αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο.

Σύσταση: Να προωθηθούν όλες οι ενδεικνυόμενες ενέργειες ώστε να επιτευχθούν όλες οι διασυνδέσεις με ΑΠΙ για τη λήψη ολοκληρωμένης πληροφόρησης ώστε να επιτευχθεί νομοθετική συμμόρφωση.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι έγιναν διαβουλεύσεις και συμφωνία μόνο με το Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου για την ανταλλαγή με τα μέλη του αρχείων (ηλεκτρονική διασύνδεση) βάσει συμφωνημένης διαδικασίας και ότι θα διερευνηθεί το ενδεχόμενο επίτευξης συμφωνίας και με άλλα ΑΠΙ. Για τη λήψη δεδομένων από το συγκεκριμένο ΑΠΙ που αναφέρεται πιο πάνω, η ΥΔΕΠ προτίθεται να ολοκληρώσει, το συντομότερο δυνατό, τις σχετικές διαδικασίες για επίτευξη της σχετικής διασύνδεσης.

Επιπρόσθετα με τις πιο πάνω γενικές διαπιστώσεις εντοπίστηκαν και τα ακόλουθα ζητήματα/αδυναμίες για τον κάθε Τομέα ξεχωριστά τα οποία χρήζουν βελτίωσης/ρύθμισης, όπως αυτά καταγράφονται στις παρ. Γ3. 4. και Γ3.5. που ακολουθούν.

4. Τομέας εφαρμογής του περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου.

(α) Παραλαβή αιτήσεων μέσω του ταχυδρομείου. Σύμφωνα με το άρθρο 7(2) του περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου η αίτηση υποβάλλεται κάθε χρόνο για κάθε ημερολογιακό έτος, το αργότερο μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του έτους, κατά το οποίο καταβάλλεται το επίδομα.

Όπως διαπιστώσαμε η τακτική που ακολουθείται στις περιπτώσεις όπου οι αιτήσεις παραλαμβάνονται μέσω ταχυδρομείου, ως ημερομηνία παραλαβής τους θεωρείται η ημερομηνία σφραγίδας του ταχυδρομείου στον σχετικό φάκελο αποστολής. Ωστόσο εντοπίστηκαν περιπτώσεις αιτήσεων που παραλαμβάνονται μέσω ταχυδρομείου χρονικά κοντά στην προθεσμία της 31^{ης} Δεκεμβρίου, αλλά η ημερομηνία στη σφραγίδα του ταχυδρομείου δεν είναι ευανάγνωστη. Για αυτές τις περιπτώσεις που δεν μπορεί να εξακριβωθεί η ακριβής ημερομηνία αποστολής της αίτησης, δεν υπάρχουν σαφείς γραπτές οδηγίες για τον χειρισμό τους (για την αποδοχή ως εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη). Για τρεις τέτοιες αιτήσεις (για το έτος 2017) που εντοπίστηκαν και ελέχθηκαν και οι οποίες παραλήφθηκαν αρχές Ιανουαρίου του 2018, όπως διαπιστώσαμε, φαίνεται να προωθήθηκαν στους υπεύθυνους/αρμόδιους για οδηγίες/έγκριση αφού στο ΜΣ εντοπίστηκαν για τις δύο περιπτώσεις σχόλια σε σχετική οθόνη του ΠΣ της κάθε περίπτωσης, ότι αυτές καταχωρίστηκαν και εγκρίθηκαν βάσει οδηγιών και για την μια ότι στάληκε απορριπτική επιστολή (εκπρόθεσμη αίτηση). Δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε γραπτά στοιχεία για τη τεκμηρίωση των σχολίων που καταγράφηκαν στο ΜΣ για τις τρεις περιπτώσεις.

Σύσταση: Σαφείς οδηγίες για τον χειρισμό των πιο πάνω περιπτώσεων και περίληψη των οδηγιών αυτών στο Εγχειρίδιο για το οποίο γίνεται αναφορά στη παράγραφο Γ3.3.(α) της παρούσας επιστολής ούτως ώστε να υπάρχει ομοιόμορφος χειρισμός και συμμόρφωση με τις αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των αιτητών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής θα καταγραφεί η σχετική διαδικασία χειρισμού των πιο πάνω περιπτώσεων στο πλαίσιο καταγραφής του συνόλου των διαδικασιών και η αρμοδιότητα χειρισμού τους θα ανατεθεί σε συγκεκριμένο λειτουργό ώστε να επιτυγχάνεται ομοιόμορφος χειρισμός.

(β) Πληροφοριακό Σύστημα για την παροχή του Επιδόματος Τέκνου. Στα πλαίσια του υπό αναφορά ελέγχου έγινε και ένας προκαταρκτικός έλεγχος στο ΠΣ μέσω του οποίου ο Τομέας διεκπεραιώνει την καταχώριση, έγκριση και πληρωμή του επιδόματος τέκνου και μονογονεϊκής οικογένειας στους δικαιούχους αιτητές. Από τον έλεγχο αυτό έχουν προκύψει τα πιο κάτω:

- (i) **Καταχώριση, έλεγχος/εξουσιοδότηση αιτήσεων.** Παρατηρήσαμε ότι, εκτός από τις αιτήσεις που υποβάλλονται από νέους αιτητές (υποβολή αίτησης για παροχή του επιδόματος για πρώτη φορά) στις οποίες ο έλεγχος των πληροφοριών που καταχωρίστηκαν και η εξουσιοδότηση της αίτησης για τα περαιτέρω (έλεγχος περιουσιακών και εισοδηματικών κριτηρίων και έγκριση για πληρωμή) διενεργείται από άλλο λειτουργό, ο ίδιος λειτουργός που καταχωρεί τις αιτήσεις στο ΠΣ, ελέγχει και τα δεδομένα/πληροφορίες που έχει καταχωρίσει και ακολούθως εξουσιοδοτεί την αίτηση για τα περαιτέρω. Κατόπιν τούτου, εφόσον πληρούνται τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια (έλεγχος που γίνεται αυτόματα από το σύστημα) η αίτηση προχωρά στο στάδιο της πληρωμής. Δεν υπάρχει δηλαδή έλεγχος και κατ' επέκταση εξουσιοδότηση/έγκριση από δεύτερο άτομο.
- (ii) Το ΠΣ έχει ενημερωθεί παλαιότερα με δεδομένα του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης (ΤΑΠΜ) και έκτοτε δεν έχει ενημερωθεί ξανά. Η ενημέρωση που γίνεται σήμερα, μέσω της μηνιαίας διασύνδεσης που λαμβάνει από το ΤΑΠΜ, το οποίο αποστέλλει αρχείο με άτομα που αποβίωσαν, αφορά στη ταυτοποίηση των αιτητών με τον Αρ. Δελτίου Ταυτότητας (ΑΔΤ), για να ελεγχθεί κατά πόσο ο αιτητής είτε κάποιο μέλος της οικογένειάς του έχει αποβιώσει.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου εξασφαλίστηκε ηλεκτρονικό αρχείο από το ΠΣ της ΥΔΕΠ με δεδομένα αιτήσεων για το έτος 2017 (για 219.214 άτομα αιτητές και εξαρτώμενα (σύζυγοι και παιδιά). Από σχετική επεξεργασία του εν λόγω αρχείου η Υπηρεσία μας εντόπισε ότι 74 άτομα έχουν καταχωρισμένο στο ΜΣ της ΥΔΕΠ έτος γεννήσεως το 1900. Από τα εν λόγω άτομα επιλέγηκε δείγμα 5 ατόμων και ζητήθηκαν οι φυσικοί φάκελοι για έλεγχο, από τον οποίο έχουν προκύψει τα ακόλουθα:

A/A	Ημερ. γέννησης από στοιχεία στον φυσικό Φάκελο	Ημερ. γέννησης καταχωρισμένη στο Σύστημα της ΥΔΕΠ	Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα
1	10.1.1979	1.1.1900	A - B	Σύζυγος αιτήτριας
2	3.8.1981	1.1.1900	Γ - Δ	Αιτήτρια
3	27.11.1980	1.2.1900	E - Z	Αιτήτρια
4	20.2.1983	1.1.1900	H - Θ	Σύζυγος αιτήτριας
5	26.7.1987	1.1.1900	I - K	Αιτήτρια

- (iii) **Ασφαλιστικές δικλίδες των πεδίων του ΠΣ που αφορούν στα εισοδήματα από εργασία ή άλλες πηγές.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι τα δεδομένα σχετικά με τα εισοδήματα τα οποία εισάγονται σε σχετικά πεδία του ΠΣ ηλεκτρονικά μέσω διασυνδέσεων (π.χ. τα πεδία «Συντάξεις από Κ.Α», «Επίδομα Ανεργίας», «Επιχορηγήσεις από ΚΟΑΠ» κ.λπ.) μπορεί να διαγραφούν ή να τροποποιηθούν από τον ίδιο τον χρήστη που καταχωρεί τα στοιχεία της αίτησης ή από άλλο χρήστη κατά το χρονικό περιθώριο προσωρινής φύλαξης της αίτησης μέχρι και την εξουσιοδότησή της αίτησης για τις περαιτέρω ενέργειες, χωρίς η αλλαγή αυτή να μπορεί να ιχνηλατηθεί (δεν κρατά το ΠΣ σχετική ενημέρωση). Δηλαδή τα εν λόγω πεδία δεν κλειδώνονται με τη συμπλήρωσή τους ή δεν μετατρέπονται σε πεδία μόνο για ανάγνωση.

Επιπρόσθετα τα δεδομένα σχετικά με τα εισοδήματα τα οποία εισάγονται σε σχετικά πεδία του ΠΣ από τον χρήστη (π.χ. τα πεδία μισθός υπαλλήλων, εισόδημα αυτοτελώς εργαζομένων κ.λπ.) μπορεί να διαγραφούν ή να τροποποιηθούν από άλλο χρήστη εκτός από αυτόν που καταχώρισε τα στοιχεία κατά το χρονικό περιθώριο προσωρινής φύλαξης της αίτησης μέχρι και την εξουσιοδότησή της, χωρίς η αλλαγή αυτή να μπορεί να ιχνηλατηθεί (το ΠΣ δεν παρέχει σχετική ενημέρωση). Έχοντας υπόψη και την αδυναμία που αναφέρεται στην παρ. 4(β)(i) υποδείξαμε ότι το όλο θέμα φαίνεται να χρήζει άμεσης ρύθμισης.

- (iv) **Εξαγωγή Καταστάσεων από το ΠΣ.** Το Σύστημα δεν παρέχει στους χρήστες του ΠΣ την επιλογή για εξαγωγή Καταστάσεων. Στο παρόν στάδιο η εξαγωγή τέτοιων Καταστάσεων γίνεται μόνο από τους Διαχειριστές του ΠΣ κατόπιν υποβολής αιτημάτων από τους χρήστες για εξαγωγή συγκεκριμένων καταστάσεων (π.χ. αιτήσεις από δικαιούχους τρίτων χωρών, δικαιούχους μονογονεϊκού επιδόματος κ.λπ.).
- (v) **Δικαιώματα πρόσβασης χρηστών στο ΠΣ.** Κατά τον έλεγχο των διαδικασιών ζητήθηκε και μας δόθηκε Κατάσταση με τα ονόματα των

χρηστών και τα δικαιώματα πρόσβασης/ρόλους τους στο ΠΣ. Από μελέτη της εν λόγω Κατάστασης έχουν εντοπιστεί τα ακόλουθα:

- Δεν υπάρχει πολιτική δημιουργίας των ονομάτων χρηστών (usernames), όσον αφορά τους λογαριασμούς των χρηστών στο Σύστημα. Για τη δημιουργία των ονομάτων των χρηστών θα πρέπει να καθοριστεί μια συγκεκριμένη διάταξη/μεθοδολογία.
- Αδυναμίες/ελλείψεις στη διαδικασία διαχείρισης των κωδικών πρόσβασης σε περίπτωση αλλαγής/τερματισμού καθηκόντων/δεδομένων και των δικαιωμάτων πρόσβασης κάθε υπαλλήλου με βάση τα καθήκοντά του.
- Όνομα χρήστη (username) με αόριστη περιγραφή βάσει της οποίας δεν μπορεί να ταυτοποιηθεί ο χρήστης.
- Χρήση του ίδιου ονόματος χρήστη (username) και κωδικού πρόσβασης (password) και από τους δύο Διαχειριστές του Συστήματος.

Συστάσεις:

Συστήσαμε όπως:

- Η διαδικασία της καταχώρισης και η διαδικασία ελέγχου των καταχωρισμένων στο ΠΣ στοιχείων και κατ' επέκταση της εξουσιοδότησης της αίτησης για πληρωμή να διεκπεραιώνονται από διαφορετικά άτομα.

Εφαρμοστούν οι αναγκαίες δικλίδες ασφαλείας στο ΠΣ, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι διάφορες καταχωρίσεις στο σύστημα δεν διαγράφονται ή τροποποιούνται από τους χρήστες. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τυχόν διορθωτικές εγγραφές καταχωρίζονται, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, από εξουσιοδοτημένους χρήστες (διαφορετικούς από αυτούς που καταχωρίζουν τις πληροφορίες στο ΠΣ) των οποίων τα δικαιώματα πρόσβασης τους επιτρέπουν να προβαίνουν σε διορθώσεις/τροποποιήσεις των δεδομένων που εισάγονται στο σύστημα.

- Με σκοπό την όσο το δυνατό καλύτερη διασφάλιση της ορθότητας και της αξιοπιστίας των δεδομένων του ΠΣ, την αποφυγή της πληκτρολόγησης διαθέσιμων στοιχείων από τους λειτουργούς και ταυτόχρονα την επιβεβαίωση, όπου αυτό είναι δυνατό, των σχετικών στοιχείων που περιέχονται/υποβάλλονται με την αίτηση οι πολίτες, συστήνεται όπως το ΠΣ του Τομέα ενημερώνεται άμεσα, μέσω διασύνδεσης (συσχέτιση των δεδομένων) με δεδομένα τα οποία αφορούν στους Κύπριους πολίτες ή υπηκόους τρίτων χωρών/ΕΕ με αυτά του ΤΑΠΜ. Μια τέτοια διευθέτηση εκτιμούμε ότι θα συμβάλει στη αξιοποίηση του χρόνου που απαιτείται τώρα για την καταχώριση των στοιχείων.

Εισηγηθήκαμε όπως σε τακτά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται έλεγχοι στις καταχωρίσεις δεδομένων στο Σύστημα έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ορθότητα και η αξιοπιστία τους.

- Να καθοριστούν Καταστάσεις για εξαγωγή από το ΠΣ που είναι χρήσιμες τόσο για σκοπούς πληροφόρησης όσο και για τη διεκπεραίωση της εργασίας, έλεγχο ή/και διερεύνηση και να προωθηθούν στους αρμόδιους λειτουργούς μηχανογράφησης για να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν στο ΠΣ είτε έτοιμες Καταστάσεις για την εξαγωγή τους με την επιλογή μιας εντολής ή/και Καταστάσεις βάσει κριτηρίων που θα καθορίζονται από τους χρήστες.

- Οι αρμόδιοι λειτουργοί να προβούν σε σχετικό έλεγχο και διορθωτικές ενέργειες για ρύθμιση των διαπιστώσεων μας που αναφέρονται στη παράγραφο 4(β)(ν).

Γενικά η Υπηρεσία μας συνέστησε να εκπονηθεί Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών η οποία να περιλαμβάνει έγγραφα για πολιτικές, κανόνες, διαδικασίες και οδηγίες αναφορικά με όλα τα στάδια που αφορούν στην παροχή επιδόματος τέκνου και επιδόματος μονογονεϊκής οικογένειας, σε σχέση με το ΠΣ. Το έγγραφο αυτό θα περιέχει τους σκοπούς, τους στόχους και τις αποδεκτές διαδικασίες του Τομέα όσον αφορά το ΠΣ, και μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- Στόχους και σχέδια του Τομέα σε σχέση με την ασφάλεια πληροφοριών.
- Ρόλους και καθήκοντα εμπλεκομένων.
- Πλάνο ελέγχων των διαδικασιών.
- Πλάνο παροχής κατάλληλης κατάρτισης του προσωπικού κ.λπ.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ενημέρωσε ότι πρόθεση του Τομέα είναι η διενέργεια δεύτερου ελέγχου για όλες τις αιτήσεις που καταχωρίζονται στο ΠΣ δειγματοληπτικά αφού έστω και αν υπάρχει πρόθεση για έλεγχο του συνόλου των αιτήσεων, στο παρόν στάδιο, δεν δύναται να υλοποιηθεί λόγω της υποστελέχωσης του Τομέα. Όσον αφορά στην εφαρμογή των αναγκαίων δικλίδων ασφαλείας στο ΠΣ, μας ενημέρωσε ότι υπάρχει πλάνο για ενιαίο ΠΣ με όλα τα επιδόματα της ΥΔΕΠ, ενώ προγραμματίζεται αναβάθμιση του υφιστάμενου ΠΣ. Μας ενημέρωσε επίσης ότι θα ληφθούν υπόψη οι εισηγήσεις μας σχετικά με την δυνατότητα τροποποίησης στοιχείων στα πεδία του ΠΣ, που αναφέρονται πιο πάνω και θα γίνουν ενέργειες επανεξέτασης των ρόλων των χρηστών καθώς και της διαδρομής ελέγχου (audit trail).

Όσον αφορά στην ενημέρωση του ΠΣ με δεδομένα του ΤΑΠΜ μάς πληροφόρησε ότι θα γίνουν ενέργειες για ανανέωση των δεδομένων αυτών, είτε με τη λήψη πληροφόρησης είτε με απευθείας σύνδεση (on-line) από το ηλεκτρονικό αρχείο του ΤΑΠΜ, είτε τουλάχιστον λήψη πριν την έγκριση και πληρωμή. Για την εξαγωγή καταστάσεων από το ΠΣ, μας ανέφερε ότι θα γίνουν οι αναγκαίες διορθωτικές ενέργειες για ρύθμιση των διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας.

(γ) Διάφορα άλλα θέματα. Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν κάποιες αδυναμίες/κενά όσον αφορά στη διαδικασία λήψης πληροφόρησης είτε μέσω της υποβολής της αίτησης (απαιτούμενα πιστοποιητικά/βεβαιώσεις που πρέπει να συνοδεύουν την αίτηση καθώς και του ενημερωτικού εντύπου για τη συμπλήρωσή της) είτε μέσω της ανταλλαγής μηχανογραφημένων αρχείων/διασυνδέσεων, με στόχο την επιβεβαίωση των πληροφοριών της αίτησης και ικανοποίηση των προϋποθέσεων για την παροχή του επιδόματος.

- (i) **Αντίγραφο άδειας παραμονής ή άδειας μετανάστευσης για υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Κύπρο.** Ζητείται η υποβολή αντιγράφου της άδειας παραμονής ή μετανάστευσης μόνο την πρώτη φορά με την αίτηση για επίδομα τέκνου και ακολούθως σε περίπτωση που η άδεια παραμονής λήξει, πρέπει να προσκομίζεται ανανεωμένη άδεια. Θεωρούμε ότι η πιο πάνω διαδικασία δεν παρέχει πληροφόρηση στην περίπτωση που η άδεια που υπόβαλε ο αιτητής ενδεχομένως να έχει ακυρωθεί, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, πριν τη λήξη της.

Σύσταση: Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα εξασφάλισης σχετικών στοιχείων από το ΤΑΠΜ, ούτως ώστε όταν ένας υπήκοος τρίτης χώρας

αιτείται για επίδομα να ελέγχεται κατά τον ουσιώδη χρόνο η ισχύς της άδειας παραμονής/μετανάστευσης.

- (ii) **Επίδομα Μονογονεϊκής Οικογένειας – Βεβαίωση για τη μη σύναψη γάμου.** Στο άρθρο 2(1) του Ν.167(Ι)/2002 αναφέρεται, μεταξύ άλλων, και το εξής: «... μονογονεϊκή οικογένεια» σημαίνει την οικογένεια, στην οποία ένας γονέας χωρίς συμβίο/συζύγο οποιουδήποτε φύλου, ζει με ένα τουλάχιστο εξαρτώμενο τέκνο.....».

Σχετική με το θέμα αυτό είναι και η παράγραφος μας Γ2.4.(γ). Όπως διαπιστώσαμε και κατά τον έλεγχο αυτό εξακολουθεί να μην υπάρχει οποιοσδήποτε μηχανισμός επιβεβαίωσης της οικογενειακής κατάστασης (σύναψη γάμου ή συμβίωση) του αιτητή επιδόματος μονογονεϊκής οικογένειας πέραν από τη σχετική Δήλωση/Υπεύθυνη Δήλωση στο Έντυπο της αίτησης ή/και Ένορκης Δήλωσης (όπου ζητείται να προσκομιστεί). Στο παρόν στάδιο, ο Τομέας ενημερώνεται από τους αιτητές κατά πόσο έχουν συνάψει γάμο ή συμβιούν ενώ δεν υπάρχει οποιαδήποτε διασύνδεση για ηλεκτρονική λήψη πληροφόρησης από τους αρμόδιους φορείς για τη σύναψη/λύση οποιασδήποτε μορφής γάμου (θρησκευτικού, πολιτικού ή συμφώνου συμβίωσης). Εξακολουθούν επίσης να υπάρχουν οι αδυναμίες στη ύπαρξη μηχανισμού βεβαίωσης της συμβίωσης ή όχι.

Σύσταση: Συστήσαμε και πάλι όπως ο Τομέας μελετήσει και εξεύρει τρόπους βελτίωσης ή υιοθέτησης νέων μηχανισμών ελέγχου και άντλησης όλων των απαιτούμενων πληροφοριών από τους αρμόδιους φορείς, ώστε να επιτυγχάνεται νομοθετική συμμόρφωση αλλά και διαφάνεια και ίση μεταχείριση μεταξύ των αιτητών/δικαιούχων και γενικότερα των πολιτών αλλά και να διασφαλίζεται ότι το επίδομα καταβάλλεται στους πραγματικά δικαιούχους.

- (iii) **Επίδομα Μονογονεϊκής Οικογένειας – Βεβαίωση μη απουσίας από τη Δημοκρατία για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών.** Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Παραρτήματος του Νόμου 167(Ι)/2002, όπως αυτός τροποποιήθηκε, ένα άτομο παύει να είναι δικαιούχο του επιδόματος μονογονεϊκής οικογένειας, μεταξύ άλλων, αν ο δικαιούχος περιλαμβανομένων και των εξαρτώμενων τέκνων, απουσιάζει από τη Δημοκρατία για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την επιφύλαξη η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται μόνο μια φορά ανά ημερολογιακό έτος, εκτός εάν ο δικαιούχος περιλαμβανομένων και των εξαρτώμενων τέκνων, απουσιάζει για λόγους υγείας αποδεδειγμένα με βάση τις διαδικασίες που προβλέπονται από το Υπουργείο Υγείας.

Δεν εντοπίσαμε οποιοδήποτε μηχανισμό λήψης στοιχείων σχετικών με τυχόν απουσία του δικαιούχου και των μελών της οικογένειας, όπως αναφέρεται πιο πάνω, πέραν του ότι ο αιτητής/δικαιούχος οφείλει να ενημερώνει γραπτώς για οποιαδήποτε αλλαγή της κατάστασης της οικογένειας ή των συνθηκών και στοιχείων που επηρεάζουν το δικαίωμα του σε καταβολή επιδόματος.

Σύσταση: Θα πρέπει να εξεταστούν και να εισαχθούν διαδικασίες με τις οποίες θα είναι δυνατό να επιβεβαιώνεται ότι οι αιτητές επιδόματος μονογονεϊκής οικογένειας δεν απουσίαζαν από τη Δημοκρατία για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των τριάντα ημερών, ως αναφέρεται πιο πάνω, ή/και

να ζητείται η προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης η οποία να υποβάλλεται κάθε έτος.

Όσον αφορά στις συστάσεις μας στις παραγράφους (i) και (ii) πιο πάνω, ο Γενικός Διευθυντής μας ενημέρωσε ότι θα διερευνηθεί το ενδεχόμενο να λαμβάνεται σχετική πληροφόρηση μέσω της ΚΑΠ ή μέσω διασύνδεσης με το ΤΑΠΜ ή/και άλλους αρμόδιους φορείς, ανάλογα, υποδεικνύοντας παράλληλα τις δυσκολίες που υπάρχουν για την εξαγωγή ακριβών συμπερασμάτων για τη συμβίωση ακόμη και μέσω επιτόπιων ελέγχων.

Όσον αφορά στη βεβαίωση μη απουσίας από τη Δημοκρατία, μας ενημέρωσε ότι ο Τομέας αρκείται στη ζήτηση πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων εκεί όπου κατά την εξέταση της αίτησης δημιουργείται οποιαδήποτε υποψία ή όταν υπάρχει καταγγελία καθώς και στην από μέρους του αιτητή/δικαιούχου δήλωση στο σχετικό έντυπο αλλαγής στοιχείων που γνωστοποιήθηκε προς το κοινό το 2018.

- (iv) **Υπερπληρωμές.** Σχετική με το θέμα είναι και η παράγραφος Γ2.6. της Έκθεσής μας. Δεν εντοπίσαμε και πάλι την ύπαρξη μηχανισμού παρακολούθησης και επαρκών ενεργειών για την ανάκτηση τυχόν υπερπληρωμών. Και αυτό γιατί όπως διαπιστώσαμε αποστέλλεται σχετική επιστολή με προειδοποίηση ότι πριν την παρέλευση των 3 μηνών από την ημερομηνία της επιστολής, θα πρέπει να καταβληθεί το οφειλόμενο ποσό. Δεν τηρείται οποιοδήποτε μητρώο για την παρακολούθησή τους.

Όπως και πάλι διαπιστώσαμε η διαδικασία που ακολουθείται είναι καταχώριση της υπερπληρωμής στο ΠΣ για τον συγκεκριμένο αιτητή οφειλέτη και εφόσον ο αιτητής υποβάλει ξανά αίτηση (για το επόμενο ή άλλο έτος), τότε από το ποσό μεταγενέστερης πληρωμής, αφαιρείται το ποσό υπερπληρωμής.

Σύσταση: Πέραν των συστάσεων μας στην παράγραφο Γ2.6. της Έκθεσής μας υποδείξαμε και πάλι την ανάγκη να καθοριστεί συγκεκριμένη διαδικασία και να δοθούν σαφείς οδηγίες παρακολούθησης και χειρισμού των υπερπληρωμών και κυρίως των οφειλών από άτομα που παύουν πια να είναι δικαιούχα του επιδόματος για σκοπούς διασφάλισης της λήψης των ενδεικνυόμενων μέτρων για την έγκαιρη ανάκτηση των οφειλομένων ποσών προς το Δημόσιο.

Ο Γενικός Διευθυντής μας ενημέρωσε ότι θα καταβληθούν προσπάθειες καταγραφής της διαδικασίας ανάκτησης και παρακολούθησης των υπερπληρωμών καθώς επίσης ότι από το 2017 δόθηκαν οδηγίες στην ΥΔΕΠ να προχωρεί στη διαδικασία άσκησης ποινικής δίωξης, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, στις περιπτώσεις όπου άτομα έχουν προβεί σε ψευδείς δηλώσεις ή απόκρυψη στοιχείων με σκοπό την εξασφάλιση επιδόματος.

5. Τομέας αρμόδιος για την εφαρμογή του Σχεδίου Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα.

- (α) **Γενικά στοιχεία.** Το επίδομα σε χαμηλοσυνταξιούχους παραχωρείται για την ενίσχυση των νοικοκυριών συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις/εγκρίσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Σημειώνεται ότι στον περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμο (Ν.109(Ι)/2014) περιλήφθηκε ειδική ρύθμιση (άρθρο 35) όσον αφορά στους χαμηλοσυνταξιούχους. Με την ειδική αυτή ρύθμιση η παροχή ή συνέχιση παροχής του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχων συνδέεται ουσιαστικά με την παροχή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ). Γι' αυτό και το έντυπο της αίτησης που υποβάλλεται είναι της σειράς του ΕΕΕ της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ) και συγκεκριμένα το έντυπο ΕΕΕ.5 - Αίτηση για παροχή επιδόματος σε Συνταξιούχους με Χαμηλά Εισοδήματα ή και Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

Η διαδικασία για την καταχώριση και εξέταση των αιτήσεων γίνεται παράλληλα από τους δύο Τομείς της ΥΔΕΠ, μέσα από τα ξεχωριστά ΠΣ που αναπτύχθηκαν για τον Τομέα για την παροχή ΕΕΕ και τον αρμόδιο Τομέα για την υλοποίηση του Σχεδίου Ενίσχυσης Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα. Σε περίπτωση που ο αιτητής καθίσταται δικαιούχος ΕΕΕ, τότε του καταβάλλεται το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ του υπολογιζόμενου ποσού ΕΕΕ και του υπολογιζόμενου επιδόματος σε χαμηλοσυνταξιούχους και η δαπάνη βαρύνει το άρθρο 04485.2 «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα», διαφορετικά καταβάλλεται το υπολογιζόμενο επίδομα χαμηλοσυνταξιούχου από τον Τομέα για τους χαμηλοσυνταξιούχους και η δαπάνη βαρύνει το άρθρο 04483.2 «Χορηγία σε Συνταξιούχους».

(β) Διαπιστώσεις/Ευρήματα. Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε τον Ιανουάριο – Φεβρουάριο 2018, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η διαχείριση της αίτησης ΕΕΕ.5 γινόταν από δύο ξεχωριστούς Τομείς, δηλαδή του Τομέα του ΕΕΕ και του Τομέα των χαμηλοσυνταξιούχων. Συγκεκριμένα η καταχώριση των στοιχείων και η δημιουργία του νοικοκυριού/οικογενειακής μονάδας γινόταν σε δύο διαφορετικά ΠΣ, με όλες τις συνέπειες που αυτό συνεπάγεται όπως αναφέρεται στην παράγραφο Γ2.7 (β) της Έκθεσής μας με τίτλο «Ανάπτυξη Ενιαίου ΜΣ» και την αναφορά στα πλεονεκτήματα μιας τέτοιας Ανάπτυξης.
- (ii) Η αίτηση ΕΕΕ.5 σαρωνόταν και αποστέλλοταν σε ηλεκτρονική μορφή στον Τομέα για τους χαμηλοσυνταξιούχους χωρίς οποιαδήποτε συνοδευτικά έγγραφα. Επίσης δεν υπήρχε διαδικασία αλληλοενημέρωσης της πληροφόρησης που ο κάθε Τομέας διέθετε για σημαντικές παραμέτρους (π.χ. πρόσθετα εισοδήματα από ενοίκια, συντάξεις εξωτερικού, σύνδεση αιτητή με το εξωτερικό και τυχόν απουσία από την Κύπρο, θέματα συνυφασμένα με τη απαιτούμενη περίοδο διαμονής/εγκατάστασης στην Κύπρο κ.ά.) ούτως ώστε αυτή να ληφθεί υπόψη ως ένδειξη για περαιτέρω διερεύνηση κατά την εξέταση της αίτησης ή/και τη μετέπειτα παρακολούθηση. Ενδεικτικά αναφέρθηκε η περίπτωση που όπως διαπιστώθηκε στον αντίστοιχο για ΕΕΕ φάκελο υπήρχε καταχωρημένο σχετικό σημείωμα με πληροφόρηση ότι η οικογένεια είχε στην κατοχή της ιδιόκτητο διαμέρισμα στο εξωτερικό και ενδεχομένως να εισπράττει ενοίκια (επιπλέον εισόδημα), πηγαينوέρχεται στο εξωτερικό και ενδεχομένως να υπάρχει και πρόσθετο εισόδημα από σύνταξη από το εξωτερικό (λόγω διαμονής και εργασίας κάποια χρόνια εκεί). Ο Τομέας για τους χαμηλοσυνταξιούχους δεν έλαβε οποιαδήποτε ενημέρωση για τα στοιχεία αυτά.

Επίσης κατά την εξέταση άλλης περίπτωσης, υπήρχαν επικαιροποιημένα στοιχεία για σύνταξη που λαμβάνει ο δικαιούχος από το εξωτερικό ενώ στο

ΠΣ που τηρούνται τα στοιχεία που αφορούν στην αίτηση μέσω του οποίου υπολογίζεται και παρέχεται το επίδομα στους χαμηλοσυνταξιούχους, υπήρχε καταχωρισμένο πολύ μικρότερο ποσό. Η αίτηση, μετά την υπόδειξή μας αυτή τέθηκε από τους αρμόδιους σε αναστολή για περαιτέρω διερεύνηση.

Υποδείξαμε ότι για τον υπολογισμό του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχων λαμβάνονται υπόψη τα συνολικά εισοδήματα του νοικοκυριού συμπεριλαμβανομένων συντάξεων από οποιαδήποτε πηγή (εντός και εκτός Κύπρου), εισοδημάτων από απασχόληση Μισθωτού ή Αυτοτελώς Εργαζόμενου, ενοικίων, τόκων, μερισμάτων, καθώς και οι βραχυπρόθεσμες παροχές που καταβάλλονται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 71.851 ημερ. 17.3.2011).

- (iii) Δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε διαδικασία για την αναζήτηση, παρακολούθηση ή/και επιβεβαίωση των εισοδημάτων από μερίσματα και ενοίκια (όσον αφορά τα ενοίκια τουλάχιστον εκείνων των περιπτώσεων που δηλώνουν εισόδημα από ενοίκια στην αίτηση τους). Επιπρόσθετα δεν υπάρχει καταγεγραμμένη οποιαδήποτε διαδικασία παρακολούθησης και επικαιροποίησης κάθε έτος (αίτηση γίνεται μόνο μια φορά) των συντάξεων των περιπτώσεων συνταξιούχων που λαμβάνουν συντάξεις από το εξωτερικό. Αναμένεται από τον ίδιο τον αιτητή να δηλώσει οποιαδήποτε αλλαγή στα δεδομένα.

Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση ζεύγους συνταξιούχων που, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, έχουν στην κατοχή τους διαμέρισμα στο εξωτερικό και ενδεχομένως να εισπράττουν ενοίκια, αφού σύμφωνα με σχετικό σημείωμα στον φάκελο όταν μεταβαίνουν στο εξωτερικό φιλοξενούνται στο σπίτι της κόρης τους που ζει εκεί. Από τα δεδομένα της περίπτωσης ενδεχομένως να υπάρχουν και εισοδήματα από σύνταξη εξωτερικού.

- (iv) Στο ΠΣ του ΕΕΕ οικογενειακή μονάδα (στο επίδομα χαμηλοσυνταξιούχων αναφορά γίνεται σε νοικοκυριό) δημιουργείται και ελέγχεται ταυτόχρονα με τα στοιχεία που διαθέτει ο Τομέας ΕΕΕ από επικαιροποιημένο ηλεκτρονικό αρχείο που εξασφαλίζει ο Τομέας ΕΕΕ από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης (ΤΑΠΜ), ενώ στο ΠΣ χαμηλοσυνταξιούχων το νοικοκυριό δημιουργείται από παλαιότερο ηλεκτρονικό αρχείο που λήφθηκε από το Μητρώο του ΤΑΠΜ.
- (v) Δεν γίνεται οποιοσδήποτε άλλος έλεγχος στα στοιχεία /πληροφορίες που καταχωρούνται στο ΠΣ από τους αρμόδιους λειτουργούς. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να αφορούν είτε στοιχεία από τις νέες αιτήσεις είτε αλλαγές στα στοιχεία παλαιότερων αιτήσεων (που δεν αφορούν στοιχεία για την αλλαγή των οποίων αρμόδιος είναι ο Διαχειριστής του ΠΣ). Με την ολοκλήρωση της καταχώρισης το ΠΣ υπολογίζει το επίδομα.
- (vi) Στο ΠΣ υπάρχει σχετική οθόνη ονομαζόμενη «ΣΧΟΛΙΑ» και σε αυτήν οι λειτουργοί σημειώνουν οτιδήποτε κρίνουν ότι είναι χρήσιμο, συνομιλίες με τους αιτητές μέσω των οποίων αντλούνται σημαντικές πληροφορίες για κάθε περίπτωση καθώς επίσης τυχόν εκκρεμότητες μπορεί να παρουσιάζονται και θα έπρεπε να τύχουν χειρισμού και να επιλυθούν. Δεν φαίνεται να υπάρχει δυνατότητα τα σημειώματα αυτά να εμφανίζονται υπό μορφή υπενθύμισης, εάν και εφόσον χρειάζεται. Θα μπορούσε επίσης να εκτυπώνεται κάποια κατάσταση με τις εκκρεμότητες αυτές για σκοπούς

παρακολούθησης και τη δρομολόγηση ενεργειών για την επίλυση/ρύθμισή τους από τους λειτουργούς.

- (vii) Ο Τομέας χαμηλοσυνταξιούχων, κατόπιν εξασφάλισης σχετικών αδειών διασύνδεσης, λαμβάνει σημαντική πληροφόρηση σε ηλεκτρονική μορφή, που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του Σχεδίου και με αυτές ενημερώνει το ΠΣ. Παρατηρήσαμε ότι για τη λήψη πληροφόρησης σχετικά με τα εισοδήματα από συντάξεις και άλλα συνταξιοδοτικά ωφελήματα δεν έχουν γίνει τα απαραίτητα διαβήματα ώστε να γίνουν διασυνδέσεις με όλους τους σχετικούς Οργανισμούς (ασφαλιστικούς ή/και άλλους ή/και άλλες κρατικές υπηρεσίες) πέραν των όσων λαμβάνονται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γενικό Λογιστήριο και κάποια νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που λειτουργούν επαγγελματικά σχέδια συντάξεων ή/και συνταξιοδοτικά ωφελήματα.

Σύμφωνα με το σχετικό εγχειρίδιο που ετοιμάστηκε από ιδιωτική εταιρεία και αφορούσε στη λειτουργία του ΠΣ για τον Έλεγχο Δικαιωμάτων πληρωμής ΕΕΕ και Υπολογισμό του Ποσού Πληρωμής, υπάρχουν τουλάχιστον 157 άλλοι Οργανισμοί για τους οποίους η ΥΔΕΠ δεν λαμβάνει σχετική πληροφόρηση, άρα δεν ελέγχονται από το ΠΣ. Με τον τρόπο αυτό δεν επιτυγχάνεται ορθή διαχείριση και δεν υπάρχει διαφάνεια και ίση μεταχείριση των αιτητών, αφού για κάποιους λαμβάνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες μέσω διασυνδέσεων ενώ για άλλους όχι, με εμφανή τον κίνδυνο να καταβάλλεται επίδομα σε άτομα που ενδεχομένως δεν είναι δικαιούχοι.

- (viii) Οι υπερπληρωμές που αφορούν στο επίδομα χαμηλοσυνταξιούχων υπολογίζονται αυτόματα από το ΠΣ. Αυτές μπορεί να προκύπτουν από διαφοροποίηση δεδομένων είτε μέσω της σχετικής διασύνδεσης είτε από αλλαγές στις οποίες προβαίνουν οι λειτουργοί που χειρίζονται το ΠΣ. Όπως διαπιστώσαμε με τη δημιουργία των υπερπληρωμών δεν αποστέλλεται επιστολή στους αιτητές/δικαιούχους για ενημέρωσή τους για το ύψος και την απαίτηση για αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού. Σχετικά αναφέρεται ότι το ποσό της υπερπληρωμής μπορεί να ανακτηθεί από μελλοντικά επιδόματα δυνατόν να καταβάλλονται λόγω διαφόρων αλλαγών στα δεδομένα του νοικοκυριού. Σχετικές αναφορές για το θέμα γίνονται και στην παράγραφο Γ2.6. της Έκθεσής μας.

Συστάσεις:

- (i) Ενόψει του γεγονότος ότι δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η μελέτη για την αναβάθμιση του μηχανογραφικού συστήματος ΕΕΕ που σύμφωνα με το Υπουργείο άρχισε (όπως καταγράφεται στην παράγραφο Γ2.7.(β) της Έκθεσής μας), συστήσαμε ανάπτυξη/αναβάθμιση του ΠΣ της ΥΔΕΠ που έχει αναπτυχθεί για την παροχή ΕΕΕ και για την παροχή και του υπό αναφορά επιδόματος (Ενιαίας Βάσης Δεδομένων) με στόχο την εξασφάλιση των πλεονεκτημάτων καλύτερης οργάνωσης (πληρότητα πληροφοριών κ.ά) και ασφάλειας των δεδομένων, κοινή χρήση από πολλές εφαρμογές και ελαχιστοποίηση ενδεχομένως του κόστους συντήρησης, προσωπικού κ.ά.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής ολοκληρώθηκε, περί τα τέλη του 2018, το στάδιο σχεδιασμού για τη δημιουργία υποσυστήματος στο ΠΣ του ΕΕΕ για τη καταχώριση και διαχείριση των αιτήσεων των χαμηλοσυνταξιούχων, του οποίου η ανάλυση και πιλοτική εφαρμογή αναμένεται να γίνει εντός του 2^{ου} εξαμήνου του 2019. Σε δεύτερη φάση αναμένεται να δημιουργηθεί υποσύστημα εξέτασης αιτήσεων ώστε

να υφίστανται κοινές διασυνδέσεις μεταξύ επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχων και ΕΕΕ ενώ η ενοποίηση των δύο ΠΣ αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2019.

(ii) Καθορισμός και καταγραφή διαδικασιών, καθώς και εξεύρεση μηχανισμών για επιβεβαίωση, παρακολούθηση, αναζήτηση και επικαιροποίηση των στοιχείων/δεδομένων των νοικοκυριών για διασφάλιση ότι το επίδομα χαμηλοσυνταξιούχου καταβάλλεται στους πραγματικά δικαιούχους. Διασφάλιση της πληρότητας και ορθότητας των δεδομένων/στοιχείων που καταχωρίζονται στο ΠΣ, μέσω του οποίου γίνεται ο υπολογισμός του επιδόματος.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ενημέρωσε ότι εντός του 2^{ου} εξαμήνου του 2019, μετά τη δημιουργία του σχετικού υποσυστήματος, αναμένεται να ολοκληρωθεί και η καταγραφή των διαδικασιών με αντίστοιχη εφαρμογή κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου. Υπέδειξε επίσης ότι από το 2^ο εξάμηνο του 2018 είναι στη διάθεση του Τομέα Χαμηλοσυνταξιούχων δεδομένα/πληροφόρηση του ΕΕΕ καθώς επίσης ότι λαμβάνεται σχετικό αρχείο για τις συντάξεις του εξωτερικού από τις ΥΚΑ.

Επιπρόσθετα μας ενημέρωσε ότι τα ευρήματά μας που αφορούν στην παράγραφο 5 (β)(iii) και (β)(vi) πιο πάνω θα ληφθούν υπόψη στο στάδιο ανάλυσης του υποσυστήματος για τους χαμηλοσυνταξιούχους ενώ όσον αφορά στα ευρήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 5 (β) (vii) μας ανέφερε ότι, στο παρόν στάδιο, δεν είναι εφικτή η υλοποίησή τους.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι το αρχείο/πληροφόρηση που λαμβάνεται για τις συντάξεις του εξωτερικού (μία φορά το χρόνο), αφορά μόνο λήπτες/δικαιούχους επιδομάτων της ΥΔΕΠ που τυγχάνει να λαμβάνουν κοινωνική σύνταξη από τις ΥΚΑ. Δηλαδή δεν υπάρχει πληροφόρηση και ως εκ τούτου επικαιροποίηση των ποσών που λαμβάνουν από συντάξεις εξωτερικού λήπτες/δικαιούχοι, που δήλωσαν σύνταξη εξωτερικού αλλά δεν λαμβάνουν κοινωνική σύνταξη. Όσον αφορά στην ενημέρωση του ΠΣ για τους χαμηλοσυνταξιούχους με τα δεδομένα του υπό αναφορά αρχείου, όπως πληροφορηθήκαμε, αυτή γίνεται χειρόγραφα (καταχώριση στο ΠΣ από λειτουργούς). Η Υπηρεσία μας δεν εντόπισε σαφή καταγεγραμμένη διαδικασία για τον τρόπο, χρόνο ενημέρωσης και μηχανισμό ελέγχου που να διασφαλίζει επάρκεια στον έλεγχο της αύξησης των εισοδημάτων των δικαιούχων χαμηλοσυνταξιούχων λόγω αλλαγής στις συντάξεις εξωτερικού.

(iii) Ο Τομέας πρέπει να ενημερώνει τον αιτητή/νοικοκυριό για το ύψος, τους λόγους και την ευθύνη που έχει για την αποπληρωμή της οφειλής που προκύπτει και να προβαίνει έγκαιρα στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάκτηση των οφειλών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής ετοιμάστηκαν σχετικές επιστολές προς αιτητές/νοικοκυριά, η αποστολή των οποίων θα αρχίσει το 2019. Μας πληροφόρησε επίσης ότι εντός του 2^{ου} εξαμήνου του 2019 θα γίνει περαιτέρω ανάλυση των υπερπληρωμών και σχετική ενημέρωση της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τη λήψη σχετικής απόφασης για το χειρισμό τους.